

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Mojca Grandovec

Mentor: doc. dr. Franc Trček

Somentorica: doc. dr. Tanja Oblak

VIRTUALNI FORUM: POVSOD IN NIKJER O SPOLNOSTI

Diplomsko delo

Ljubljana, 2004

Taji

Hvala

Neji za vstopnico v virtualni svet,

Marku za tisto kavo v Pikasotu

in

Gregorju, ki ne verjame v kiberorganizme.

»Pri računalniškem seksu je sposobnost hitrega tipkanja enako pomembna kot dobre noge ali čvrsta zadnjica v realnem svetu.« (Branwyn v Jordan, 1998: 67)

KAZALO

1 UVOD	6
2 KIBERNETSKI PROSTOR	9
3 VIRTUALNE SKUPNOSTI	13
3. 1 POJMOVNA RAZNOLIKOST IN ENOZNAČNOST TERMINA	13
3. 2 »GEMEINSCHAFT« vs. »GESELSCHAFT«	14
3. 3 VIRTUALNO vs. REALNO	15
3. 4 OPREDELITVE VIRTUALNIH SKUPNOSTI	16
4 VIRTUALNA IDENTITETA	23
4. 1 FLUIDNOST IDENTITETE V KIBERNETSKEM PROSTORU	23
4. 2 RAZMERJE MED VIRTUALNO IN REALNO IDENTITETO	24
4. 3 AVATAR.....	26
4. 4 KONSTRUKCIJA IDENTITETE V KIBERNETSKEM PROSTORU	27
5 TIPI VIRTUALNIH SKUPNOSTI	29
5. 1 ELEKTRONSKA POŠTA IN DISKUSIJSKE LISTE	29
5. 2 SISTEMI OGLASNIH DESK IN USENET	29
5. 3 KLEPETALNICE.....	30
5. 4 SISTEMI MUD.....	30
5. 5 INTERNETNE STRANI	30
5. 6 GRAFIČNI SVETОВI.....	31
6 VIRTUALNI FORUM KOT TIP VIRTUALNE SKUPNOSTI	32
6. 1 FORUM	32
6. 2 VIRTUALNI FORUM.....	32
6. 3 TEHNIČNA PLAT FORUMOV	33
6. 4 SPLOŠNE ZNAČILNOSTI FORUMOV	33
6. 5 PREDSTAVITEV IZBRANEGA FORUMA	34
6. 5. 1. <i>Spletni portal www.med.over.net</i>	34
6. 5. 2 <i>Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah</i>	35
7 SOCIOLOŠKI IN KOMUNIKOLOŠKI VIDIKI DRUŽENJA NA VIRTUALNIH FORUMIH	38
7. 1 DEMOKRATIČNOST	39
7. 2 KOMUNICIRANJE	41
7. 2. 1 <i>Splošne značilnosti komuniciranja</i>	41
7. 2. 2 <i>Posebnosti komuniciranja v kibernetnem prostoru</i>	44
7. 2. 3 <i>Parajezik na virtualnem forumu: emotikoni in akronimi</i>	48
7. 3 VSEBINSKI VIDIKI SPOROČIL	52
7. 4 POMOČ	53
7. 5 IGRA Z IDENTITETAMI	54
7. 6 UMIK IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA, VARNO ZAVETIŠČE.....	55
7. 7 PSIHIČNO GLEDALIŠČE.....	56
7. 8 IZMENJAVA MNENJ	58
7. 9 PRIZORIŠČE KONFLIKTOV	60
7. 10 ISKANJE, DELJENJE NASVETOV IN INFORMACIJ	61
7. 11 NAVEZOVANJE STIKOV	64
7.12 ANONIMNOST	65
8 ZAKLJUČEK	70
9 SEZNAM LITERATURE	73
PRILOGA A: INTERVJUJI Z UPORABNIKI VIRTUALNEGA FORUMA	77
INTERVJU S KAVALIRJEM, 20. AVGUST 2004	77
INTERVJU Z UPORABNICO, 21. AVGUST 2004	80
INTERVJU Z ZASPANIM, 21. AVGUST 2004	81

INTERVJU Z DIREKTNO, 21. AVGUST 2004.....	83
INTERVJU Z VELIKIM FANTOM, 21. AVGUST 2004	83
INTERVJU S TINKARICO, 24. AVGUST 2004.....	85
INTERVJU Z LUKOM, 23. AVGUST 2004	86
PRILOGA B: VPRAŠANJE NA FORUMU.....	88
PRILOGA C: MOBITELOV »SLOVAR MINI SLOVENŠČINE«	90

SEZNAM SLIK IN TABEL

Slika 1: Spletna stran www.med.over.net s številnimi forumi.....	35
Slika 2: Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah.....	37
Slika 3: Obrazec za registracijo.....	68
Tabela 1: Prevladujoča razmerja med komunikacijskimi orodji in izbranimi značilnostmi računalniško posredovanega komuniciranja.	47
Tabela 2: Nekateri emotikoni in akronimi.	50

1 UVOD

Medtem ko je druženje po zaslugi svetovnega spleta dobilo nove razsežnosti, ko je mogoče biti »intimen s tistimi, ki jih več ni tam, ali pa s tistimi, ki še niso prišli« (Heim, 2000: 84), so se formirale nove družbene tvorbe – virtualne skupnosti, ki združujejo lastnosti tako tradicionalnih skupnosti kot tudi modernih družb, hkrati pa prinašajo nove razsežnosti. Ena izmed takih skupnosti, kjer je omogočeno druženje na nov, poseben, drugačen način kot je v običajnem življenju, je virtualni forum.

Cilj diplomskega dela je na primeru virtualnega foruma prikazati, kaj so virtualne skupnosti, kakšne posledice prinašajo za življenja posameznikov, kakšne so posebnosti v komuniciranju in druge značilnosti teh novih združenj v prostoru, ki je, če si sposodim Benedictove besede, povsod in nikjer.

Za primer preučevanja, na katerem želim prikazati značilnosti virtualnih skupnosti, sem izbrala forum s spletnega portala www.med.over.net Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah. Kljub postmodernizaciji naše družbe in pospešenemu razbijanju tabujev je spolnost še vedno tista, ki sodi v intimno sfero, zato je na podlagi javnega, a hkrati v virtualnem prostoru skritega foruma, zanimivo opazovati, kako se med le navidez anonimnimi posamezniki gradijo odnosi in skupnost ter kakšna je ta nova skupnost, kako poteka komuniciranje in kakšne posebnosti prinaša.

V zvezi z obravnavano tematiko postavljam naslednje hipoteze. Virtualne skupnosti so v odnosu do tako imenovanih realnih skupnosti lahko komplementarne, posameznikom lahko namreč omogočajo to, kar sicer v realnem življenju izven kibernetkega prostora ni mogoče in nekako dopolnjujejo aktivnosti iz »tostranstva«. Lahko pa predstavljajo nek nadomestek za odnose v realnih skupnostih ali pa kot neke posebne formacije obstajajo v prostoru same zase. Komuniciranje v kibernetkem prostoru se razlikuje od tistega v realnem življenju. Virtualni forumi presegajo funkcijo izmenjave mnenj, okrog njih se pojavljajo še drugi družbeni odnosi, ki med drugim privedejo do formacije virtualnih skupnosti.

Za preučevanje obravnavane tematike sem uporabila več metod. Forum sem pasivno opazovala nekaj mesecev, v enomesečnem obdobju, med 20. julijem in 20. avgustom 2004, pa

sem forum aktivneje opazovala (uporabnikom foruma se postavila tudi vprašanje, kaj jim pomeni druženje na forumu). Zanimalo me je tudi, kakšne teme se pojavljajo na forumu in na kak način akterji komunicirajo. Bolj kot sama dinamika in statistika foruma me je zanimalo, ali imajo akterji občutek, da tvorijo skupnost in kako doživljajo druženje na tem forumu. Zato sem prek elektronske pošte z njimi opravila strukturirane intervjuje. Strukturirane vprašalnike sem poslala 16 uporabnikom foruma, vrnjenih sem dobila šest. Z enim od uporabnikov foruma sem opravila fokusiran intervju prek programa Instant Hotmail Messenger. Da je zagotovljena anonimnost sogovornikov in drugih uporabnikov foruma, sem spremenila vsa imena in vse naslove elektronske pošte. Uporabila sem tudi deskriptivno metodo, s katero sem opisala teoretična izhodišča in razložila temeljne pojme, ki se nanašajo na sam predmet preučevanja.

Delo je sestavljeno iz več poglavij. Najprej bom opredelila kibernetški prostor in tako predstavila več pogledov različnih avtorjev kibersociološke literature. Nato bom opredelila virtualne skupnosti, še pred samo opredelitvijo tega fenomena pa razložila razliko med tradicionalnimi skupnostmi in modernimi družbami, saj se karakteristike obeh v virtualni skupnosti prepletajo. Četrto poglavje je namenjeno predstavitvi virtualne identitete. Opisala bom, kako se na internetnem omrežju ustvari virtualna identiteta, kakšne značilnosti in potencial za spreminjanje ima. V petem poglavju bom opredelila različne tipe virtualnih skupnosti, od tako imenovanih MUD sistemov do klepetalnic, diskusijskih list in drugih sistemov. Šesto poglavje vsebuje opredelitev virtualnega foruma, od splošnih do tehničnih značilnosti. V tem poglavju bom predstavila tudi internetno stran, prek katere je mogoče dostopati do izbranega foruma, in analiziran forum. V sedmem poglavju se bom posvetila sociološkimi in komunikološkimi vidikom druženja na virtualnih forumih. Izpostavila bom bistvene vidike druženja, ki sem jih prepoznala na osnovi analize omenjenega foruma, ob tem pa bom upoštevala nekatere vidike, ki jih poudarjajo različni avtorji kibersociološke literature in ki so se mi zdeli smiselni, da jih vključim v omenjeno poglavje. Tako bom kot bistvene vidike druženja na virtualnem forumu izpostavila komuniciranje, demokratičnost, iskanje pomoči, igro z identitetami, tako imenovano psihično gledališče, izmenjavo mnenj, prizorišče konfliktov, iskanje in deljenje nasvetov, navezovanje stikov in anonimnost. Najobširnejše izmed teh poglavij bo poglavje o komuniciranju, in sicer zaradi dveh razlogov – zaradi moje študijske smeri (novinarstvo) in zato, ker ima komuniciranje v kibernetškem prostoru posebne značilnosti.

Zaradi večje preglednosti in lažjega branja diplomskega dela se teoretični in praktični del, z izjemo začetnih poglavij, prepletata. Sama dognanja s proučevanega primera bom tako vključila kar med glavno besedilo, kamor sem za ilustracijo navedla posamezne primere. Na koncu naloge sledi še priloga, kjer so zbrani intervjuji, ki sem jih opravila z uporabniki foruma, in za popestritev slovarček emotikonov in akronimov.

2 KIBERNETSKI PROSTOR

Kibernetski prostor je nov družbeni prostor, v katerem se lahko ljudje srečujejo, komunicirajo in počnejo še marsikaj drugega. Kot poudarjajo mnogi avtorji, kar bomo videli še v nadaljevanju, pa ima ta družbeni konstrukt drugačne značilnosti kot tradicionalni, fizični prostor.

Kibernetski prostor je prostor v programski opremi, ta pa obstaja v strojni opremi, ki je del tako imenovanega realnega prostora, kjer živijo človeška bitja. Slednja pa so lahko tudi v virtualnem prostoru. Tako je kibernetski prostor medij za sodelovanje med telesi in objekti v različnih prostorih. (Vasseleu, 1997: 46) Telo v kibernetskem prostoru odpade, človek je sprejet le »na osnovi napisanih besed«¹ (Kitchin, 1998: 17), ni važno, kako izgleda, kakšen glas ima. (ibidem). Kibernetski prostor je »neprostorski« (Mitchell v Kitchin, 1998: 17), saj ni mogoče opisati ne njegove oblike ne lokacije, prav tako pa ni mogoče »povedati tujcu, kako se do tja pride« (ibidem). Vendar pa je v njem možno najti stvari, ne da bi vedel, kje so. Je hkrati povsod in nikjer, vanj lahko vstopiš (oziroma se prijaviš) od koderkoli, kjer se fizično nahajaš. (Mitchell v Kitchin, 1998 :17) Podobno pravi tudi Robins – kibernetski prostor je na relaciji “nikjer – nekje” (Robins, 2001: 196), ki poudarja tudi utopične razsežnosti tega prostora. Virtualna kultura izraža upanje in vero v boljši svet, po drugi strani pa lahko pomeni tudi nezadovoljstvo z njim in neodobravanje, zavračanje sveta, v katerem živimo. (Robins, 2001: 219)

Ko smo že pri prostoru, da opisano še bolj konkretiziram, bi bila zanimiva analogija s konkretnim fizičnim prostorom, denimo s sobo. V sobo ponavadi vodi le en vhod, v kibernetski prostor pa je mogoče vstopiti iz velikega števila vhodov, ki si ga ne moremo zamisliti.

Najbolj poljudno in najbolj splošno definicijo kibernetskega prostora najdemo v delu Buickove *Cyberspace for beginners*. Omenjena avtorica (Buick, 1995: 4) razlaga, da beseda

---

¹ Da se človek v kibernetski prostor poda le na osnovi napisanih besed, je preozka razlaga. Upoštevati je namreč treba, da obstajajo tudi razni kanali komuniciranja, kot je na primer mikrofoni ali videokamera. Že program Instant Messenger namreč dopušča možnost komuniciranja prek mikrofona in kamere, tako da ni nujno, da bo posameznik sprejet le na osnovi napisanih besed.

kibernetski izvira iz grške besede *kubernan*, kar pomeni *krmariti, voditi, upravljati*. Besedna zveza kibernetički prostor pa izvira iz Gibsonovega romana *Nevromant* (Buick, 1995: 8; Benedikt, 2001: 29; Rheingold, 1993), kjer je izkušnja kibernetičkega prostora opisana kot konsenzualna halucinacija, ki jo dnevno izkuša milijarda operaterjev (Buick, 1995: 8).

Kibernetički prostor je »ime, ki ga nekateri uporabljajo za konceptualni prostor, kjer se besede, človeški odnosi, podatki, blagostanje in moč manifestirajo skozi ljudi, ko uporabljajo tehnologijo računalniško posredovanega komuniciranja« (Rheingold, 1993). Rheingold za kibernetički prostor uporabi analogijo z mikroorganizmi. Kibernetički prostor je kot petrijevka, omrežje kot agar, virtualne skupnosti pa so kot mikroorganizmi, ki se neprenehoma širijo. (Rheingold, 1993)

Po Bellu (2001: 2, 7) ima kibernetički prostor materialno, simbolno in izkustveno dimenzijo. Omenjeni avtor pod materialno dimenzijo razume omrežje računalnikov, programsko opremo, povezave skozi komunikacijske infrastrukture, ki omogočajo interakcije med oddaljenimi uporabniki. Simbolno dimenzijo predstavlja imaginarni prostor med računalniki, v katerem lahko ljudje gradijo nove osebnosti in nove svetove. Izkustvena dimenzija pa pomeni možnosti, ki jih omogoča kombinacija strojne in programske opreme – materialni in simbolni elementi namreč omogočajo različne izkušnje, od pregledovanja elektronske pošte do vzpostavitve novih identitet. Bel zaradi vseh razsežnosti, ki jih ponuja kibernetički prostor, slednjega razume kot kulturo. »Je živa kultura, ki so jo naredili ljudje, stroji in zgodbe iz vsakdanjega življenja« (Bell, 2001: 2).

Jordan (2000: 20) razlikuje dve vrsti kibernetičkega prostora. Prvi tip poimenuje po Gibsonovem konceptu kibernetičkega prostora, kot je predstavljen v *Nevromantu* in pomeni prostor, kjer so zbrane vse informacije na svetu, vanj pa je mogoče vstopiti z razteleseno zavestjo. Raztelesenje je tukaj mišljeno v smislu, da se posameznik raztelesi, ko vstopa v računalniško posredovani prostor. Gibsonski kibernetički prostor razume kot fiktiven in vizionarski koncept kibernetičkega prostora, je ideja, ki se je razvila iz kiberpank² literature. Barlovski internetni prostor je po pomenu nasproten in tudi bolj kompleksen. Mišljen je širše, saj Jordan omenja, da so del njega tudi ljudje, ki govorijo po telefonu. Kibernetički prostor je

---

² Kiberpank je žanr znanstvene fantastike, ki se je pojavil v 80. letih 20. stoletja in so ga ustvarili William Gibson, Bruce Sterling, Pat Cadigan in drugi, analiziral pa je obstoječo družbo in tehnologijo, razvijajočo se računalniško tehnologije in njene možnosti. (Jordan, 2000: 20)

sestavljeno iz informacij, torej ga lahko imenujemo tudi informacijski prostor, pravi Jordan. To se kaže na dveh stopnjah. Kibernetski prostor namreč oblikuje izmenjava informacij v obliki kod programske opreme. Na drugem nivoju pa se kaže tako, da se skozi izmenjavo informacij ustvarjajo avatarji. (Jordan, 2000: 59) Kibernetski prostor je tudi globalen, saj ne obstaja znotraj nacionalnih meja. Vendar pa ni planetaren, kajti vsa svetovna populacija nima dostopa do njega. »Poln je ljudi, ki lahko spreminjajo svoja telesa, po njem kroži veliko različnih informacij o vsem mogočem, mogoče se je povezati z ljudmi s celega sveta, vendar nikdar ni mogoče biti prepričan, ali je tisti, s katerim si v kibernetnem stiku, resnično to, za kar se predstavlja« (Jordan, 2000: 172).

Benedikt (2001: 29, 30), med drugim piše, da je kibernetni prostor novo, paralelno vesolje, ki so ga ustvarili računalniki in komunikacijske linije. Kibernetski prostor razume tudi kot prostor brez meja, prostor, ki je »povsod in nikjer« in prostor, ki je »poln podatkov in laži« (Benedikt, 2001: 29).

Holmes in drugi (Holmes in dr., 1997: 234) označujejo kibernetni prostor kot realni in imaginarni prostor. Posamezniki se srečujejo v elektronsko posredovanem prostoru. Opozarjajo, da v kibernetnem prostoru ne gre za zavajanje čutov in ustvarjanje iluzije, kot je to značilno za virtualno realnost.

Po Trčku, ki dejansko strni definicije predhodnih avtorjev in k predhodnim definicijam doda še transakcijska razmerja, je kibernetni prostor »virtualno, omrežno, elektronsko posredovani interesni prostor, skratka prizorišče za zagotavljanje različnih formalnih in neformalnih interesnih nagnjenj, potreb akterjev, ki poteka z interakcijo in transakcijo med akterji« (Trček, 2003: 13). Ob tem lahko še poudarim, da gre v kibernetnem prostoru za preseganje časovnih in prostorskih ovir oziroma da prostor nima meja, kot na to opozarjajo številni avtorji. (npr. Rheingold, 1993; Benedikt, 2001: 28)

Oblakova (2000: 1055, 1056) razlaga, da je kibernetni prostor mogoče razumeti kot del virtualne resničnosti, kot njen prostorski vidik. Loči namreč med virtualno resničnostjo kot tehnologijo – v tem primeru gre za ustvarjanje simulacijskega sveta, kjer je prisotno močno interakcijsko razmerje med človekom in strojem, na podlagi katerega je mogoče ustvariti številne navidezne like, doživljati namišljene dogodivščine – in virtualno resničnostjo kot prostorom. »Okvire te dimenzije v splošnem določajo kompleksnosti družbenih odnosov, ki

se oblikujejo s pomočjo in preko računalniško posredovanega komuniciranja» (Oblak, 2000: 1056).

Sama bom kibernetični prostor pojmovala kot v fizičnem smislu »neprostrski prostor«, kjer so, kot poudarjajo nekateri omenjeni avtorji, fizične ovire presežene; kjer interakcije med posamezniki nastajajo na podlagi posebne tehnologije in ustrezne tehnološke pismenosti uporabnikov. Kibernetični prostor tako razumem kot kombinacijo realnega prostora (kot ga Bell razume pod materialno dimenzijo) in imaginarnega, torej uporabe posameznikove domišljije, ki je poleg tehnološke pismenosti nujna, da lahko uporabniki sodelujejo v interakcijah v kibernetičnem prostoru.

3 VIRTUALNE SKUPNOSTI

»...Umetni, varni svetovi, ki prinašajo zanesljiv občutek varnosti; so prostori, kamor lahko pobegnemo iz realnosti vsakdanjega življenja...«³

3. 1 POJMOVNA RAZNOLIKOST IN ENOZNAČNOST TERMINA

Že v izhodiščni hipotezi sem virtualni forum označila kot virtualno skupnost, vendar pa moram v tem poglavju, kjer bom pojem virtualne skupnosti bolj podrobno opredelila, opozoriti, da ta pojem prevzamam zadržki, a ga uporabljam zaradi jasnosti in enoznačnosti termina. Čeprav različni avtorji uporabljajo še druge izraze, kot so kibernetska skupnost, računalniško posredovana skupnost, elektronska skupnost, on-line skupnost. O (ne)ustreznosti poimenovanja tega družbenega pojava s terminom skupnost ali skupina se sprašujejo tudi nekateri avtorji (na primer Trček, 2003: 23, 24).

Za uporabo pojma virtualna skupnost sem se odločila iz več razlogov. Ta termin se zdi še najbolj ustrezen za opisovanje preučevanega objekta, saj združuje značilnosti skupnosti v tradicionalnem pomenu besede, hkrati pa ima tudi nove razsežnosti, kar bom razložila na koncu tega poglavja. Še preden bom predstavila različne opredelitve virtualne skupnosti, bom predstavila značilnosti tradicionalne skupnosti in njenega nasprotja, moderne skupnosti ter razložila pojma virtualnega in realnega, saj, kot bo vidno v nadaljevanju, virtualna skupnost združuje značilnosti vsega naštetega.

Družbeni fenomen, ki ga preučujem v tem delu, je treba poimenovati, če ne že zaradi samega interesa diplomskega dela, tudi zaradi lažjega operiranja s pojmi in razumevanja. Zaradi spodaj navedenih in razloženih argumentov si bom dovolila uporabljati pojem virtualna skupnost in ga prenesla na virtualni forum.

---

³(Kitchin, 1998:89)

3. 2 »GEMEINSCHAFT« vs. »GESELSCHAFT«

Sam termin skupnost označuje idealni tip socialnih odnosov, t. i. »Gemeinschaft«, ki ga je skoval Tönnies. Pojem Gemeinschaft označuje skupnost, kjer je prisoten občutek pripadnosti oziroma tako imenovani »we-feeling«, kjer so odnosi recipročni. Gre za organski čut skupnosti, naravno voljo, odnose, ki temeljijo na kolegialnosti, skupni lastnini (kot na primer skupnost Amišev) ali pa za skupine, ki so orientirane okrog sredstev za preživetje.

Tovrstna skupnost je nasprotje družbi oziroma tvorbi, kot jo Tönnies imenuje Gesellschaft. V njej prevladujejo neosebne vezi, neosebni odnosi, gre za urbano, moderno, industrializirano življenje. V takšni skupnosti je več individualizma, tudi posameznikove potrebe so bolj izrazite. Odnosi med ljudmi postanejo bolj mehanski, stiki med pripadniki so bolj kratki, bežni. Posamezniki so med seboj v interakcijah samo takrat, kadar je treba kaj izmenjati. Tönnies je do Gemeinschaft nostalgičen, češ, da je predstavljala zdrave odnose, medtem ko je Gesellschaft patološko stanje. (Fernback, 1999: 207; Foster, 1997: 25)

Podobno razlikovanje je razvil Durkheim. Razlikuje med družbo organske solidarnosti in družbo mehanske solidarnosti. Mehanska solidarnost, kjer so odnosi med posamezniki bolj pristni, bolj osebni, je značilna za predindustrijske družbe, medtem ko je organska solidarnost prisotna v industrijskih družbah. Solidarnost v teh temelji na heterogenosti njenih članov, kjer je jasna delitev dela. (Fernback, 1999: 207)

Tönniesova Gemeinschaft in Durkheimova mehanska solidarnost sta torej značilni za tradicionalne skupnosti. Tradicionalna skupnost pa ima po Stacey namreč značilnosti, kot so ozemlje, socialni sistem, občutek pripadnosti, Bell in Newby pa sta za bistvene elemente pri definiciji tradicionalne skupnosti izpostavila socialno interakcijo, osnovano na geografskem območju, samozadostnost, skupno življenje, skupinsko zavest in skupne namene oziroma cilje, norme in sredstva. (Jones, 1998: 17)

Jones za še najbolj ustrezno opredelitev skupnosti, ki bi bila v pomoč pri raziskovanju skupnosti v kibernetnem prostoru, označi Benderjevo opredelitev. Ta namreč pojmuje skupnost kot socialno omrežje, osredotoči se stran od prostora in na interakcije, ki ustvarjajo skupnost. (Jones, 1998: 20)

Virtualna skupnost ima, kot bo bolj jasno v naslednjih poglavjih, značilnosti tradicionalnih skupnosti kot tudi modernih družb. Čeprav manjka eden izmed bistvenih elementov tradicionalne skupnosti, to je prostorska bližina, pa so lahko v virtualni skupnosti prisotne značilnosti, kot so navezanost posameznikov, skupne norme, cilji, zelo osebni odnosi med posamezniki in občutek pripadnosti. Značilnosti modernih družb pa so v virtualni skupnosti prisotne že v sami osnovi. Sodobna tehnologija je pogoj za nastanek virtualne skupnosti.

3. 3 VIRTUALNO vs. REALNO

V vsakdanjem jeziku se pojem virtualno najpogosteje nanaša na to, kar ni realno, avtentično, čeprav lahko ima enake učinke. Vendar pa virtualno izvira iz kompleksnih odnosov med realnostjo, pojavnostjo⁴ in dobroto⁵. Beseda virtualnost izvira iz pojma vrlina⁶ in tako iz moči in moralnosti. Pojma virtualno (dejanski, efektiven) in kreposten (virtuous) sta bila nekoč sinonima. Drugi pomen virtualnega pa se nanaša na vidno, optično področje, na virtualno, vidno podobo, na primer na to, kar se pojavlja v ogledalu. Najgloblje korenine pojma virtualno izvirajo iz religijskega pogleda na svet. Moč in moralna dobrota sta združeni dobrini, značilnost virtualnega pa je, da lahko ustvarja učinke oziroma se sam ustvari tudi takrat, ko ni realnega učinka. (Wilbur, 1997: 9)

Opična definicija virtualnega vsebuje elemente čudežnega, nanaša se na domeno pojava. Optične tehnologije nas zavajajo. Skozi odsev, lomljenje svetlobe, simulacijo in še skozi druge mehanizme nam omogočijo, da vidimo tiste stvari, pojave, ki jih sicer ne moremo videti. (Wilbur 1997: 10)

Računalniška tehnologija nam torej omogoča, da vstopamo v virtualne skupnosti. V skupnosti, ki sicer ne bi obstajale, če nam tega ne bi omogočila moderna tehnologija, hkrati pa s tem, ko te skupnosti obstajajo, gre le za nekaj zamišljenega, neoprijemljivega, nekaj, kar je le v mislih uporabnikov.

---

⁴ v originalu appearance

⁵ v originalu goodness

⁶ v angleščini virtue

Virtualni prostor je paralelen realnemu prostoru v smislu, »da ima kibernetški prostor geografijo, fiziko, naravo in vladavino človeškega prava« (Benedict v Fernback, 1999: 212). V kibernetškem prostoru lahko posameznik raziskuje, manipulira, ustvarja in nadzira informacije, se zabava, trenira, išče družbo, lahko pa uživa v samoti, zmaguje in izgublja. (ibidem) Fernback (1999: 212) opozarja, da ne moremo trditi, da ne obstaja, če ga ne vidimo. Prav tako pa obstajajo avtorji, opozarja Fernback, ki trdijo, da virtualen prostor ni realen, ker se ne manifestira na fizičen način in ker je človeški stik v njem umeten.

A vendarle je realnost družbeno konstruirana, prav tako pa skupnost obstaja v mislih udeležencev zato, ker jo njeni udeleženci definirajo, jo osmišljajo in ji dajejo pomen. To pa še ne pomeni, da skupnost obstaja samo v glavah udeležencev, ampak v »povezavi med socialnimi konstrukti posameznikove imaginacije in računalniško posredovanimi reprezentacijami« (Fernback, 1999: 213). To pomeni, če verjamemo v to, da smo ustvarili skupnost, ta za nas resnično obstaja. (ibidem)

3. 4 OPREDELITVE VIRTUALNIH SKUPNOSTI

Virtualne skupnosti so družbeni prostori, kjer se ljudje še vedno srečujejo »face to face«⁷, ampak pod novim pojmovanjem »face to face« in pod novim pojmovanjem srečanja. (Joinson, 2003: 85) Zaradi novih razsežnosti, ki jih skupnost dobi v virtualnem prostoru, jih je težko opredeliti.

Na težave pri definiranju virtualnih skupnosti opozarja Fernback (1999: 205), še posebej zato, ker gre za nov družbeni prostor oziroma za brezprostorskost. Sprašuje se, ali lahko fizične stvari prenesemo v virtualni svet, ali iste norme kot v fizičnem veljajo tudi v virtualnem in ali kibernetška skupnost sploh obstaja. Zato si pomaga z opisovanjem skupnosti kot prostora, skupnosti kot simbola in skupnosti kot virtualnega, Hineova pa piše, da je skupnost »le metafora za razumevanje online socialnih formacij« (Hine, 2000: 20).

---

⁷ Zaradi ustaljene angleške rabe na FDV v nadaljevanju uporabljam kar angleški izraz in ga zato, ker je tuja besedna zveza, puščam v navednicah.

Pionir na področju raziskovanja virtualnih skupnosti Howard Rheingold v delu *Virtual Community*, kjer opisuje svoje soočenje, navdušenost in navezanost na skupnost v okviru sistema WELL⁸, definira virtualne skupnosti kot »socialne agregacije, ki nastanejo na omrežju, ko zadostno število ljudi sodeluje v javnih diskusijah dovolj dolgo, z dovolj človeškega občutka, da ustvarijo mreže osebnih odnosov v kibernetnem prostoru« (Rheingold, 1993). Strinjam se lahko z avtorji, kot je na primer Wilbur (2001: 46, 47), ki Rheingoldu očitajo predvsem to, da se nikdar ne ve, kaj je »dovolj človeškega občutka« in kako lahko to merimo. Na to opozarja tudi Trček (2003: 27, 154), ki med drugim izpostavlja nedefiniranost zadostnega števila ljudi in navaja, da sociološko gledano že triada omogoča osnovne kvalitete skupinskega delovanja.

Nastanek virtualnih skupnosti ali kot pravi Jones - računalniško posredovanih skupnosti - sta naznanila Licklider in Taylor leta 1968. Napovedala sta, da bodo takšno skupnost sestavljali geografsko ločeni člani. Ti bodo včasih združeni v manjše grozde ali pa bodo delovali samostojno. Te skupnosti ne bodo imele skupne lokacije, ampak skupni interes. Posamezniki bodo bolj srečni, saj bodo v interakcijah s tistimi, ki bodo imeli skupne interese. (Jones, 1998: 19)

Kibernetna skupnost je nasprotje prave skupnosti, je naključna in tranzitna. Člani realne skupnosti so obremenjeni z drugimi, saj so ti vedno prisotni. V kibernetnem prostoru pa je mogoče le ugasniti računalnik, utišati sogovornika, ni prave odgovornosti. (Sardar v Kitchin, 1998: 88)

Čeprav Agre ne govori eksplicitno o virtualni skupnosti, temveč le o skupnosti, bom predstavila njegovo pojmovanje skupnosti, saj bo to v pomoč pri opisovanju virtualnih skupnosti. Menim namreč, da imata tako skupnost kot virtualna skupnost nekatere značilnosti, ki so zelo podobne, če ne že enake. Vendar pa moram opozoriti, da ob tem ne trdim, da gre za prenos lastnosti skupnosti v internetni prostor. Vztrajam pri trditvi, da je lahko vsaka skupnost poglavje zase. Posamezne poteze pa so seveda lahko podobne.

Skupnost je neko število ljudi, ki »zasedajo dano strukturalno lokacijo v instituciji ali družbi« (Agre, 1998: 81). Občutek pripadnosti skupnosti je lahko v skupnosti močnejši ali pa šibkejši.

---

⁸ Whole Earth 'Lectronic Link, dostopna na naslovu www.well.com; virtualna skupnost, ki je navdušila Rheingolda.

Skupnost je lahko organizirana na svoj način, lahko se srečuje kot skupina ali pa tudi ne. Vse skupnosti imajo neko stopnjo kolektivne kognicije. To so interakcije, ki nastajajo skozi zgodbe, govorice, konferenčne govore, glasbene spote, skratka obstaja več načinov, na podlagi katerih dobivajo pripadniki neke skupnosti izkušnje, razvijejo skupno strategijo, skupni vokabularij, način mišljenja. (ibidem)

Po Stoneovi virtualne skupnosti predstavljajo »fleksibilne, žive in praktične prilagoditve okoliščin, s katerimi se soočajo osebe, ko iščejo skupnost/.../ So kompleksne in domiselne strategije za obstanek« (Stone v Robins, 2001: 211).

Po Jordanu (2000: 100) se v kibernetnem prostoru pojavi skupnost takrat, ko posamezniki kreirajo avatarje⁹, ki se ponovno vračajo v isti informacijski prostor. Tako posamezniki kmalu ugotovijo, da v kibernetnem prostoru niso sami. Z drugimi stabilnimi avatarji razvijejo odnose in tako postanejo del virtualne skupnosti. Posameznik lahko zelo hitro postane del skupnosti, prav tako hitro in neobvezujoče jo lahko zapusti. Obstaja več tipov virtualnih skupnosti – od novičarskih diskusijskih skupin o določeni temi do sistemov MUD¹⁰, ki omogočajo virtualne različice odnosov, ki se sicer pojavljajo v socialnih odnosih izven internetnega omrežja. (ibidem)

Wilbur, ki sicer najprej opozarja na splošne značilnosti skupnosti, kot je to, da se primarno nanaša na skupno vezo med osebami in objekti in da je ključnega pomena v skupnosti bližina (Wilbur, 1997: 8), virtualno skupnost opredeli kot izkušnjo delitve prostora komunikacije z nevidnimi drugimi (Wilbur, 1997: 13), ki se nanaša na celoten kibernetni prostor in ne posamezne segmente tega. Virtualna skupnost je »sinergijska vsota vseh polkompulzivnih posameznikov, ki se počutijo kot državljani nekega prostora, ki ga imenujemo z besedami, kot so 'kibernetni prostor' ali 'mreža'« (ibidem). To nadalje še poimenuje internetna kultura, saj ljudje masovno sodelujejo na svetovnem spletu. Wilbur trdi, da je virtualna skupnost iluzija skupnosti, saj ni realnih ljudi niti realne komunikacije. Ni nujno, da je virtualna skupnost povezana z računalniki ali visoko tehnologijo, dovolj je že, da lahko virtualno skupnost tvorijo na primer omrežja dopisovalcev, razne ideološke skupine, množica ljudi, ki na različnih lokacijah gleda enak televizijski program. (ibidem)

---

⁹ Več o tem v poglavju o virtualni identiteti.

¹⁰ Več o tem v poglavju o tipih virtualnih skupnosti.

Fernback meni, da je pri opredelitvi kibernetične skupnosti pomembno pojmovanje skupnosti kot simbola. Simbolna dimenzija skupnosti »poudarja substanco nad formo« (Fernback, 1999: 207) Skupnost je simbolno konstruirana, kot konglomerat norm in vrednot, ki članom skupnosti daje občutek identitete (sense of identity). Prav ta simbolna raven skupnosti je pomembna, saj ne gre le zato, da skupnost obstaja v geografskem, torej v fizičnem oziroma materialnem smislu, temveč da so ljudje udeleženci skupnosti, ki je njihova lastna kreacija. Prav to pa je pomembno v primeru virtualnih skupnosti, zanje so lahko namreč značilne mnoge lastnosti od tipa skupnosti, kot je Gesellschaft do tipa skupnosti, kot je Gemeinschaft. (ibid.) Virtualna skupnost je potemtakem entiteta in proces, ki nastane na podlagi samega koncepta skupnosti in na podlagi opazovanj, kako se ta manifestira v kibernetičnem prostoru. »Je arena, kjer se razvnamejo strasti, rešujejo težave, kjer se ustvarijo socialne vezi, kjer se izvaja tiranija, kjer se kljubuje ljubezni in smrti, rodi dediščina/.../« (Fernback, 1999: 217). Vendar pa Fernback opozarja, da niso vsa virtualna združenja na internetu skupnosti, če ni osebne investicije, intimnosti in predanosti, kar označuje naš idealni čut za skupnost. Nekatere diskusijske skupine na internetu so lahko le sredstva komuniciranja med ljudmi, ki imajo podobne interese, poleg tega pa se lahko tudi posamezniki znotraj teh virtualnih skupin prerekajo o tem, ali tvorijo skupnost ali ne. Sicer pa v virtualnih skupnostih potekajo podobne interakcije kot v fizičnih skupnostih (Fernback, 1999: 216) Tako kot v realnih skupnostih morajo tudi virtualne skupnosti priklicati in vzdrževati predanost članov, nadzirati in sankcionirati njihovo obnašanje. Ponavadi ima v konferenčnih skupinah to moč moderator. (Willson, 2001: 648)

Med značilnosti skupnosti sodijo še sistem norm (Baym, 1998: 60), pravil, lastna uporaba emotikonov, navodila za pošiljanje sporočil, pogosto zastavljena vprašanja, redni uporabniki, voditelji, stari člani in vedno prihajajoči novi uporabniki. (Denzin, 1999: 113, 114)

Do virtualnih skupnosti je kritičen Lockard. Trdi, da je virtualna skupnost »zmeden oksimoron, od materialnih skupnostih odvisen derivat in ni avtonomna eksistencialna rubrika« (Lockard, 1997: 224). Omenjeni avtor primerja celotni kibernetični prostor s skupnostjo in pravi, da je sta ta dva pojva v takšnem razmerju, kot sta človeštvo in gumijasta lutka¹¹ (Lockard, 1997: 225). Podobno pravi Sardar¹² (v Kitchin, 1998: 88).

---

¹¹ V originalu 'Rubber Rita'

¹² On sicer pravi, da sta kibernetični prostor in skupnost v takšnem razmerju, kot sta gumijasta lutka (Rubber Rita) in ženska.

Lockard meni, da virtualna skupnost ne kopira realne skupnosti v paralelni svet, kjer bi bilo mogoče reformulirati skupinskost¹³ in da Rheingoldova želja po virtualnih skupnosti govori iz osnovne človeške potrebe. Tako se zgodi, da zaradi neke želje funkcioniramo nečimrno in tako poimenujemo objekt, ta pa takoj postane to, kar je imenovan. To celo primerja z moškim, ko kupi vrsto ženskih plastičnih figur, občuduje njihovo ženskost, jih ima za svoje dekleta in jih tako tudi poimenuje. Virtualna skupnost je kot vaba oziroma slepilo, nastane le kot človeška potreba po skupnosti, ki je v tej hiperpotrošniški družbi, kjer sta alienacija in osamljenost izraziti, še večja. (Lockard, 1997: 225) Virtualna skupnost oziroma virtualni prostor, kot pravi Robins (2001: 91), je tako le »domena reda, pobega in umika«.

Bell se v delu *An introduction to Cybercultures* sprašuje, kaj je kibernetična skupnost in ali lahko ta pojem sploh uporabljamo, vendar pa na to vprašanje ne da odgovora. Kibernetična skupnost primerja s skupnostjo avtomobilskih voznikov – ali zato, ker je voznik avtomobila že pripada skupnosti voznikov avtomobila? Nato pa se opira na ostale avtorje, kot na primer na Baymovo, ki pravi, da je skupnost mišljena kot skupnost takrat, ko njeni člani tako čutijo. (Bell, 2001: 102) Sicer pa avtor v nadaljevanju navaja argumente proti virtualnim skupnostim, ki se sicer sploh ne zdijo močni. Ne zanika obstoja virtualnih skupnosti, le sprašuje se, ali ni mogoče na drug način razmišljati o druženjih na internetu kot o skupnostih. Te namreč naj ne bi imele lastnosti skupnosti - močne vezi, prostor, kjer vsak ve, kako ti je ime in s čim se ukvarjaš in podobno. (Bell, 2001: 106)

Nekateri avtorji se nikakor ne strinjajo z apliciranjem skupnosti v virtualni prostor. Steven Doheny-Farina pravi, da je skupnost omejena s prostorom, da ni nekaj, k čemur se je mogoče z lahkoto pridružiti. V skupnost se ni mogoče kar tako prijaviti, kot se je mogoče prijaviti v diskusijsko skupino na internetu, temveč je treba skupnost živeti, vključuje vse naše čute. (Baym, 1998: 37)

Vendar pa ni mogoče trditi, da udeleženci združenj na internetu ne živijo svojih skupnosti. Res da druženje v virtualnih skupnostih ne vključuje vseh čutov, vendar pa kar tako ni mogoče zanikati obstoja skupnosti na internetu. Pomemben vidik skupnost je tudi pripadnost članov oziroma občutek pripadnosti skupnosti, po katerem bi lahko ocenjevali, ali gre za

---

¹³ Communalitv.

skupnost ali ne. Baymova (1998: 38) namreč meni, da lahko skupnost obstaja takrat, ko njeni člani tako čutijo, saj na podlagi zunanjega konteksta¹⁴, že prej obstoječih struktur, skupinskih namenov in časovne strukture¹⁵, systemske infrastrukture¹⁶ in značilnosti članov razvijejo socialne pomene.

Watson na primeru študije primera kot pomemben vidik virtualne skupnosti izpostavlja komunikacijo, ki igra vlogo vzdrževanja in kreiranja skupnosti. Pomembni elementi skupnosti so tudi »skupinskost«¹⁷ - to, kar Rheingold imenuje zadosten človeški občutek –, navidezno kontinuirajoča prisotnost članov, skupni interes, predanost, intimnost, norme in strukturacija, tj. kontinuiran proces, v katerem se skozi vsakdanje interakcije razvijejo pravila skupnosti. Opozarja pa, da je metaforo skupnosti verjetno najtežje aplicirati na fenomen, ki ga gradi računalniško posredovano komuniciranje (torej na virtualno skupnost) zaradi deljenega fizičnega prostora. Ta je namreč pomembna značilnost skupnosti, ki pa ni prisotna v virtualnem prostoru. Vendar pa pravi, da je treba na skupnost razumeti kot produkt deljenih odnosov (in ne prostora) med ljudmi.

Zaradi različnih opredelitev skupnosti in zmede, ki nastane pri soočenju razlag več avtorjev, ugotavljam, da je težko izluščiti dobro definicijo skupnosti. Tako področje same definicije puščam odprto in kot značilnosti skupnosti dopuščam takšne, kot so jih navedli avtorji. Poudarjam pa, da bom kljub predhodnim kritikam, kot je na primer ta, da je virtualna skupnost zmeden oksimorom, kot trdi Lockard, uporabljala pojem virtualna skupnost. Točno kakšne karakteristike ima ta fenomen, bi bilo težko natančno opredeliti. Lahko pa rečem le, da se v njej prepletajo zgoraj opisane značilnosti skupnosti – od tistih, ki so značilne za tradicionalne skupnosti, do takih, ki se pojavljajo v (post)modernih družbah. Tako bi sama kot pomembne karakteristike virtualne skupnosti, če jih deloma povzamem po zgoraj omenjenih avtorjih, navedla naslednje: računalniško posredovano komuniciranje, vsaj nekaj stalnih uporabnikov, geografsko ločeni člani, a združeni v kibernetnem prostoru, skupni interes in občutek pripadnosti skupnosti, vsaj navidezna stalna prisotnost ljudi, skupen sistem norm in vrednot, anonimnost, intimnost, navezanost in strukturacija.

---

¹⁴ Pod zunanjim kontekstom so mišljene že prej obstoječe skupnosti, komuniciranje, vsakdanje prakse in to, da računalniško posredovano komuniciranje bazira na nacionalni in internacionalni kulturi članov.

¹⁵ Gre za razlikovanje med sinhronim in asinhronim komuniciranjem – več o tem v poglavju o komuniciranju.

¹⁶ Systemska infrastruktura vključuje fizično konfiguracijo, systemsko prilagodljivost, stopnjo uporabnikove blagohotnosti.

¹⁷ v originalu »communion«

Menim, da je virtualna skupnost dober izraz prav zaradi tega, ker gre že pri sami besedni zvezi za združenje »starega« in »novega«. To vsebuje, sicer z drugimi besedami povedano, tudi Fosterjeva trditev (1997: 35), da virtualno skupnost določajo silnice, ki so značilne za Gemeinschaft in Gesellschaft. Skupnost je sicer že v laičnem pojmovanju mišljena kot nekaj, kjer so socialne vezi močnejše, kjer je, če si sposodim Durkheima, prisotna organska solidarnost, navezanost članov drug na drugega pa je večja. Novo pa je to, da gre za virtualno. Že sam pojem virtualno je novejši konstrukt, sploh če ga uporabljamo v tem smislu, kot ga uporabljam v tem delu, torej v zvezi z novejšo tehnologijo, internetom.

Čeprav bom uporabljala pojem virtualna skupnost, se strinjam z Lockardom, ki je dejal, da je virtualna skupnost oksimoron. Oksimoron je namreč besedna figura iz dveh izključujočih se pojmov, bistroumni nesmisel. Kar na nek način virtualna skupnost kot besedna zveza (a le kot besedna zveza) dejansko je. Skupnost kot taka, ki nosi značilnosti, ki so prisotne v družbah tipa organske solidarnosti ali pa v Gemeinschaft, je res pojem, ki se izključuje s pojmom *virtualen*. Ta pojem je namreč, kot že rečeno, značilen za postmoderno dobo. Že to, da lahko nekdo po zaslugi modema z neko osebo, ki je še nikdar ni srečal v fizičnem smislu, navezuje osebne stike in gradi pristne odnose, si na nek način nasprotuje in tako potrjuje, da pa morda gre res za oksimoron, le da ta po svoji vsebini ni tako nesmiseln, kot naj bi bil oksimoron sicer že sam po sebi. V virtualnem forumu pa se vse te značilnosti, ki so prisotne v tradicionalnih skupnostih kot tudi v postmodernih družbah, kar bo vidno v naslednjih poglavjih, še kako prepletajo. Kot primer navajam Fernbacka (1999: 211), ki je zapisal, da imajo kibernetske skupnosti karakteristike, kot so skupni vrednostni sistem, norme, pravila, občutek za identiteto, predanost in še druge značilnosti, ki jih imajo sicer ostale fizične ali druge interesne skupnosti.

4 VIRTUALNA IDENTITETA

»Tehnologije kibernetike prostora so pomemben medij, saj nam omogočajo, da raziščemo, kdo smo in zato, ker to, kar smo, spreminjajo.«¹⁸

Ker sem se v predhodnem poglavju odločila uporabljati pojem virtualna skupnost, analogno uporabljam pojem virtualna identiteta, ki ga je v kibernetski literaturi mogoče zaslediti tudi pod drugimi termini (na primer on-line identiteta). Pojem virtualna identiteta razumem kot identiteto posameznika, ki se pojavlja v kibernetnem prostoru in se lahko razlikuje od realne identitete, torej tiste, ki jo ima posameznik v običajnem, vsakdanjem življenju.

4. 1 FLUIDNOST IDENTITETE V KIBERNETSKEM PROSTORU

»Identiteta igra ključno vlogo v virtualnih skupnostih« (Donath, 1999: 29). Lastna domišljija in anonimnost posamezniku tako omogočata, da po svojih željah ustvari identiteto, po kateri ga prepoznava drugi akterji v kibernetnem prostoru. Zaradi tega veliko avtorjev (Jordan 1998: 67; Kendall, 1999: 61; Kitchin, 1998: 11, 79; Robins, 2001: 199; Wilbur, 1997: 12) govori o fluidnosti identitete in o njeni polimorfnosti, torej večpojavnosti. Identiteta v kibernetnem prostoru je tako nestabilna, multipla, difuzna, manipulabilna. Kot pravi Kendalova (1999: 67), lahko posameznik na on-line forumih eksperimentira in se igra z identiteto. V kakšni meri se bo posameznik igral in razvijal različne osebnosti v kibernetnem prostoru, je odvisno od samega sredstva, prek katerega komunicira na internetu. Kot pravi Hineova (2000: 20), je identitetna igra pogostejša v sistemih MUD kot pa na primer v novičarskih skupinah.

Zanimivo metaforo uporablja Lisa Nakamura, ko opisuje menjavanje različnih vlog posameznikov v kibernetnem prostoru – identitetni turizem. Čeprav to besedno zvezo uporablja predvsem za pojav v virtualni skupnosti MUD in za prilastitev rasnih identitet (Nakamura, 2001: 714), jo lahko apliciramo tudi na virtualne forume. Nikdar namreč ne moremo biti prepričani, da je oseba, kot se predstavlja na forumu, resnično takšna ali pa je to

---

¹⁸ (Kitchin 1998:79)

nekdo, ki se predstavlja popolnoma drugače od svojega realnega jaza, da bi lahko izkusil, kako je biti v vlogi nekoga drugega.

4. 2 RAZMERJE MED VIRTUALNO IN REALNO IDENTITETO

Virtualna in realna identiteta sta, kljub temu da lahko med njima obstajajo izjemne razlike, med seboj povezani. Vsak uporabnik ima namreč fizično telo, s katerim ostane v izkušnjah izven interakcij, ki se dogajajo v kibernetnem prostoru. Tako lahko, kot pravi Kendalllova (1999: 61), participira hkrati v aktivnostih na mreži in aktivnostih izven nje¹⁹.

Ni nujno, da je virtualna podoba kakorkoli dejansko povezana s subjektom, lahko jo zavestno oblikujemo. (Wilbur, 1997: 12) Tako je telesni izgled v umetni resničnosti popolnoma sestavljen. Ob različnih priložnostih se lahko posameznik odloči, ali bo visok ali lep, ob neki drugi priložnosti pa je lahko neugleden ali nizkoten. (Krueger v Robins, 2001: 199) Na nek način lahko to predstavlja zmedo za marsikaterega novinca, ko se priključi kateri izmed virtualnih skupnosti. V realnem svetu namreč velja norma »eno telo: ena identiteta« (Donath, 1999: 29). Če bi se spuščali v podrobnosti, bi bilo na tem mestu mogoče Donathovi oporekati. V realnem svetu se namreč tudi dogaja, da se pojavlja več identitet – v primeru bolnikov s t. i. multiplo osebnostjo. A ker je to patološki in redek pojav, menim, da v realnem svetu velja razmerje 1:1, kot pravi Donathova. Vendar pa Baymova (1998: 55) pravi, da uporabniki interneta kljub možnostim igre z identitetami ne konstruirajo novih identitet tako pogosto in da ponavadi zgradijo stabilne identitete, predstavljajo pa se tako, kot se v realnosti.

Raztelesenost narave komuniciranja in relativna anonimnost omogočajo, da je posameznik v kibernetnem prostoru sprejet na osnovi svojih besed in ne drugih lastnosti, kot sta na primer naglas ali pa izgled, bogastvo, status. (Kitchin, 1998: 11, 79) Rasa, spol ali fizična nesposobnost posameznika izginejo, tako je vsaka osnova za telesno diskriminacijo odstranjena (Willson, 2001: 647), ista avtorica pravi celo, da je s tem »vsakemu posamezniku podeljen enak²⁰ status znotraj omrežja« (ibidem).

---

¹⁹ Kendalllova sicer uporablja izraza »on-line« in »off-line activities«.

²⁰ S tem se ni mogoče strinjati v celoti, saj internet ponuja le navidezno enakopravnost. Več o tem v poglavju o demokratičnosti.

Tako kot je identiteta fluidna v kibernetnem prostoru, je bilo tudi pred obstojem internetnih forumov, saj so se ljudje v različnih arenah predstavljali drugače. (Kendall, 1999: 61) Vendar pa menim, da ni mogoče tako preprosto enačiti menjavanja vlog v vsakdanjem življenju, kot lahko to razumemo pri Kendalovi, in menjavanja identitet v virtualnem prostoru. V virtualnem prostoru so namreč mogoče bolj izrazite spremembe. Že to, da lahko nekdo spremeni spol in se na enem forumu predstavlja kot 15-letni fant, na drugem pa kot poročena ženska, ki ima zakonske težave, pove dovolj. V realnem svetu, pa čeprav se lahko v različnih okoljih predstavljamo drugače in igramo različne socialne vloge, tako velike razlike, kot jim omogoča kibernetni prostor, niso mogoče.

V primerjavi z realno identiteto so pri virtualni identiteti pomembne druge kvalitete, kot je na primer sposobnost hitrega tipkanja. »Pri računalniškem seksu je sposobnost hitrega tipkanja enako pomembna kot dobre noge ali čvrsta zadnjica v realnem svetu« (Branwyn v Jordan, 1998: 67). Potemtakem je očitno, da fizično telo v kibernetnem prostoru postane popolnoma nepomembno. Kibernetno telo, torej virtualna identiteta, je imuna na bolezen in propadanje. (Robins, 2001: 199).

Nekateri avtorji govorijo celo o raztelesenju, o izgubi fizičnega telesa. »Svoje telo pozabljamo, izgubljam ga. To je telesna nesreča, dekorporacija. Telo je raztrgano in dezintegrirano« (Virilio v Kitchin, 1998: 79). Moravec celo pravi, da vstopamo v »postbiološki svet, kjer bomo lahko svoj spomin naložili v računalniškega ali robotskega gostitelja« (Kitchin, 1998: 79). Harawayeva (2001: 291) govori o spoju fizičnega telesa z računalnikom, o tako imenovanem kiberorganizmu (kot sta na primer Terminator in Robocop), vendar pa naj poudarim, da se v to tematiko ne bom spuščala, saj kiberorganizmi kot taki, ki jih opisuje Harawayeva, niso relevantni za mojo nalogo.

Zgoraj omenjenim avtorjem, ki govorijo o raztelesenju, ni mogoče v celoti pritrditi. Pri uporabi tega pojma moramo biti bolj natančni. Raztelesenje lahko uporabljamo le v primeru, ko je posameznik na internetu ustvaril avatar. Oziroma natančneje, ko govorimo samo o avatarju, torej o tistem delu identitete, ki se pojavi na računalniškem zaslonu oziroma v kibernetnem prostoru. Kajti zato, da ta avatar deluje, da živi in da je v interakciji z drugimi avatarji, je potrebno tudi fizično telo, ki od zunaj, torej iz fizičnega sveta usmerja oziroma poganja avatarja. Ne le um, tudi fizične sposobnosti so potrebne, kot na primer že zgoraj omenjena sposobnost hitrega tipkanja in še druge lastnosti. Na nek način pravi podobno tudi

Kitchin, in sicer, da je težko sprejeti argument, da sta off-line in on-line identiteta popolnoma ločeni. Biti na internetu še ne pomeni »imobilizacije telesa in suspendiranja vsakdanje zavesti« (Kitchin, 1998: 83). Telesa ne morejo transcendentirati, so konstitutivni del nas, našega bivanja, so vedno prisotna, ne izginejo kar tako, ne padejo v komo. (ibidem)

Tudi Argyle in Shields pravita, da v virtualnih tehnologijah ni mogoče izgubiti telesa. To, da se izgubimo v dobri knjigi ali pa v nekem stanju zamaknjenosti, ko smo na internetu, je le »sprememba zavesti: nekaj v umu in ne v telesu« (Argyle in Shields v Kitchin, 1998: 81) S tem se ni mogoče docela strinjati. Če se je zgodila sprememba v umu, ko smo na internetu, um pa je del telesa, gre potemtakem tudi za spremembo v telesu, seveda v tem primeru ne gre za vidne spremembe, ampak za fiziološke, biološke in kemične reakcije, ki se sprožijo v določenem stanju pod določenimi pogoji takrat, ko smo v kibernetnem prostoru. Kendallova (1999: 61), ki je intervjuvala uporabnika sistema MUD, pravi, da lahko interakcije na internetnem omrežju včasih popolnoma prevzamejo posameznika, nekateri uporabniki so celo poročali, da so izkusili fizične občutke, ki so odsevali izkušnje njihovih likov iz kibernetnega prostora.

4. 3 AVATAR

Kot pravi Jordan (2000:59), je avatar²¹ stabilna identiteta v kibernetnem prostoru. Gre za to, da ga drugi dojemajo kot stabilno on-line osebnost. Potemtakem avatarja sicer ni mogoče enačiti s pojmom virtualna identiteta, sploh če upoštevam zgoraj opisane opredelitve virtualne identitete, ki poudarjajo fluidnost, polimorfmost identitete. Avatar je torej zgolj ena oblika identitete.

Avatar oziroma avatarji lahko vplivajo tudi na zapletenost povezave med virtualno in realno identiteto. Če je ustvarjen več kot en avatar, je lahko relacija med temi identitetami in življenjem posameznika v realnem svetu zapletena oziroma njegovo življenje je oteženo. (Jordan, 2000: 59) Jordan celo uporabi prisposodbo z elastiko, ko ponazarja relacijo med virtualno in realno identiteto. »Zvezo med online in offline identiteto ali v sodobni terminologiji – avatar – lahko razumemo kot elastiko, posebej ker se tudi najboljša in

---

²¹ Beseda izvira iz hinduizma. Avatara je v hinduizmu utelešenje boga Višnuja, ki se pojavi vedno takrat, kadar je ljudem najtežje. (Leksikon Cankarjeve založbe)

najmočnejša elastika lahko pretrga. Avatarji se lahko razvijejo do mere, kjer je povezava med identitetami tako raztegnjena in šibka, da lahko v kibernetnem prostoru slišimo 'resk' od počene gumice. Ampak povezave so lahko tudi presenetljivo močne, z zanikanjem, da se avatarji razlikujejo od identitete« (Jordan, 2000: 75).

Sicer pa avatar lahko sestavljajo že sama pisava, stil, način pisanja na internetu, ponavljajoče opisovanje samega sebe in še drugo.(Jordan, 2000: 59) Prednosti, ki jih izkoriščajo mnogi uporabniki interneta, je prav ta sposobnost kreiranja različnih avatarjev. »Na internetu te nihče ne pozna v celoti, nihče ne ve, kakšne rase in spola si. Ta celotna barvna in spolna slepota je za mnoge pozitivna sila. Čutijo se dobrodošle« (Gilmore v Jordan, 2000: 66).

4. 4 KONSTRUKCIJA IDENTITETE V KIBERNETSKEM PROSTORU

Identiteta na internetu se oblikuje skozi stil posameznikovega pisanja, jezika, značilnega za skupino, rabo emotikonov²², posameznikova identiteta je lahko tako zamaskirana. (Denzin, 1999: 114)

Identiteta postane sestavljiva, ko se omejitve stvarnega sveta in stvarnega telesa znajdejo v domeni artificialnega sveta, gre za osvoboditev od materialnega in utelešenega sveta. (Robins, 2001: 199) Leary (v Robins, 2001: 200) navdušeno pravi, da se lahko v elektronski domeni ustvari vse, kar si zamislimo, vse, o čemer sanjamo ali haluciniramo. Posameznik se namreč, ko transcedentira v kibernetni prostor, umakne vsem svojim oviram, ki so v realnem življenju in se na nek način spusti skozi igro virtualne identitete. Da vidi svojo identiteto v drugačni luči, mu omogoča izkušnja dislokacije, tako časovne kot tudi prostorske. (Wilbur, 1997: 11)

Jordan (2000: 67) opozarja, da se sredstva za konstrukcijo identitete ne pojavljajo v celotnem kibernetnem prostoru, ampak le v določenih segmentih tega. Potemtakem je to mogoče razumeti tako – če navedem ilustrativni primer – , da je avatarja mogoče ustvariti na internetnih forumih, chat kanalih, kar pa ni mogoče na internetnih straneh, kjer na primer samo beremo časopis ali iščemo določene informacije. Takrat namreč nismo v interakciji z drugimi. Iz tega lahko sledi, da bi lahko marsikdo sklepal, da je avatar prisoten le takrat,

---

²² Več o tem v poglavju o komuniciranju.

kadar smo v interakciji z drugimi avatarji. Vendar bi to bila prenagljena sodba. Avatar lahko obstaja tudi sam po sebi, tudi če ni v interakcijah z drugimi. Tako bi bilo lažje povedati, da avatar nastane z namenom, da bo vstopal v interakcijo z drugimi avatarji. Lahko pa se zgodi, kar je popolnoma razumljivo, da določen avatar v nekem trenutku pač ni v interakciji z nikomer.

Jordan govori o identifikatorjih in stilu, ki so pomembni dejavniki konstrukcije identitete v kibernetnem prostoru. Identifikatorji, to so elektronski naslovi, imena oziroma vzdevki, samoopisi ter še več – vse to kaže na neko prepoznavnost avatarja, ko ta oseba pošilja sporočila po medmrežju. Da je avatar stabilen, mora imeti stabilno ime. (Jordan, 2000: 67) Jordan sicer eksplicitno ne razloži, kaj to pomeni, a je mogoče razbrati, da gre za stalnost poimenovanja.

Kot primer identifikatorja navede elektronski naslov, na podlagi katerega so vidni identifikatorji – ime oziroma naslov in domena. Vendar pa mu na tej točki ni mogoče popolnoma pritrditi, saj jasnost identifikatorjev ni vedno tako očitna, sploh v primeru obstoja brezplačnih elektronskih naslovov. Jordan namreč navede primer `b.gates@microsoft.com`, pravi pa, da e-mail določa veliko ključev do identitete in je identifikator, ki ga posameznik sam ne more izbrati. (Jordan, 2000: 69) S tem se ne morem strinjati, saj obstajajo veliko brezplačnih e-mailov, ki jih lahko posameznik sam izbere.

Pomemben identifikator je stil pisanja, zaradi katerega lahko ljudje hitro razvijejo ugled. Na veliko internetnih skupinah in diskusijskih forumih so uporabniki, ki zaslovijo s svojim načinom pisanja in so takoj prepoznavni. (ibidem) Kot primer identifikatorja lahko navedem še podpis²³. Ta je ponavadi avtomatsko vključen na koncu sporočila, vključuje pa podatke, kot so ime, elektronski naslov, naslov spletne strani, lahko pa vključuje tudi citate, kakšne znake, ilustracije in drugo. (Baym, 1998: 56)

---

²³ Signature file.

5 TIPI VIRTUALNIH SKUPNOSTI

Virtualne skupnosti obstajajo znotraj sistemov oglasnih desk²⁴, konferenčnih skupin, sistemov MUD in drugih interaktivnih omrežij, interakcije v teh sistemih pa v glavnem potekajo skozi besedilo. (Wilson, 2001: 647)

Glede na to, da vsak komunikacijski sistem strukturira interakcije med ljudmi na svojevrsten način, Smith in Kollock opisujeta različne tipe družbene organiziranosti komunikacijskih sistemov v kibernetnem prostoru. Sicer jim ne pravita virtualne skupnosti, vendar menim, da bi bil ta pojem ustrezen, saj gre, kot bomo videli v nadaljevanju, za skupnosti. Poleg tega je že sam naslov njunega dela *Communities in Cyberspace*. (Kollock in Smith, 1999: 4-8)

Da ponazorim raznovrstnost virtualnih skupnosti, povzemam njuno delitev na elektronsko pošto in diskusijske liste, sisteme oglasnih desk, klepetalnice, sisteme MUD (Multi-User Domain oz. Multi-User Dungeons), internetne strani in grafične svetove.

5. 1 ELEKTRONSKA POŠTA IN DISKUSIJSKE LISTE

To so najstarejše in najbolj popularne oblike interakcij na internetu. Čeprav elektronska pošta omogoča pošiljanje sporočila direktno drugi osebi, večkrat celo preseže interakcijo »ena na ena«. V diskusijskih listah pa je sporočilo poslano na skupni naslov, nato prekopirano in poslano na vse naslove, ki so na listi. Tako se lahko razvije skupinska razprava. Komunikacija je asinhrona. (Kollock in Smith, 1999: 5)

5. 2 SISTEMI OGLASNIH DESK IN USENET

Gre za asinhrono komunikacijo. Interakcija je strukturirana v izmenah, to pomeni, da lahko udeleženci odgovorijo že naslednji trenutek ali pa celo mesec kasneje, potem ko se je odprla neka tema. Vsak tak sistem vsebuje širok spekter tem. Za razliko od e-maila in diskusijskih list, ki so t.i. »push« mediji (sporočila so poslana naslovnikom, ni pa nujno, da ti odgovorijo),

---

²⁴ Bolj znani pod nazivom Bulletin Boards Systems.

so konferenčni sistemi »pull« mediji, to pomeni, da morajo ljudje izbrati skupine in sporočila, pri katerih želijo sodelovati.

Usenet je največji konferenčni sistem, neodvisen od katerekoli organizacije, v njem pa obstaja na desettisoče novičarskih skupin²⁵, ki se tičejo najrazličnejših tem. (Kollock in Smith, 1999: 5, 6)

5. 3 KLEPETALNICE

Od elektronskih diskusijskih list in konferenčnih sistemov se klepetalnice razlikuje v tem, da v njih poteka sinhrono komuniciranje. Veliko število ljudi lahko klepeta ob istem času tako, da si med seboj pošiljajo besedila. Večina klepetalnic vsebuje več kanalov, kjer je mogoče sodelovati pri različnih temah pogovora. Ena izmed najbolj znanih klepetalnic je IRC (Internet Relay Chat). Ponavadi ima vsak kanal svojega lastnika, ta pa lahko nadzira tiste, ki vstopajo na kanal in jih tudi izključi. (Kollock in Smith, 1999: 6)

5. 4 SISTEMI MUD

To so na tekstu osnovane virtualne realnosti. Udeleženci preko tekstualnih opisov igrajo različne vloge. Gibljejo se po različnih prostorih, se borijo s sovražniki, razpolagajo s predmeti. Kako reagira določen lik in kaj počne, določa posameznik z različnimi programskimi ukazi. Komunikacija je sinhrona, ljudje so med seboj v interakciji v istem času. Sistemi MUD so zapleteni programi, za vzdrževanje katerih je treba imeti veliko tehničnih spretnosti. (Kollock in Smith, 1999: 7)

5. 5 INTERNETNE STRANI

Kot način dostopa do dokumentov in njihovega povezovanja so internetne strani popularne že kar nekaj časa, šele pred kratkim pa so postale prostor interakcije. Mogoča je tako sinhrona (na primer klepetalnica) kot tudi asinhrona komunikacija (diskusijske skupine). Prednost sistema internetnih strani je ta, da z grafičnimi vmesniki in možnostjo povezave podobe in

---

²⁵ newsgroups

slike omogoča bolj neposreden in bogatejši kontekst komunikacije, ob tem pa je surfanje po internetnih straneh za uporabnike lažje kot na primer uporaba BBS. (Kollock in Smith, 1999: 8, 9)

5. 6 GRAFIČNI SVETovi

Gre za kombinacijo slike, zvoka, teksta, dvo- ali tridimenzionalnega modela prostora, orodja video- in avdiointerakcije v istem realnem času. (Kollock in Smith, 1999:8) Komunikacija je potemtakem sinhrona. Kot primer lahko navedem pogovor prek računalnika, kjer je prisotna tudi kamera, torej videokonference.

6 VIRTUALNI FORUM KOT TIP VIRTUALNE SKUPNOSTI

6. 1 FORUM

Forumi so bili v antiki javni trgi, središča javnega življenja in zborovanja. Beseda lahko pomeni še sodišče ali pa pristojno mesto za razpravljanje o čem. (Slovar tujk) Za to delo je pomemben predvsem tretji pomen te besede, torej forum kot prostor za razpravljanje. Slovar slovenskega knjižnega jezika je še bolj natančen – forum opredeljuje kot javno mesto, kjer se o čem razpravlja, odloča.

6. 2 VIRTUALNI FORUM

Natančnejše pojasnitve oziroma definicije besedne zveze virtualni forum nisem zasledila pri nikomer od obravnavanih. Uporabila sta jo, a še to pod navednicami, Anna Malina in Nicholas W. Jankowski (Malina in Jankowski, 1993), razložila pa je nista, čeravno sta delala študijo primera virtualnega foruma. Iz konteksta je mogoče le razbrati, da je virtualni forum tam, »kjer je interesnim skupinam omogočeno, da stopajo v interakcije in oblikujejo nove odnose« (Malina in Jankowski, 1993:43).

Besedno zvezo virtualni forum si bom dovolila uporabljati brez navednic, saj menim, da še najbolj ustreza obravnavanemu fenomenu. To pa zaradi tega, ker se na teh forumih srečujejo ljudje z namenom razpravljati (sicer ne gre za razpravljanje v političnem smislu, kot je to bilo značilno za antiko, temveč so teme tudi bolj lahkotne, vsakdanje). Ker ne gre za srečevanje fizičnih teles v realnem prostoru, ampak njihovih avatarjev v kibernetskem prostoru, torej v virtualnem svetu, lahko govorim o virtualnih forumih. Morda mi bo kdo oporekal neustreznost uporabe pojma virtualno, a naj že na tej točki opozorim, da kot virtualno razumem to, kar je nasprotno od realnega, fizičnega sveta, ki ga zaznavamo z našimi čuti, a kljub temu je realni svet pogoj, da vstopimo v virtualnega. Gre za nek navidezen svet, prisoten le v naši domišljiji, ki je ustvarjen s pomočjo računalnika in sposobnosti imaginacije.

6. 3 TEHNIČNA PLAT FORUMOV

Na internetu obstaja več vrst forumov. Najbolj znani internetni forum je tako imenovani Usenet, ki je obstajal še pred svetovnim spletom. Danes so pogosti tako imenovani Web forumi, v katerih lahko sodelujemo kar preko internetnega brskalnika oziroma preko internetnih strani in zanje ne potrebujemo posebne programske opreme²⁶. Tak je tudi forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, do katerega je mogoče pristopiti prek spletnih strani www.med.over.net.

Forum je tehnično izveden na strežniku, računalniku, kjer se zbirajo vsa sporočila vseh sodelujočih na forumu. Programska oprema skrbi za shranjevanje novih sporočil in za razpošiljanje sporočil na posamezno temo.

Odjemalec (client) je računalnik, ki ga uporablja spletni obiskovalec. Odjemalec pošlje strežniku zahtevo za seznam vseh forumov. Ko jih dobi, jih prikaže obiskovalcu, ta pa si lahko izbere enega ali več forumov, kjer bo sodeloval. Nato odjemalec pošlje strežniku sporočilo za prenos vseh ali pa samo izbranih sporočil v tem forumu. Ta sporočila se nato prikažejo uporabniku, ki jih lahko prebere. Če se uporabnik odloči, da bo na nekem forumu pustil svoje sporočilo, mu odjemalec ponudi možnost za pripravo sporočila, nato pa ga pošlje na strežnik, kjer se to novo sporočilo doda med obstoječa sporočila.

6. 4 SPLOŠNE ZNAČILNOSTI FORUMOV

Kot splošne značilnosti virtualnih forumov bom na kratko opisala tiste, ki so skupne večini forumov:

- Na spletnem strežniku je shranjenih več forumov. Forum ima enolično določeno ime, ki je hkrati lahko tudi oznaka oziroma naslov foruma (na primer soc.adoption.parenting).
- Vsak forum je sestavljen iz sporočil, ki so bila posredovana na ta forum. Teh je lahko od nekaj deset pa vse do desetisoč. Uporabniki imajo možnost, da na vsako sporočilo odgovorijo.

---

²⁶ Na Usenet forume lahko dostopamo s posebnimi programi – odjemalci (News Client) ali pa preko svetovnega spleta. Eden od najbolj popularnih naslovov za sodelovanje v Usenet forumih preko svetovnega spleta je na naslovu <http://groups.google.com>.

- Znotraj foruma se z vsakim novim sporočilom začne nova diskusija v obliki niti. To je serija sporočil, ki so odgovor na prvotno sporočilo. Ena oseba nekaj sporoči, nato druga, potem spet nekdo. V eni niti se lahko nabere tudi do nekaj sto sporočil.
- Vsako sporočilo ima naslednje podatke: avtor, naslov, datum, sporočilo.

6. 5 PREDSTAVITEV IZBRANEGA FORUMA

6. 5. 1. Spletni portal www.med.over.net

Na internetnem portalu www.med.over.net – vzdržujeta ga Altelier d.o.o., agencija za oblikovanje in planiranje medijskega spleta, specializirana za projekte s področja zdravstva, farmacije in medicine ter SIIX d.o.o., podjetje za interne komunikacije in rešitve –, ki je pred štirimi nastal kot portal, je mogoče dobiti različne informacije s področja zdravstva, prebrati novice, ki se navezujejo na zdravstvo, prav tako pa lahko uporabniki med seboj komunicirajo prek forumov.

Uporabniki lahko na forumih sodelujejo na dva načina. Lahko se prijavijo in tako dobijo stalno uporabniško ime in geslo, lahko pa sodelujejo tudi brez prijave. Tukaj lahko vidimo razliko med virtualno identiteto in avatarjem, o čemer sem pisala že v enem od predhodnih poglavij. Če se uporabnik prijavi in tako dobi uporabniško ime, ima stabilno virtualno identiteto²⁷ in tako le en avatar. Če se uporabnik ne prijavi, mu je takoj dopuščena možnost, da ob vsakem vpisu svojega sporočila menja svoj vzdevek in tako spreminja avatarje ter posledično igra igro več vlog. Tega ostali uporabniki sicer ne opazijo, če ni preveč očiten v svojih sporočilih, lahko pa opazi moderator.

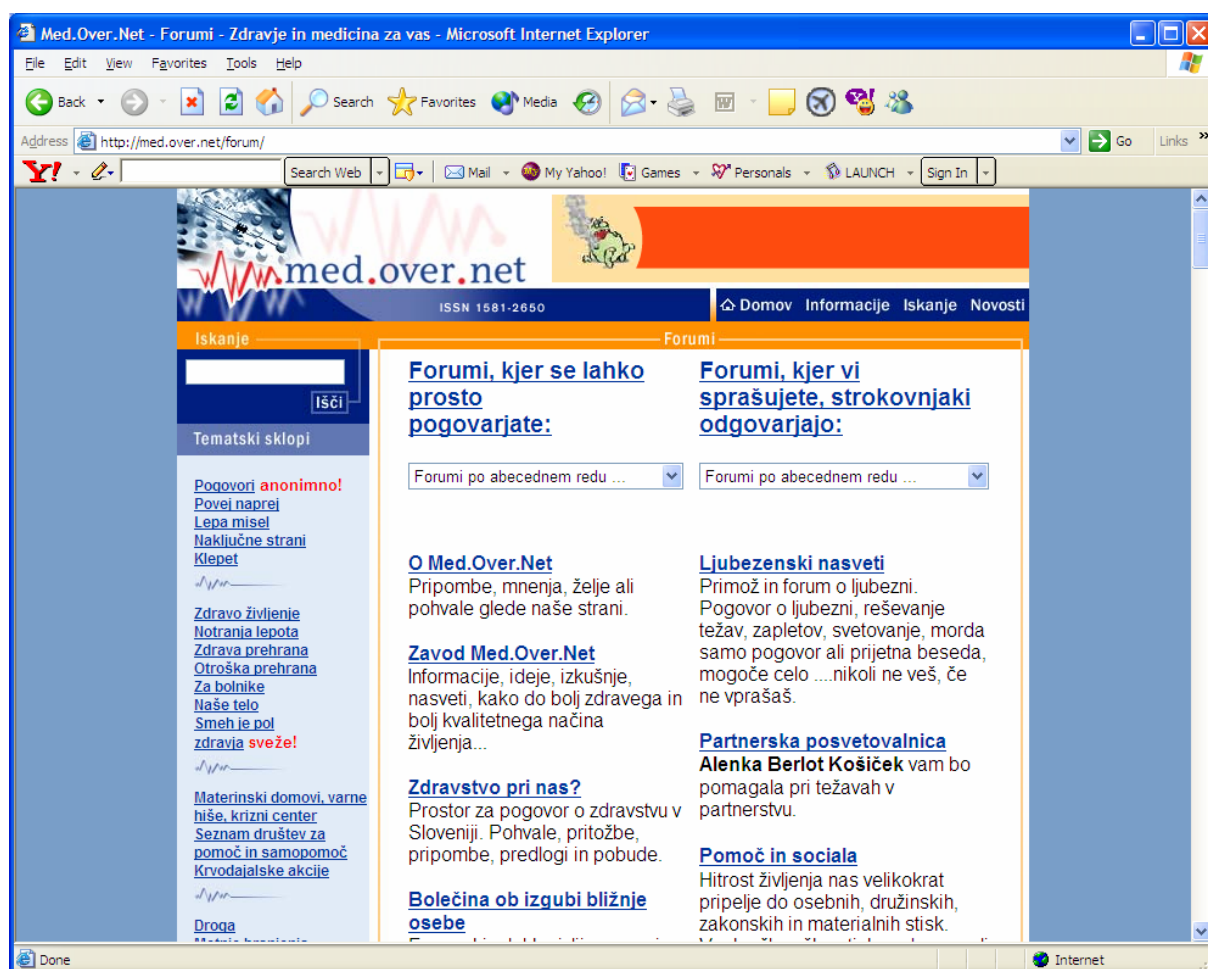
Forumi na portalu med.over.net so moderirani in nemoderirani. Moderirani forumi so tisti, ki naj bi bili strokovni (Psihijatrija, Hujšanje, Motnje hranjenja, Cerebralna paraliza, Genetska posvetovalnica, Prva in samopomoč ...) in kjer v debati sodelujejo strokovnjaki. Šele takrat, ko strokovnjak, ki je v vlogi moderatorja, prebere sporočilo, se lahko to sporočilo pojavi na forumu, seveda če to dopusti moderator. Ti forumi so sicer primarno namenjeni vprašanjem uporabnikom, iskanju strokovnih nasvetov in pomoči.

---

²⁷ Vsaj v osnovi, kajti kljub stalnem uporabniškemu imenu še vedno obstaja možnost, da se v različnih sporočilih, ki jih pošilja, predstavlja drugače.

Drugi tip forumov, ki se pojavljajo na omenjenem portalu, so forumi, ki niso moderirani. Sporočila se pojavijo takoj, ko jih uporabniki napišejo. Niso strokovni, kljub temu pa debate potekajo v nekem tematskem okviru (Ko starši žalujejo, Neplodnost, Posvojitev otroka, Alergije, Starši staršem, Nosečnost, Ženski čvek, Moški čvek, Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah...) Na teh forumih se je mogoče prosto pogovarjati. Ko uporabnik napiše sporočilo, se to takoj pojavi na forumu.

Slika 1: Spletna stran www.med.over.net s številnimi forumi.

Vir: <http://www.med.over.net>

6. 5. 2 Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah

Kakšna virtualna skupnost je forum, bom opazovala na primeru nemoderiranega foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah. Zakaj prav ta forum? Spolnost je v današnji družbi še del zasebne, recimo raje intimne sfere. Čeprav se današnja postmoderna družba na

vse pretege liberalizira, kar se na nek način kaže v javnem razbijanju tabujev prek medijev, kamor naj bi spadala spolnost, je ta še vedno tabu. To, da se pojavlja v medijskem diskurzu, da so pogoste tudi javne debate o intimnih vprašanjih, da televizijske kamere do potankosti razkrivajo dogajanja v spalnici in popolnoma razgalijo človeka, še ne pomeni, da se o spolnosti javno govori. Vsaj na tak način ne, kot to poteka na forumih. V množičnih medijih je diskurz drugačen, tam vsak kot ustvarjalec vsebine ne more sodelovati. V novejših medijih, kot je internet, pa lahko sodeluje vsak, ki ima dostop do interneta in je ustrezno tehnološko pismen. Zato je prav tak forum, kjer se v javnosti pojavljajo informacije iz intimne sfere, kjer se razpravlja brez dlake na jeziku, zanimiv za opazovanje in za ugotovitve, kakšni odnosi potekajo med posamezniki. Kljub temu da gre za prostor, ki je dostopen marsikomu, pa ima ta še vedno nekakšen pridih skrivnostnosti, skritosti. Prostor je namreč virtualen, ni fizičen, posameznik se lahko z drugimi srečuje takrat, ko je čisto sam in ostane anonimen. Zato je prav na takem forumu, kjer poteka javna debata o intimnih stvareh, zanimivo opazovati, kako se gradi skupnost.

Na forumu se ne pojavljajo le teme o spolnosti, temveč tudi, kot že sam naslov pove, »druge aktualne teme«. Kaj konkretno to so, ni nikjer razloženo. Glede na debate, ki se pojavljajo na forumu, pa bi bilo mogoče sklepati, da so druge aktualne teme vse tiste, ki niso povezane s spolnostjo in jih uporabniki smatrajo kot omembe in razprave vredne teme. Vendar pa tem zaradi odsotnosti same definicije aktualnega ni mogoče klasificirati. Če pojma aktualnost in aktualno razumemo tako, kot ju navaja SSKJ²⁸, gre za trenutno pomembne, zanimive, nujne, važne in sodobne teme. Potemtakem lahko vsako temo, ki se ne nanaša na spolnost, razumemo kot aktualno temo, saj je od vsakega posameznika odvisno, kaj se mu zdi pomembno, zanimivo in nujno za objavo na forumu.

Tako uporabniki omenjenega foruma sprašujejo za razne nasvete in iščejo določene informacije (na primer, kdaj se je treba vpisati na fakulteto, posvetujejo se pred nakupom določenega izdelka), poleg tega pa forum uporabljajo tudi kot sredstvo vulgarne zabave. Kakšni vidiki druženja so značilni za forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah oziroma s kakšnimi nameni uporabniki vstopajo na forum, bom razložila v poglavju Sociološki in komunikološki vidiki druženja na virtualnih forumih. Sicer pa je že iz spodnjega

---

²⁸ Slovar slovenskega knjižnega jezika

primera jasno razvidno, da ni samo spolnost tista, o kateri naj bi na forumu tekla debata in da je tematski spekter širši, kot bi sicer pričakovali.

Slika 2: Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah.

Nova tema Kazalo Iskanje Prijava	Nova sporočila Starejša sporočila		
Sporočila	Avtor	Odgovori	Zadnji odgovor
BLED	Trubadur	24	03-08-04 23:13
Himen	Pračlovek	5	04-08-04 14:01
Evo mene..	Bojevnik	44	05-08-04 18:54
Avtomobilsko zavarovanje	Nekdopac	7	04-08-04 12:22
koliko...	Tina	2	02-08-04 11:28
kupim nokio 6600	Rozica21	1	04-08-04 10:01
še ena za v koš!	Lisk	1	02-08-04 13:09
sama na morje	Potnica	7	07-08-04 19:12
grešne misli...?	Ana	13	07-08-04 20:58
RADAR revija	Goran	7	02-08-04 09:45
studij multimedije	Jaz	0	01-08-04 14:07
koliko mladi?	M	9	07-08-04 19:16
Menstruacija	Barbara	5	07-08-04 01:38
Vino	Trubadur	5	02-08-04 08:30
akademija za likovno umetnost	Lea	0	31-07-04 23:25
Tabu	Milena	1	07-08-04 19:17
Herpes	Gal	5	02-08-04 14:36
"kikboks"	Snezinka	6	03-08-04 11:17
Kdo ve?	Tista	10	02-08-04 14:43
razlika med evropo in italijo!!	pevec	9	02-08-04 21:56
Kaj berete?	Trubadur	21	06-08-04 11:11
Dolgčas!	Ines	7	02-08-04 10:29
iščem cimro(e) v LJ	Ambiciozna	6	02-08-04 21:36
swiiing!	Lisk	9	02-08-04 10:27
FORA	NB	4	30-07-04 14:26
kam....	Popai	14	02-08-04 10:24
MA DJ NE ME FUKAT NO!	Deklice eh no	22	01-08-04 14:57
Portorož - ali je res ... ?	Janezek	22	02-08-04 19:42
Mobiteli-kateri je boljši?	Orange	19	03-08-04 20:44
Pa kaj je to?	Riba	14	30-07-04 18:50
Moja pritužba na morje	Ah	11	03-08-04 20:49
Mogoče neumno, a vseeno.....	Nekdo1	3	01-08-04 11:45
morning pill	Zivalca	4	30-07-04 18:55

Vir: <http://www.med.over.net>

7 SOCIOLOŠKI IN KOMUNIKOLOŠKI VIDIKI DRUŽENJA NA VIRTUALNIH FORUMIH

Elektronski forumi se vedno bolj širijo, sploh v zahodnem svetu. Milijoni ljudi si dopisujejo preko njih, obstaja pa veliko tem, o katerih se lahko pogovarjajo. Zagotovo obstaja najmanj en forum, ki se osredotoča na neko stvar, o kateri želi posameznik govoriti. Veliko takih skupin je organiziranih okrog vsakdanjega pogovora, ki pomaga vzpostaviti nova prijateljstva, včasih pa celo romance med uporabniki. Navdušenci nad temi forumi, kot je na primer Rheingold, pravijo, da forumi predstavljajo novo obliko življenja skupnosti, drugi analitiki (na primer Jones) pa so mnenja, da združenje ljudi, ki se zbere, da se pogovarja oziroma si piše, še ne more biti označeno za skupnost. (www.december.com/cmc/mag/jul/kling.htm)

Funkcije virtualnih skupnosti, ki jih je smiselno aplicirati tudi na virtualne forume, najbolj ilustrativno in obširno na zelo preprost način opisuje Rheingold v delu *Virtual Community*. »Ljudje v virtualnih skupnostih uporabljajo besede na ekranih, da izmenjujejo veselje in se kregajo, se vpletajo v intelektualne debate, sklepajo trgovske posle, izmenjujejo znanje, delijo čustveno podporo, delajo načrte, razmišljajo, obrekujejo, se maščujejo, igrajo, flirtajo, ustvarjajo umetnost in veliko praznega govora« (Rheingold, 1993).

Ti sistemi so še posebej privlačni za ljudi, ki jim je »težko iz njihovih domov, ki se težko socializirajo, so hendikepirani, se čutijo negotove, živijo sami z majhnimi otroki, delajo ob nenavadnih urah« (www.december.com/cmc/mag/jul/kling.htm). Prijateljstva v kibernetnem prostoru se lahko razvijejo med ljudmi, ki se prej nikoli niso srečali »face-to-face«, ta prijateljstva lahko preživijo ne glede na geografsko lokacijo, prav tako spol, starost, rasa in druge lastnosti posameznika sploh niso pomembne. (ibidem)

Virtualni forumi so prostori, kjer neprestano poteka neka komunikacija, prihaja do navezovanja stikov med posameznimi uporabniki forumov. Za nekatere so odlično sredstvo za reševanje težav, sploh zaradi tega, ker je lahko oseba na njih, če tako želi, popolnoma anonimna.

Uporabniki foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah na forum vstopajo iz več razlogov, od iskanja določenih informacij, deljenja nasvetov, do preživljanja prostega časa,

sodelovanja v zanimivih temah pogovorov in v zabavah. Vsak ima svoje razloge, ki se med seboj razlikujejo. Prav zaradi tega je za forum značilna izjemna pestrost tem in vsebinska raznolikost. Nesmiselno bi bilo klasificirati teme po vsebini, saj se lahko vsak trenutek pojavijo nove teme, poleg tega pa bi se lahko klasificirane teme med seboj prepletale. Tako bom kot pomembne vidike druženja na forumu izpostavila le nekaj značilnosti, ki so se ob prebiranju kibernetskih besedil in praktične analize foruma izkazale za najbolj izrazite. To so komuniciranje, demokratičnost, vsebina sporočil, pomoč, igra z identitetami, umik iz vsakdanjega življenja, »psihično gledališče«²⁹, izmenjava mnenj, navezovanje stikov in anonimnost. Vsakega izmed teh vidikov bom podrobneje opisala in ilustrirala s konkretnimi primeri s foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah.

7. 1 DEMOKRATIČNOST

Ob novem načinu komuniciranja, ki ga omogoča internet, se pojavlja vprašanje, ali gre za demokratičen način komuniciranja, to pomeni, ali imajo vsi enake možnosti tako do dostopa kot do sodelovanja v razpravah.

Interes uporabiti elektronsko tehnologijo v demokratične namene (večja vpletenost posameznikov v politični proces, povečan dostop do informacij, večja kontrola nad življenjem) je mogoče zaslediti že kmalu zatem, ko sta v rabo prišla telegraf in telefon, nato pa še radio in televizija. Ta demokratični potencial pa se najbolj izraža na primeru interneta. Tako so v rabo prišli izrazi, kot so kiberdemokracija, teledemokracija, elektronska demokracija in virtualna demokracija. (Malina in Jankowski, 1993: 37-45)

S pomočjo pristopa tehnološkega determinizma, s tako imenovanim pristopom »reduced social cues« pristopom,³⁰ bi sicer lahko zagovarjali demokratičnost komuniciranja. Zagovorniki tega pristopa namreč trdijo, da pomanjkanje socialnih iztočnic, kot so na primer telesni izgled, spol, starost ali pa rasna pripadnost, lahko vplivajo na večjo enakopravnost v komuniciranju, zaradi česar si uporabniki tudi več dovolijo. (Hine, 2000: 16) Vendar pa kritiki tega pristopa, kot je na primer Mantovani, trdijo, da ni nujno, da bo prispevku nekega

---

²⁹ Besedno zvezo povzemam po Robinsu.

³⁰ Prevajali bi lahko kot »pomanjkanje socialnih iztočnic«.

člana, ki ima nižji socialni status in enakovredno sodeluje v skupini, dana enaka teža kot na primer nekomu, ki ima višji status. (ibidem)

Malinova in Jankowski povzemata Heldovo pojmovanja demokracije – da so ljudje sicer lahko le navidez formalno svobodni. (Malina in Jankowski, 1993: 37) To bi lahko aplicirali tudi na virtualne skupnosti oziroma forume. Ti naj bi zagotavljali univerzalen dostop in svobodo izražanja, vendar se s tem ni mogoče strinjati. Virtualni forumi nosijo le masko demokratičnosti. Prvič, znano je, da vsi nimajo dostopa, tako v geografskem kot tudi v fizičnem smislu – sicer podoben argument proti demokratičnosti navajata tudi omenjena avtorja, in sicer, da vsi niso sposobni uporabljati tehnologije in da je zato treba imeti tehnične spretnosti. Vprašanje je tudi, ali bo računalniško omrežje sploh kdaj univerzalno dostopno³¹ (Malina in Jankowski, 1993: 37). Kot drugi argument proti demokratičnosti lahko navedem tehnološko omejenost – za dostop do interneta je treba izpolnjevati določene pogoje, treba je biti finančno preskrbljen, živeti na območju, kjer je razvita telekomunikacijska infrastruktura, potrebna za povezavo (Bell, 2001: 108) in tretjič, gre tudi za kulturno omejenost, saj je jezik večine virtualnih skupnosti še vedno angleščina (Bell, 2001: 109), ter četrtič, tudi ko imajo posamezniki dostop do informacij, njihovo izražanje mnenj ni neomejeno. To se vidi predvsem na moderirani forumih, kjer lahko moderatorja – upravičeno ali pa tudi ne – po svoji presoji odstranijo sporočila, ki se jim zdijo neprimerna, žaljiva oziroma neskladna z naslovom foruma, obravnavano tematiko in podobno. To se dogaja tudi na forumu Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, kar je vidno iz naslednjega niza sporočil s foruma.

Primer 1: Niz sporočil, ki se je pojavil zaradi izginulega sporočila na forumu Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah.

kam je ginu?

Avtor: ž
Datum: 06-08-04 14:29

...namreč post, ki je bil dan-dva nazaj objavljen o zaslužku preko interneta-s likanjem? Mogoče ga samo ne najdem, če pa ga je Peter³² zbrisal, pol pa res dela rk neki, kav Ma zabrisat?! Z sem lih kotla prebrat, saj se lahko sami odločbo, kaj nam je všoč in kaj ne.

[Odgovorite na to sporočilo](#)

³¹ Lockard (1997: 228) navaja podatek, da je internet kljub hitri rasti bil dostopen le manj kot enemu odstotku svetovne populacije odraslih.

³² Administrator foruma (ime je spremenjeno).

E: kam je ginu?

Avtor: ž

Datum: 07-08-04 22:17

on je pa taglavn kle,ne more se kr krst pravil,a ne? kam se pa pol pride,ce bi bilo tako! on samo svoje delo opravlja! lahko pa njega prosis za nasvet,ce ti lahko pomaga in ce lahko kaj naredi,ce ni ze prepozno...

O demokratičnosti bi lahko govorili le, če bi zamižali na eno oko in izpustili prvo omejitev, neenak dostop, nato pa bi upoštevali samo tiste posameznike, ki vstopajo na forum, ki ni moderiran.

Tudi Jones (1998:20) ne naseda ideji o demokratičnosti. Meni namreč, da ni nujno, da družbeni prostori, kljub temu da so elektronski, predstavljajo demokratičnost, dostop in enakopravnost.

O demokratičnosti govori tudi Lockard (1997: 225), in sicer v smislu dostopa do interneta. Da je iluzija, dokazujejo neenaki dohodki in posledično tudi neenak dostop do interneta, ki je tako rekoč odvisen od materialnega standarda, tako od dohodkov kot tudi od posameznikovega statusa. Tako imajo študentje na primer brezplačen dostop, medtem ko morajo nekateri zanj plačevati. (ibidem)

7. 2 KOMUNICIRANJE

Pomemben razlog, zakaj ljudje vstopajo v kibernetični prostor, posebej na virtualne forume, je komuniciranje. Tam se srečujejo, izmenjujejo informacije, delijo nasvete, skratka komunicirajo. Preden bom opisala značilnosti in posebnosti komuniciranja v kibernetičnem prostoru, bom opredelila sam pojem komuniciranja.

7. 2. 1 Splošne značilnosti komuniciranja

Komuniciramo, da preživimo, da lahko sodelujemo z drugimi, zaradi osebnih potreb po varnosti, da ohranjamo odnose, razmerja, da prepričujemo, manipuliramo, da zadovoljimo socialne potrebe in osmišljamo svet. (Dimbleby in Burton, 1998: 10-15)

Komuniciranje ustvarja povezave med ljudmi, lahko že med dvema osebama, lahko med skupino ljudi. Povezava je lahko neposredna (»face to face« komunikacija) ali pa se pojavi s časovnim zamikom. Komuniciranje je aktivnost. Ko komuniciramo, smo aktivno vpleteni, sprejemamo in sporočamo informacije. Tudi kadar nismo z nikomer drugim vpleteni v komunikacijo, komuniciramo, saj subjektivno predelujemo informacije (Dimbleby in Burton, 1998: 5-6)

Tako omenjena avtorja komuniciranje uvrščata v različne kategorije. Intrapersonalno komuniciranje je tisto, ki poteka znotraj samega sebe, kadar mislimo, refleksiramo neke dogodke in podobno. Interpersonalno komuniciranje poteka med ljudmi (običajno med dvema udeležencema, ki sta v »face to face« interakciji), skupinsko komuniciranje pa je prisotno takrat, kadar gre za komuniciranje znotraj skupin ali pa komuniciranje med skupinami. Navedeta še množično komuniciranje, ki poteka prek množičnih medijev. (Dimbleby in Burton, 1998: 7, 8)

Vendar pa ta klasifikacija sama po sebi ni dobra, saj je komuniciranje težko uvrstiti v posamezne kategorije, ker se lahko te kategorije med seboj prepletajo. Poleg tega se zdi razdelitev oziroma razlikovanje med interpersonalnim in skupinskim komuniciranjem skoraj nesmiselna, saj je prisotna očitna analogija. Sploh ko pravita, da je skupinsko komuniciranje to, ki poteka znotraj skupin – očitno je namreč, da gre za komuniciranje med ljudmi, kar bi lahko razumeli kot interpersonalno komuniciranje. Če bi na komuniciranje v kibernetnem prostoru gledali z njunega vidika, bi tovrstno komuniciranje vključevalo vse kategorije, razen interpersonalnega komuniciranja.

Komuniciranje razumemo kot proces, ki ga lahko razdelimo na več posameznih delov. Po Lasswelu je pri komuniciranju pomembno: **kdo** sporoča, **kaj** sporoča, po katerem **kanalu**, **komu** in s kakšnim **učinkom**. Tako je v Laswellovem modelu pošiljatelj (sporočevalec), ki pošlje sporočilo skozi kanal (medij) prejemniku z nekim učinkom. Pri procesu komuniciranja je pomemben še **kontekst**, tako socialni, fizični kot kulturni. (Dimbleby in Burton, 1998: 19, 20)

Komuniciranje lahko ponazorimo z več modeli. Po linearnem modelu je komunikacija enosmeren proces, kjer gre sporočilo od vira prek kodiranja in dekodiranja do sprejemnika. Ti modeli pa ne upoštevajo pomembnega fenomena – konteksta komunikacije. Pri

kontekstualnih modelih je vključena še povratna informacija³³, kar pomeni, da gre za krožni tok komuniciranja. (Dimbleby in Burton, 1998: 33)

Ko komuniciramo, uporabljamo različne kode. To so sistemi za uporabo znakov in temeljijo na pravilih, ki jih morajo spoštovati uporabniki istega koda, če želijo, da bo komunikacija uspešna. (Dimbleby in Burton, 1998: 29) Prav to pa je zelo pomembno za komuniciranje na virtualnih forumih. Tam obstaja poseben kod, saj udeleženci uporabljajo različne simbole, in kratice³⁴, ki jih morajo razumeti, če želijo uspešno komunicirati.

Pri komuniciranju na virtualnih forumih so zelo pomembni nekateri fenomeni, ki ju Dimbleby in Burton (1998: 54-63) sicer izpostavljata kot pomembne fenomene interpersonalnega komuniciranja:

- Strategija je del obnašanja v interakciji, ki vključuje uporabo verbalnih ali neverbalnih znakov, da dosežemo svoj namen. Uporabljamo jo neprenehoma.
- Predstavljanje samega sebe: Različne situacije zahtevajo različne vloge. Sposobnost, da jih hitro izmenjujemo, je pomembna za učinkovito komuniciranje. Idejo, da sebe predstavimo drugače ob različnih priložnostih, da igramo, je vpeljal Goffman³⁵. Predstava je del prezentacije sebe, je dejanje komunikacije.
- Komunikacijske spretnosti: gre za učinkovitost uporabe sredstev komuniciranja, upoštevajoč potrebe vpletenih. Efektivno komuniciranje ne pomeni, da nekdo na vsak način doseže svoj prav, ampak da upošteva druge osebe, vpletene v komunikacijsko dejanje. Tako komunikacijska spretnost pomeni biti sposoben učinkovito uporabiti strategije in se učinkovito predstaviti.
- Ustvarjanje odnosov: Interpersonalno komuniciranje je pomembno, ker nam pomaga definirati odnose med ljudmi. Lahko jih ustvari, prekine ali pa vzdržuje. Najbolj vpliven dejavnik v ustvarjanju odnosov so komunikacijske spretnosti.
- Definiranje socialnih situacij: Interpersonalno komuniciranje lahko poteka v različnih socialnih situacijah in jih tudi definira – javno/privatno, intimno/oddaljeno, ritualno/nepričakovano, funkcionalno/ekspresivno.

---

³³ Feedback.

³⁴ Več o tem v poglavju Posebnosti komuniciranja v kibernetnem prostoru.

³⁵ Goffman je za prisposodbo uporabil celo teater; ljudje nenehno igramo samega sebe v vsakdanjem teatru socialne interakcije, gre za ustvarjanje in ohranjanje dobrega vtis o samem sebi pri drugih ljudeh. (Ule Nastran, 2000: 213)

- Feedback je odziv na sporočilo, lahko je verbalni ali neverbalni. Neverbalni je pomembnejši, ker ga je mogoče lažje prepoznati.³⁶
- Percepcija sebe in drugih: Način, kako zaznavamo samega sebe, močno vpliva na komuniciranje. Samopodoba je videnje nas samih, kot mislimo, da smo, vključuje pa fizično in psihično podobo. Razvija se skozi odnose z drugimi. Zaznavanje drugih je serija ugibanj³⁷ o drugi osebi, sploh kadar gre za zaznavanje na osnovi neverbalne komunikacije in na podlagi prvega vtisa. Dimbleby in Burton opozarjata, da pri percepciji velikokrat prihaja do težav, saj do neke mere v drugih ljudeh vidimo to, kar želimo videti in že vnaprej predvidevamo njihovo obnašanje. Tako se prepustimo vplivu prvega vtisa, tako imenovanemu halo efektu, ko si že na podlagi ene ali pa dveh značilnosti ustvarimo celotno podobo o osebi, ter stereotipizaciji in kategorizaciji.

7. 2. 2 Posebnosti komuniciranja v kibernetnem prostoru

Računalniško posredovana komunikacija je »tista komunikacija med ljudmi, ki je posredovana prek računalnikov, vključenih v računalniško omrežje« (Škerlep v Oblak 2000: 1059).

Tako kot so tudi prejšnje generacije novih medijev oziroma uporabe novih komunikacijskih tehnologij (televizija, radio) vplivale na spremembe v življenju uporabnikov teh tehnologij, je tudi internet prispeval marsikatero novosti. Rheingold (1993) pravi, da je računalniško posredovano komuniciranje postalo dostopno uporabnikom povsod³⁸ in da tvori virtualne skupnosti, tako »kot mikroorganizmi tvorijo kolonije« (ibidem), ljudje pa počnejo stvari na drugačne načine.

Po Rheingoldu lahko računalniško posredovano komuniciranje vpliva na naše življenje na treh različnih področjih; na človeka kot individualno bitje, njegova čustva, dožemanja, osebnost; na medosebne interakcije, na podlagi katerih se gradijo odnosi, prijateljstva in skupnosti. Omogoča namreč omogoča skupinsko komunikacijo (»many to many«). Tretje

³⁶ Le v primeru »face to face« komuniciranja, kajti če to apliciramo na virtualni forum, neverbalni feedback dejansko nima vpliva, saj ga drugi uporabniki ne morejo videti, razen če kot neverbalni feedback smatramo emotikone, ki se v kibernetnem prostoru nadmeščajo neverbalno komuniciranje.

³⁷ To je prisotno tudi pri komuniciranju na virtualnem forumu; takrat je podoba osebe na drugi strani velika uganka, saj tudi tisto, kar pove o sebi in način, kako se predstavi, ni nujno, da je res.

³⁸ S trditvijo, da je dostopno vsem, se ni mogoče strinjati, sicer pa več o tem v poglavju Demokratičnost.

področje, na katerega vpliva, je politično. Gre za vlogo komunikacije v demokratičnih družbah. Vendar se v podrobnosti te razlage ne bom spuščala, ker to ni predmet mojega raziskovanja.

Premik od »face to face« komunikacije, pisane besede in telefona do računalniško posredovane komunikacije povzroča, da je človeška komunikacija bolj trajna, manj nadzorovana, bolj propustna in hitreje izsledljiva. Sporočila, ki se pojavljajo na forumih, se lahko berejo popolnoma nevsiljivo, ljudje pa izgubijo nadzor nad tem, kdo lahko bere njihova sporočila. Ta so lahko tudi kopirana in naenkrat poslana tisočim potencialnim bralcem. »Face to face« komunikacija ne pušča sledi, ne obstaja več, potem ko je nek pogovor zaključen. Prav nasprotno pa velja za komunikacijo v kibernetnem prostoru. Sporočila so zelo transparentna. Videti je celo mogoče, kdaj je bilo sporočilo poslano in kdo ga je poslal. (www.december.com/cmc/mag/jul/kling.htm) A za razliko od direktnega govornega sporočanja je lahko računalniško posredovano sporočilo,³⁹ preden je poslano, pregledano, spremenjeno, celo poudarjeno z emotikoni⁴⁰. Ampak že ko je sporočilo napisano, je mrtvo. (Denzin, 1999: 112)

Glede na prevladujoča razmerja med komunikacijskimi orodji in značilnostmi računalniško posredovanega komuniciranja Oblakova prikaže razlike med njimi v tabeli. (Oblak, 2000: 1060) Loči namreč več kriterijev pri opredeljevanju posameznih načinov komuniciranja. K opisu posameznih načinov, ki jih povzemam po Oblakovi (2000: 1059), dodajam še svoj del ugotovitev iz foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah.

- **Tip komunikacijskega razmerja:** Tu razlikujemo med medosebnim komuniciranjem eden z enim, skupinskim ali mrežnim komuniciranjem v razmerju mnogi z mnogimi in množičnim komuniciranjem v razmerju eden z mnogimi. V primeru foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah je večinoma prisotno skupinsko komuniciranje, prav tako pa lahko, a le v redkih primerih, najdemo komuniciranje eden z enim.
- **Smer komunikacije:** Nanaša se na eno- ali dvosmerno komunikacijo. Ta dva tipa komunikacije se razlikujeta glede na to, ali ima uporabnik možnost, da se odzove na sprejeto sporočilo. Na analiziranem forumu je komunikacija dvosmerna, saj ima vsakemu uporabniku omogočeno, da se odzove.

---

³⁹ Denzin sicer uporablja termin kibernetški govor oziroma 'cybertalk'.

⁴⁰ Več o emotikonih v podpoglavju Parajezik.

- **Komunikacijska odzivnost:** Ločimo sinhrono in asinhrono komuniciranje, odvisno je od tega, ali so udeleženci priključeni na mrežo hkrati ali ne. Na forumu Mladi o spolnosti in aktualnih temah sta prisotna oba načina komuniciranja. Uporabniki imajo možnost, da takoj odgovorijo, odzovejo pa se lahko tudi kasneje. Sporočila se namreč hranijo nekaj let, določeno debato je mogoče poiskati tudi z iskalnikom in nanj odgovoriti kadarkoli. Uporabniki foruma imajo tudi možnost, da svoje sporočilo pregledajo in še spremenijo, preden ga pošljejo. Prav tako pa jim je omogočeno, da lahko pošljejo toliko sporočil, kot želijo.
- **Oblika posredovane vsebine:** To so lahko tekst ali pa drugi mediji. Danes je v računalniško posredovanem komuniciranju vse bolj prisotna tudi slika, prav tako zvok, tako da komuniciranje dobiva raznovrsten multimedijski značaj. Analiziran forum tovrstnega komuniciranja ne omogoča.
- **Značaj komunikacijskega razmerja:** Gre za razlikovanje med zasebnim in javnim komuniciranjem. Zaprtost in nedostopnost sta značilnosti zasebnega komuniciranja, medtem ko je javno komuniciranje obče dostopno in razkrito vsem. Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah je dostopen vsem, ki imajo dostop do interneta, tako da gre za javno komuniciranje. Uporabniki pa imajo možnost, da komunicirajo tudi zasebno, sicer ne neposredno prek foruma, lahko pa si izmenjajo elektronske naslove, prav tako pa so nekateri elektronski naslovi vidni v uporabniških profilih.

Tabela 1: Prevladujoča razmerja med komunikacijskimi orodji in izbranimi značilnostmi računalniško posredovanega komuniciranja.

	prevladujoči tip komunikacijskega razmerja	odzivnost	značaj komunikacijskega razmerja	prevladujoči namen uporabe posamezne storitve	možni družbeni učinki na ravni posameznika
elektronska pošta	medosebna	asinhrona	zasebna	vzpostavljanje in ohranjanje stikov s fizično oddaljenimi ljudmi	vzpostavitev družbenih odnosov, vezi
soba za kramljanje (IRC)	medosebna ali skupinska	sinhrona	zasebna ali javna	pogovarjanje, druženje in zabava	oblikovanje "prijateljskih" skupin, "fan klubov" ipd.
interaktivni sistemi (MUD, MOO)	medosebna ali skupinska	sinhrona	javna	postavitev lastnega prostora in objektov v njem, druženje z drugimi, igra vlog, zabava	razkrivanje novih, "virtualnih" identitet
diskusijske liste, novičarske skupine	skupinska	asinhrona	javna	informiranje, izražanje mnenj in razpravljanje o izbranih temah	vklučitev v "virtualne skupnosti"
elektronske konference	skupinska	asinhrona	javna	izmenjava stališč, informacij in razpravljanje o določenih temah	vklučitev v "virtualne skupnosti"

Vir: Oblak, Tanja (2000: 1060)

Po Joinsonu (2003: 25) računalniško posredovana komunikacija prinaša kar nekaj ovir v sam komunikacijski proces, najbolj osnovna pa je ta, da v večini primerov ni mogoče videti ali slišati tistega, s katerim se pogovarjaš.

Tako se je razvilo več modelov. Tehnološki determinizem se osredotoča prav na zgoraj opisan pojav, torej na vlogo vizualnega in materialnega vidika v komuniciranju in na to, kaj se zgodi, ko se ta dva izgubita. Model »cues-filtered out« predvideva, da pomanjkanje socialnih

iztočnic vodi v »deregulirano, depersonalizirano in deindividualizirano komunikacijo« (Joinson, 2003: 25).

Kritiki »cues-filetered out« pristopa pravijo, da imajo uporabniki računalniško posredovane komunikacije enake interpersonalne potrebe kot tisti, ki komunicirajo »face to face«. Tako tudi računalniško posredovano komuniciranje omogoča posredovati socialne informacije med ljudi, čeprav je ta način komunikacije počasnejši. Prav tako pravijo, da bo ta pomanjkljivost, kar se tiče pomanjkanja socialnih iztočnic, kot je na primer vizualni vidik, z novo tehnologijo kmalu presežena. (Joinson, 2003:35)

7. 2. 3 Parajezik na virtualnem forumu: emotikoni in akronimi

Komuniciranje prek interneta zahteva učenje. Jezik, kot ga uporabljamo v vsakdanjem življenju, ne zadostuje za hitro in učinkovito sporazumevanje.

Za računalniško posredovano komuniciranje so značilne nove oblike izražanja, razvijejo se novi načini za izražanje neverbalnih informacij. (Baym, 1998: 52) Parajezik vključuje »neverbalne znake, ki spremljajo govor« (Dimbleby in Burton, 1998: 46). To so ponavadi intonacija, poudarki in glasnost govora, ki prispevajo k pomenu izgovorjenih besed. (ibidem) Če apliciramo parajezik na računalniško posredovano komuniciranje, dobi parajezik nove razsežnosti. Da razvijejo uporabniki primerne spretnosti, da v parajeziku dojamejo vse informacije, je potrebnega kar nekaj časa. Najbolj očitni primeri parajezika so emotikoni⁴¹, ki se uporabljajo za »izogibanje napačnemu razumevanju« (Baym, 1998: 61), in akronimi⁴². Poleg tega uporabniki raznih združenj v kibernetnem prostoru razvijejo tudi druge načine neverbalnega izražanja. Tako Baymova (1998: 52) navaja primer zvezdic (*) ali pa velikih tiskanih črk kot dodatek k zapisu informacij, ki jih uporabniki želijo poudariti. Uporabniki

---

⁴¹ Prvi, ki je uporabil emotikone, naj bi bil računalniški znanstvenik Scott Fahlman s Carnegie Mellou University iz Pittsburga, ZDA. Leta 1982 je na elektronsko oglasno desko univerze poslal simbol za smeh :-), ki so ga kmalu začeli uporabljati še drugi. Predlagal je tudi, naj bodo sporočila, ki so resna, označena z naslednjim emotikonom :-(Kot je znano, pa ta emotikon danes simbolizira žalost. (<http://www.guardian.co.uk/netnotes/article/0%2C6729%2C795227%2C00.html>, http://www.businessweek.com/bwdaily/dnflash/apr2001/nf20010423_785.htm, <http://www.nerdtimes.com/emoticons/>)

⁴² Po definiciji parajezika, ki jo navajata Dimbleby in Burton, sicer ne bi bilo mogoče vseh akronimov uvrščati v parajezik, ampak samo tiste, ki izražajo določena čustvena stanja oziroma neko akcijo. Takšna sta na primer akronima LOL (lough out loud) ali pa ROFL (roll on the floor laughing). V parajezik pa ni smiselno uvrščati akronimov, ki nadomeščajo le besede (na primer LP, kar pomeni lep pozdrav).

forumu Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah uporabljajo »zvezdice« tudi za simboliziranje poljuba ali pa jih postavijo na mesto nekaterih črk, kjer so uporabniki izogibajo, da bi napisali celoten vulgariem, kot je vidno v spodnjem primeru.

Primer 2: Sporočilo, v katerem so zaradi uporabe vulgarizma »zvezdice« nadomestile črke.

Re: Atomik Harmonik je zakon!!!

Avtor: Jacob
Datum: 16-08-04 17:57

Čedalje bolj na k**** mi grejo... :(

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Primer 3: Sporočilo, v katerem je avtorica besede, ki jih je želela poudariti, zapisala z velikimi tiskanimi črkami.

Re: Katere 3 predmete...

Avtor: Carrie
Datum: 08-08-04 08:58

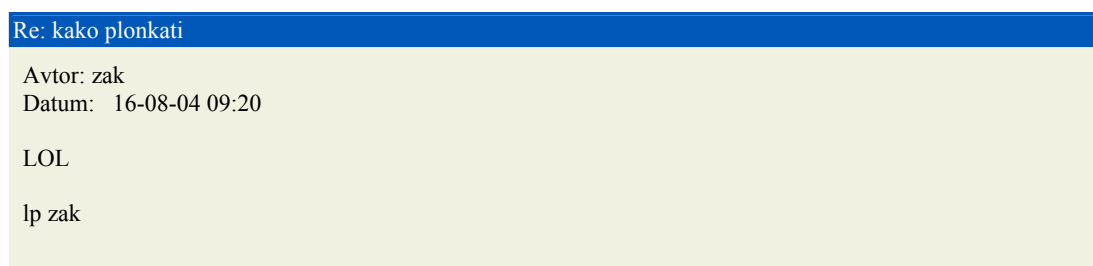
na začetku otroštva BARVICE, v vrtcu sm skoos risala...pol je blo obdobje BARBIK....pa GUMITVIST...kak smo ga to skaklali :))

Parajezik omogoča graditi socialne odnose. To, da je potreben določen čas, da uporabniki osvojijo parajezik, lahko privede do različnih napak, če je posameznik časovno omejen. Kdor uporablja internet dalj časa, tudi bolje obvlada parajezik (Joinson, 2003: 37), skupine na internetu pa lahko razvijejo svoje oblike izražanja, ki jih na svoj način kodificirajo. (Baym, 1998: 53) Tako je lahko za določene virtualne skupnosti značilen poseben način komuniciranja, ki ga prepoznavajo le člani skupnosti. Nekatere skupine prakticirajo celo tako imenovani »trolling«, kjer s spraševanjem neumnih, nesmiselnih vprašanj ločujejo med pripadniki skupnosti in ostalimi, zunanji udeleženci. (Baym, 1998: 53)

Za lažje razumevanje bom navedla nekaj primerov parajezika. Opozoriti moram, da gre, sploh v primeru akronimov, za besede angleškega izvora, ki se večinoma uporabljajo tudi v

slovenskem prostoru. To je razvidno iz spodnjega sporočila 'kako plonkati', ki je bilo 16. avgusta 2004 poslano na forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah. Razvila se je debata o tem, kako goljufati pri izpiti, na račun nekaterih duhovitih odgovorov pa je uporabnik navedel akronim za smeh (LOL⁴³). Prav tako pa je že v ustaljeni rabi akronim za lep pozdrav⁴⁴.

Primer 4: Akronimi na forumu Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah.

Tabela 2: Nekateri emotikoni in akronimi.

EMOTIKON	POMEN	AKRONIM	POMEN
: -)	Smeh	LOL	laugh out loud ⁴⁵
; -)	Pomežik	ROFL	roll on the floor laughing ⁴⁶
: -P	kaže jezik	LOL@	laughs out loud at ⁴⁷
: -(	Žalost	a/s/l	age/sex/location ⁴⁸
: -O	Presenečenje	Ty	thank you ⁴⁹
		G (in BG)	grin (big grin) ⁵⁰

Vir: Joinson, N. Adam (2000:36)

⁴³ laugh out loud: krohotati se, glasno se smejati

⁴⁴ lp: tega akronima sicer ne bi bilo najbolj smiselno uvrščati v parajezik, ker gre le za okrajšavo besedne zveze

⁴⁵ glej op.33

⁴⁶ valjati se po tleh in se krohotati

⁴⁷ glasno se posmehovati nečemu

⁴⁸ starost, spol, lokacija

⁴⁹ hvala

⁵⁰ širok nasmeh, zarežati se

Poleg navedenih emotikonov obstajajo tudi takšni, ki avtomatsko nastanejo iz ločil, ko jih določeni računalniški programi (na primer Word, Instant Messenger) takoj pretvorijo v simbole, ti pa bolj nazorno prikazujejo izraženo čustvo⁵¹.

V slovenskem podjetju Mobitel. d.d. so leta 2001 s pomočjo predlogov uporabnikov razvili slovar emotikonov in akronimov, ki so ga poimenovali Mobitelov slovar mini slovenščine, in je na voljo na spletni strani <http://www.pinkponk.com/krneki/index.html>. Sicer so ti emotikoni in akronimi namenjeni predvsem za pisanje SMS sporočil, a ker gre za nekatere okrajšave in emotikone, ki jih najdemo tudi v kibernetnem prostoru, je slovar v prilogi. Že na prvi pogled je preobsežen in vsebuje veliko pomanjkljivosti. Nekateri emotikoni (glej prilogo C) imajo namreč več pomenov, kar pomeni grožnjo jasnosti komuniciranja. Pojavljajo se tudi takšni akronimi (glej prilogo C), ki jih ne bi bilo mogoče enoznačno razumeti⁵². Tako lahko omenjeni slovarček razumemo le kot zbirko idej, ki so jo sestavili posamezni uporabniki, vsekakor pa bi bilo naivno pričakovati, da bi navedeni emotikoni in akronimi (razen redkih izjem) prišli v splošno rabo.

Uporabniki foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah sicer niso razvili zanje specifičnega jezika, ki ga ostali ne bi razumeli, značilno pa je izražanje v narečjih in slengu. Slovnična pravilnost sporočil je večini uporabnikov tuja, nekateri pišejo kar fonetično. Raba emotikonov prevladuje nad rabo akronimov. Najpogosteje uporabljen emotikon pa je simbol za smeh oziroma veselje.

Kljub temu da gre za emotikone in posledično za nek nov jezik oziroma vsaj dopolnilo ustaljenemu jeziku sporazumevanja, so nekateri avtorji prepričani, da se lahko parajezik zoperstavlja »face to face« komunikaciji. To so avtorji, ki zagovarjajo t.i. »social information processing model«, ki je nekako nasproten prej navedenim modelom tehnološkega determinizma. Walther je naredil študijo, v kateri se je izkazalo, da so se osebe, ki so bile vključene v debato prek računalniško posredovane komunikacije, bolj skladne in bolj sproščene v komunikaciji kot tiste osebe, ki so imele »face to face« debato. Osebe, ki so sodelovale v debati preko računalniško posredovane komunikacije, so bile bolj socialno orientirane. (Joinson, 2003: 37)

---

⁵¹ Emotikon, ki predstavlja nasmeh, veselje, je tako v tem primeru, ko računalniški program avtomatsko pretvori skupaj postavljena ločila v simbol: ☺

⁵² Na primer akronim D.I.V., kar naj bi pomenilo David in Valerija, bi lahko razumeli tudi kako drugače.

Jezik je živa entiteta in neprenehoma se širi, vedno se rojevajo nove besede. Tako se tudi parajezik, ki ga uporabljamo v kibernetnem prostoru, širi in dopolnjuje. Zato je v prihodnosti pričakovati še več elementov parajezika, saj bo lahko komuniciranje v kibernetnem prostoru le tako konkuriralo »face to face« komuniciranju in postalo bolj nazorno in lažje razumljivo.

7.3 VSEBINSKI VIDIKI SPOROČIL

Čeprav je naslov analiziranega foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, nekoliko preseneča spoznanje, da se na forumu pojavljajo debate, ki se večinoma ne navezujejo na spolnost. Na tej točki se sicer tudi postavlja vprašanje, čemu sploh je forum namenjen, kakšnim debatam, kaj je mišljeno kot spolnost, kaj so aktualne⁵³ teme. Ker že sam forum ne postavlja natančne definicije, se zdi nesmiselno iskati, koliko tem oziroma sporočil se ujema s samim naslovom forum in koliko ne. Samo za ilustracijo navajam okvirni podatek, da se je v analiziranem obdobju odprlo okrog 350 tem, od tega pa se je le ena petina tem direktno navezovala na spolnost.

Forum je tako kljub primarnemu namenu dobil neke nove razsežnosti. Uporabnikom pomeni druženje, preživljanje prostega časa, deljenje nasvetov, komentiranje, beg iz osamljenosti, prav tako pa imajo, vsaj tisti redni uporabniki, ki skoraj vsak dan sodelujejo v debatah, občutek pripadnosti skupnosti. Le dva uporabnika sta navedla, da jima druženje na forumu ne daje občutka skupnosti. Uporabnica, ki že tri leta sodeluje na forumu, njena značilnost pa je, da se vključi v skoraj vsako debato, je občutek pripadnosti skupnosti razložila tako:

»Je pa vse ena skupnost, kot npr. razred, kjer se naredijo grupe ljudi, ki se pač ujamejo... Ne morš z nekom vsak dan komunicirat, ne da bi do njega imel nekakšen odnos.« (Uporabnica, 20. avgust 2004)

Rednim uporabnikom tako sam naslov foruma ni pomemben, kar je razvidno že iz naslovov samih sporočil⁵⁴, ki se pojavljajo na forumu. Tako se zdi, da jim več pomeni samo druženje. Prisoten je celo voajerizem.

»Zanimivo je 'kukati' v življenje in mišljenje drugih.« (zaspani, 20. avgust 2004)

⁵³ Glej poglavje Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah.

⁵⁴ Glej na primer poglavje Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, Slika 2.

Da so se na forum in sodelujoče navezali, potrjuje dejstvo, da bi, če bi ta forum ukinili, po vsej verjetnosti poiskali nadomestek na katerem drugem forumu. Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah namreč večini intervjuvancev predstavlja dopolnilo odnosov iz vsakdanjega življenja, le dvema od intervjuvanih uporabnikov druženje na forumu ne predstavlja ničesar posebnega, ne dopolnila odnosov iz realnega življenja, ne nadomestka in ne neke nove realnosti, kjer je mogoče prav vse.

7. 4 POMOČ

Čeprav so na spletnem portalu www.med.over.net pomoči in nasvetom namenjeni predvsem moderirani forumi, kjer na vprašanja uporabnikov odgovarjajo strokovnjaki, se je izkazalo, da tudi uporabniki foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah iščejo pomoč. To potrjuje tudi »Kavalir«, ki je član foruma že kakšno leto. Virtualni forum mu predstavlja nadomestek za odnose v realnem življenju in ga odvrča od osamljenosti, kar mu na nek predstavlja pomoč.

Že Rheingold v delu *The Virtual Community* (1993) piše, da nekateri ljudje uporabljajo virtualne skupnosti kot psihoterapijo. Tudi Wilbur (1997: 12) razvija podobno idejo, in sicer da posamezniki poskušajo izvajati psihoterapijo, takrat ko so na internetu. Joinson (2003: 153) poudarja, da je pomembna značilnost interneta ta, da je psihična, socialna in čustvena podpora uporabnikom na voljo 24 ur na dan. To je očitno tudi na analiziranem forumu. Uporabniki pošiljajo sporočila ob zelo različnih urah.

Na forumu se razvijajo debate, kot je spodnja, kjer želijo uporabniki od ostalih članov foruma dobiti podporo, iščejo pomoč, nasvete, da jim virtualni prijatelji pomagajo se izkupati iz vsakdanjih zagat.

Primer 5: Sporočilo, kjer uporabnica išče pomoč, psihično podporo kolegov s foruma.

a spet pretiravam???

Avtor:

Datum: 14-08-04 19:12

AAAAAAAAA, kuko sm jezna na svojga takoimenovanega fanta..... Sam da ma mal frj cajta že hoče vn z drugm na kufetke in podobno....

Ja, naj povem kaj je bilo..... Pred parimi dnevi sva se skregala.....seveda se on ni kregou, sam jst sm spet pretiravala.Tko kokr ponavad... No, razlog je bila Blejska noč....Šla sva skupaj seveda....Nato je srečou to kolegico, pa spet eno, pa še eno.....In mene je nekako pozabil med vsemi temi ljudmi..Med pogovorom mi je enostavno obrnil hrbet in to je blo to.....Ni mi zaradi njegovih frendic, samo mal glupo se mi je zdel, ko se je enostavno obrnil proč in vsaki skor med oprsje zlezu...No, on prau, da tega sploh ni počel, ampak se je pač mogu bl prbližat ker zaradi hrupa ni nič slišou...Dobr, ok ni problem...In nato....Sreča svojga frenda s faksa...In me z njim dobesedno zjebe v glavo....Ona je taka pa taka, pa to in ono.....U glavn, cilj je biu čimvečje ponižanje. In to mu je na poti domou še bolj uspevalo, saj se je z vsako k je šla mem nekj smejou pa debatirou....Mene pa tut obrajtou ni...In naslednji dan mi on reče, da vse to sploh ni blo tko mišln, pa da je biu samo prjazn do kolegic...Tko kokr je prjazn do vsh kelnarc ipd.

No uglavn....Pred parimi dnevi sm mu predlagala, da bi šla za en cajt narazen.Seveda je biu on proti.Ampak bi vseeno na to pristau..No, potem sva se zvečer vse pomenla..In do danes je blo vse cool..Nato slučajno vzamem njegov telefon in pogledam sms-e. In tam vidim, da se je tist dan, k sm mu predlagala da bi šla narazn že menu za ene kufetke z njegovo "frednico". In zanimivo mi je to, da ravno s tisto, s kero že tolk časa hoče na kufe.....Torej je bla ona prva na katero je pomisli....V stilu zdj sm pa frj in podobno.....

Sj ne vem več, kaj sploh hoče od mene...Trudim se obdržat najino zvezo ker ga imam res rada..On pa mi nato odgovori, da se za zvezo ne smeš truditi in da on tega ne počne....Ampak, ko pa spet malo bolj pomislim.....Sj tko al tko gleda za vsako (očitno mu ni do mene), z vsako se bolj zastop (ker se za "prijateljstvo" mora potruditi), zadnje čase mi zna samo pametvt in očitat (ampak, to zato, ker mi hoče samo dobr pravi on)....

Z njim ne morm več hodt vn, ker takega ponižanja ne bi več prenesla. Prej bi fanta takoj pustila, zdj pa kr nek vztrajam pa kr nek bluzim.....Sj ne vem, kaj naj nardim.....

Sm bla mal douga.....Se opravičujem.....Sam zdj mi je pa mal lažje...

Lep dan vsem skupj:)

Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah sicer ne ponuja strokovne pomoči, ki je na primer na voljo na nekaterih drugih forumih portala med.over.net. Ima pa psevdoterapevtsko funkcijo, saj si posamezniki, sodelujoči na forumu, z različnimi nasveti med seboj sami pomagajo, včasih pa jim že zadostuje, da svoja razmišljanja, tegobe in mnenja le napišejo na forum.

7. 5 IGRA Z IDENTITETAMI

Okolja, ki temeljijo na tekstu, omogočajo svojim uporabnikom, da se predstavijo nekoliko drugače, kot se sicer predstavljajo v realnem svetu. (Hine, 2000: 19) Vizualna anonimnost uporabnikom interneta omogoča, da se lahko igrajo s svojimi identitetami in razvijejo več osebnosti, s katerimi se predstavljajo. Nobene garancije ni, da identiteta, kot je predstavljena v virtualnem svetu, dejansko odseva identiteto iz realnega sveta. Z identitetami se je mogoče

igrati le takrat, ko je meja med virtualno in realno identiteto vzdrževana, sicer internet izgubi ta »radikalni potencial« (Hine, 2000: 118, 120).

Identitetna igra lahko pomeni le izkoriščanje možnosti, ki jih ponuja internet in tako preizkusiti se, kako je v drugačni vlogi, razumemo pa jo lahko celo kot veliko grožnjo enotni, trdni identiteti. (Hine, 2000: 20) Vendar pa Baymova (1998: 55) trdi, da najverjetneje velika večina uporabnikov računalniško posredovane komunikacije na internetu oblikuje identiteto, ki je konsistentna z identiteto v realnem svetu. Ali je takšna konsistenca virtualne in realne identitete prisotna tudi na forumu Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, ni mogoče ugotoviti, saj uporabnikov nisem spoznala v živo. Če gre verjeti tistim, s katerimi sem opravila intervjuje prek elektronske pošte, pa je vsaj pri njih virtualna identiteta konsistentna z realno. To je vidno iz naslednjih odgovorov.

»Ponavadi igram sebe in predstavljam svoje stališče, včasih pa igram tudi druge vloge. Včasih tudi rad malo provociram tako zaradi zabave ali zavzamem kakšno radikalno stališče, ki ga potem branim. Zabava mora biti.« (Veliki fant, 20. avgust 2004)

»Takšen, kot sem ...ker sme že itak tako zanimiv, da se mi ni treba pretvarjati.« (zaspani, 20. avgust 2004)

»Sem takšna, kot sem.« (Uporabnica, 20. avgust 2004)

»Samo nekajkrat sem postavila vprašanje pod drugim nickom, ker je bilo res preveč osebno, pa še takrat so me forumaši, tisti, ki me poznajo, odkrili :))) Sem to, kar sem, tudi v resnici. Med ljudmi je pa vedno tako, da sprva, ko jih spoznam, me imajo za tiho in mirno, ampak ne več kot pa nekaj ur, potem se pa vsi čudijo, potem sem točno taka kot na forumu :)« (Direktna, 20. avgust 2004)

Sicer pa so za kibernetški prostor značilne mnoge prevare v zvezi z identitetno igro. Tako Hineova (2000: 119) omenja primer, ko se je nek psihiater na sistemu Bulletin Boards predstavljal kot invalidna ženska in tako zavajal svoje nove prijatelje in ljubimce. Tako drastičnih primerov na analiziranem forumu ni bilo mogoče odkriti.

7. 6 UMIK IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA, VARNO ZAVETIŠČE

Ko si naveličan drugih, digitalni prostor predstavlja primerno zavetišče od njih, univerzalni dostop v globalno skupnost, kjer ni ljudi, kjer poteka le elektronska komunikacija brez

socialnega kontakta. (Kroker in Kroker, 2001: 97) V nekem smislu je to prisotno tudi na analiziranem forumu, nekateri udeleženci so v intervjujih omenili, da jim forum med drugim pomeni tudi umik od vsakdanjega življenja.

Umik od vsakdanjega življenja lahko razumemo kot umik od vsakdanjih skrbi, varno zatočišče med prostim časom, aktivnost, pri kateri te ne moti nihče iz zunanjega, fizičnega sveta. Tako bi lahko razumeli tudi odgovor »Tinkarice«⁵⁵, ki je na vprašanje, kaj ji pomeni druženje na forumu, odgovorila, da ji predstavlja preživljanje prostega časa v službi. Podobno je odgovoril tudi Veliki fant.

»Pomeni mi sprostitev med delom, spoznavam ljudi in njihove poglede in mišljenja ter marsikaj novega izvem.«
(Veliki fant, 21. avgust 2004)

Sicer pa je ta vidik foruma, torej forum kot varno zavetišče, mogoče razumeti tudi kot možnost večje neposrednosti in drznosti uporabnikov pri samem komuniciranju. Forum namreč predstavlja zaščito identitete, nikomur se ni treba razkriti, ko izrazi določeno mnenje. Zato so lahko sporočila drugačna, tudi bolj direktna in vulgarna, kot bi sicer bila, če posameznik ne bi komuniciral v varnem zavetju anonimnega foruma.⁵⁶

Vendarle pa uporabniki foruma vedno ne komunicirajo v varnem zavetju elektronske komunikacije, poslužujejo se tudi »face to face« komunikacije. Tako gre na primeru analiziranega foruma za občasno odsotnost vidika varnega zavetišča. Uporabniki foruma se namreč občasno srečujejo tudi v živo. Če gre verjeti Kavalirju, rednemu uporabniku foruma, ki se udeležuje tudi srečanj v živo, prav v primeru teh srečanj pride do izraza vidik varnega zavetišča oziroma odsotnost tega. Uporabniki foruma so namreč nekoliko bolj zadržani, ko se srečujejo v živo. Kar niti ne preseneča, saj je odsotna anonimnost, posledično pa tudi večja drznost in neposrednost, ki jo sicer omogoča prav anonimnost.

7. 7 PSIHIČNO GLEDALIŠČE

To besedno zvezo je že, kot navaja Robins (2001: 206, 207), v osemdesetih uporabil James McDougall, gre pa za izražanje osnovnih in primitivnih nagonov ter želja. Tehnološko okolje

---

⁵⁵ Glej prilogo A.

⁵⁶ Več o anonimnosti in neposrednosti v naslednjih poglavjih.

kibernetskega prostora je namreč zelo priročno za projekcijo in izražanje neizživetih fantazij. (ibidem) Na analiziranem forumu se ponavadi tisti, ki forum uporabljajo kot sredstvo za svoje neizživete fantazije ali provokacijo, predstavljajo pod drugimi vzdevki, gre pa za neregistrirane uporabnike. Po vsej verjetnosti zato, da jih ne bi bilo mogoče izslediti.

Značilnosti tako imenovanega psihičnega gledališča so vidne tudi iz Primera 6. Uporabnica je pod vzdevkom *deklica* poslala sporočilo, v katerem opisuje svojo izkušnjo z moškim, odgovor *felixa* pa lahko razumemo kot neumestno provokacijo.

Primer 6: Forum kot psihično gledališče.

jp, tudi meni se to lahko zgodi...

Avtor: deklica
Datum: 19-07-04 17:20

hja, pa sem dočkala. sem ena izmed tistih, ki ne pade kmalu pod moškimi čari, oziroma se mi zdijo le ti zgolj patetični. vsaj v večini. še največkrat nesposobni za pogovor, kaj šele za resno debato. in tako sem živela iz dneva v dan. se jim smejala in zgolj zmajevala z glavo, ko sem poslušala vse nesmisle. in ko po dolgem času, končno najdem osebo, ki me vizualno pritegne in s katero se je celo moč pogovarjati... je ta oseba moški z resno vezo. in tako se kislo nasmejem, obrnem stran, in ponovno poslušam puhlice praznih moških glav. mogoče pa kmalu spet najdem, izbrskam tipa s katerim se bo dalo razpravljati in mogoče, ampak res mogoče, celo ne bo zaseden. do takrat pa...

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: jp, tudi meni se to lahko zgodi...

Avtor: felix
Datum: 19-07-04 17:24

a ha ha ha :)))
ti moraš biti šele puhla v glavo k na same take naletiš ha ha
iste vrane skup letijo ne veš to?
ej pol se jest ne bi imel kaj s tabo menit k sm pameten pa nebrevzestičen? kaj ti misliš? a maš sploh s kom za mislit? :) ha ha
dej mala email priloži da vidim tvojo puhlico v glavi.
čau

Tudi iz Primera 7 je razviden vidik psihičnega gledališča, izražanje neizživetih fantazij. Uvodno sporočilo v celotnem nizu se sploh ni nanašalo na spodnji primer. Predstavljalo je le napoved za festival Vransko Summer Night 2004. Uporabnik *Martiny*, za katerega lahko na podlagi njegovih sporočil sklepamo, da forum uporablja kot sredstvo vulgarne zabave, kot psihično gledališče, je forum tudi v tem primeru uporabil kot prizorišče za izražanje neizživetih fantazij.

Primer 7: Forum kot psihično gledališče.

Re: VRANSKO SUMMER NIGHT 2004

Avtor: Martiny

Datum: 25-07-04 14:44

če hočeš si lahko tud ti carica sam prvi moraš bnastavt tisto svojo ozko pizdico Martinyju da ti v njo zapiči svojega trdega velikega kurca da boš kr cvilila pol boš vidla kaj se pravi trdi kurček pa debela glavica:)))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

[Forumi \(spisek\)](#) | [Posamična sporočila](#)

[Prejšnja tema](#) | [Naslednja tema](#)

Psihično gledališče lahko tako na primeru analiziranega foruma razumemo – kot že omenjeno – kot prizorišče za izražanje neizživetih fantazij pa tudi kot provokacijo, brezpredmetno razburjenje in žaljenje drugih sodelujočih (kot je tudi razvidno iz Primera 6).

7. 8 IZMENJAVA MNENJ

Forum za marsikoga predstavlja le izmenjavo mnenj. Uporabniki na njem tako soočajo svoja mnenja v debatah, vendar pa večkrat pri tem prihaja do konfliktov.

Pri izmenjavi mnenj in nasploh na forumu je za nekatere uporabnike značilen zelo vulgaren diskurz, vendar pa to ne predstavlja nobene ovire za nadaljnji razvoj debate. Na spodaj odprto temo se je v štirih dneh nanizalo 60 odgovorov.

Primer 8: Uvodno sporočilo za nadaljnjo izmenjavo mnenj.

Kako mnenje mate o mnenjih dr.Ruglja

Avtor: provokator

Datum: 18-08-04 14:26

jaz pravim da je car :)))

Tista ***** k nima poguma oz je tok zafrustrirana da se ne more samozadovoljevati z razprto češpljo nat tipom-ni čudno da pol druge hodjo moški fukat.

slovenke ste ful konzervativne v fuku-prisotne v glavnem izuzete.

za pijandure so krive babe:). ugovori dobrodošli.

Značilnost analiziranega foruma je tudi ta, da včasih prihaja le do navidezne izmenjave mnenj. Ko nekdo v uvodnem sporočilo vpraša druge uporabnike za mnenje, se lahko nabere dolg niz

sporočil, a ni nujno, da gre za izmenjavo mnenj. Včasih se med dvema ali tremi posamezniki razvije pogovor, ki se lahko tematsko tudi oddalji od uvodnega sporočila in sploh več nima povezave z njim. Lahko pa jo ima, kot je razvidno iz Primera 9, kjer se vsa sporočila nanašajo na nogometno tekmo.

Primer 9: Izmenjava mnenj, na podlagi katere se je razvil pogovor med dvema uporabnikoma (Nikki in Grega).

Fuzbal

Avtor: Grega

Datum: 18-08-04 23:50

Ni bila slaba tekma. Naša nova reprezentanca s ejo dobro kosala z bistveno bolj izkušenimi fanti iz Srbije in Črne Gore. Predvsem me je navdušil mali Dedič, škoda da tista prečka ni šla not. za samozavest nove generacije pa je pomembno predvsem, da nismo izgubili, ekipa se itak šele uigrava.

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Fuzbal

Avtor: Simon

Datum: 19-08-04 01:10

napovedan sn 2:2, blo je 1:1, cuto sem da se bo tradicija nadaljevala: P mavric in acimovic - zdelo dobro. dedic je pokazal zakaj je v serie a, semler upam da drugic dobi par minut vec. tanjic, ilic, karic - slabo slabo. ostali solidno povprecno. za novo reprezentanco sigurno pozitivno.

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Fuzbal

Avtor: Jasna

Datum: 19-08-04 08:26

SČG se mi ni zdela bistveno bolj izkušena ali uigrana (ali pa so imeli pač slab dan). Naši so igrali dobro (mogoče malo zmedeno na trenutke) ampak dobro. Kariča bi sicer dala ven, ker ni igral kot on zna, Dedič je presenetil, sem imela občutek da smo imeli malo smole, ker nekaj akcij je bilo res lepih.

Vesela sem da ni ostalo na 0:1 kot je kazalo.

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Fuzbal

Avtor: radovednica

Datum: 19-08-04 11:24

Matr sem jezna zaradi tega fuzbala, kolega mi včeraj pove, da bi lahko dobil dve karti, pa jih je

zavrnil.

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Fuzbal

Avtor: Nikki

Datum: 19-08-04 13:13

Jz sm šla gledat u živo tekmo... me je še ena ***** iz pop tv-ja zahaklala pa neki kao mini intervju nardila.. pol sm pa celo tekmo dobivala sms-e: Jz sm pa tebe na tv vidu!!! :P Kr neki.. glede na to da sm pa prvič gledala fuzbal v živo in glede na to, da so naši novi fuzbalerji šele začetniki v teh "velikih" tekmah, mi je blo vse skupi čist uredu.. čist cool so se odrezal proti Srbom. Brao naši! :D

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Fuzbal

Avtor: Grega

Datum: 19-08-04 13:24

Hahahaha, točno to si bla ti! Sem videl, pa s emi je faca zdela znana. Ja, valda, ti si bila, sej sem te videl na sliki, od tod znano.:)))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Fuzbal

Avtor: Nikki

Datum: 24-08-04 10:46

:P A men pol še cel nasledn dan nerodno. :))))))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

7. 9 PRIZORIŠČE KONFLIKTOV

»Nestrinjanje je pogosteje lažje kot strinjanje s prejšnjim piscem sporočila in tudi dodajanje še česa k debati« (Hine, 2000:125). Forumi so tako pogosta prizorišča raznih razhajanj v mnenjih, ki so zaradi vsaj navidezne anonimnosti in posledično večje neposrednosti ljudi, še bolj očitni. Kibernetški prostor uporabnike naredi bolj drzne in neposredne, kot so sicer v realnem svetu. Tudi sodelujoči na analiziranem forumu so to potrdili v svojih odgovorih.

»Včasih tudi rad malo provociram tako zaradi zabave ali zavzajem kakšno radikalno stališče, ki ga potem branim.« (Veliki fant, 20. avgust 2004)

Primer 10: Konflikt med uporabniki - del niza sporočil o varanju med partnerjema.

Avtor: x
Datum: 11-08-04 22:48

Pa kaj se ti zdaj zgražaš nad tem, kar je naredil kdo drug? A nimaš svojih kržev zadosti, da se moraš ukvarjat z drugimi? Stavim, da živiš zgledno malomeščansko življenje in se čutiš poklicanega/o soditi dejanja drugih ljudi.

Jao, ljudje!

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: na temo-prevarala sem ga!!!

Avtor: y.
Datum: 11-08-04 22:53

Ma ne mi rečt....

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: na temo-prevarala sem ga!!!

Avtor: zalost
Datum: 12-08-04 04:08

x?!!! kdo pa sedaj sodi? vprašal sem za mnenje, sicer mora biti pa vedno kdo, ki pametuje nazaj!!! in v tem primeru, si to ti!!! ne obsojam, sem pac prebral in vprašal novo temo, ker se mi zdi zanimivo!!! in obenem grdo ko s... mislim, da si tudi ti brez morale ze do same sebe, kaj sele do partnerja?!!! to kar se je zgodilo tej osebi, se celo pohvalila se je s tem kar je naredila!!! pa mi ti povej, ce je to normalno??? sicer se mi pa zdi, da si v istem svetu kot ta "obsojena" zalostno!

Konflikte v »face to face« komunikaciji ponavadi spremlja tudi intenzivnejša neverbalna komunikacija. Tako bi bilo v primeru konfliktov na virtualnem forumu pričakovati povečano rabo emotikonov, katerih funkcija je, da nadomestijo neverbalne geste iz realnega sveta. Vendar pa se, presenetljivo, v primeru konfliktov, emotikoni ne uporabljajo bolj intenzivno. Sodelujoči na forumu se poslužujejo le pogostejše rabe ločil, predvsem klicajev, kot je razvidno iz Primera 10.

7. 10 ISKANJE, DELJENJE NASVETOV IN INFORMACIJ

Forum je pomembno prizorišče za iskanje informacij, nasvetov in deljenje teh. Nasveti se ne nanašajo le na spolnost, uporabniki namreč pogosto iščejo tudi druge nasvete. Tako iščejo informacije v zvezi s študijem, medosebnimi odnosi, nakupi in še marsikaj drugega. Dokaj izrazito je iskanje informacij pred nakupom določenih izdelkov in posledično tudi posvetovanje. Primera 11 in 12 prikazujeta, da nekateri uporabljajo forum za iskanje

informacij, preden se na primer odločijo za nakup nekega izdelka ali pa ko potrebujejo druge uporabne informacije.

Primer 11: Iskanje nasvetov pred nakupom.

Siemens cx65

Avtor: Izidor
Datum: 20-08-04 15:38

A mate že izkušnje s tem telefon? Men je zlo všeč in ker kupujem telefon mi je najprej padel v oči..ma vse, edin škoda kr nima bluetooth-a..sam se tolažim s tem da ma ir.. Skratka zanima me kakšno mnenje mate vi o tem tel., al se da morda za podobno ceno dobiti kaj boljšega predvsem pa funkcionalnega?

Primer 12: Iskanje nasvetov o delu oziroma dokumentih v tujini.

a kdo ve .....

Avtor: Marjetka
Datum: 18-08-04 08:22

A kdo s tem dela ali pa koga pozna kako se dobijo papirji v drugi državi(recimo v Amerika),namreč tip mi tm dela in mi včeri prbije da bo naslednji teden "mogoče" dubu en šiht k bo lohk ful zaslužu,mislim da pr enem privatniku,do septembra ma pa rok za izstop iz države.
Zdaj me pa zanima ali lahko v tako hitrem cajtu dobi papirje in da ostane tm.

Hvala za odgovore

lp

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: a kdo ve .....

Avtor: Matilda18
Datum: 18-08-04 09:41

Papirjev ravno ne more dobiti, lahko pa ga delodajalec prijavi, samo tudi to bo trajalo, ker ne sme prekoračiti vize. Lahko poskusi izstopiti iz države(npr. da gre v Kanado in takoj nazaj v ZDA) in mu na meji že lahko udarijo cariniki podaljšanje v pasoš za kake 3 mesece.
V glavnem, varijant je ful, samo naj ne ostaja v državi ko mu preteče viza, ker ma lahko štal.

Zdaj poteka na internet strani www.usa1234.com oz. nekaj takega akcija za pridobitev green carda, lahko se prijavi.

Nekateri uporabniki iščejo informacije v zvezi z določenimi osebami, vendar pa želenih informacij pogosto ne dobijo. Kljub temu da se na njihovo sporočilo naniza lepo število odgovorov, ti ponavadi niso resni. Sodelujoči tako ne povedo ničesar bistvenega in dajejo vtis, kot da se le zabavajo. To je razvidno tudi iz Primera 13.

Primer 13: Sporočilo, na podlagi katerega je uporabnica želela dobiti informacije o določeni osebi.

Nova tema Kazalo Na temo Iskanje Prijava	Prejšnja tema Naslednja tema
--	--

kdo pozna?

Avtor: Emy
Datum: 06-08-04 23:34

helou!
Pozna mogoče kdo Tineta, z Brezij, ki je bil prejsnji teden na Krfu, pa baje dela v enmu lokalu nekje na Gorenjskem?:)tak visok, pa blond lase ma:)

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: kdo pozna?

Avtor: Jured
Datum: 06-08-04 23:51

A mu nisi mogla že tam za cifro reči?

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: kdo pozna?

Avtor: Robin
Datum: 07-08-04 09:39

ja, alpa mu jo ti dati

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: kdo pozna?

Avtor: Im
Datum: 07-08-04 09:53

Jure :))))))))))))))))))))))))))))))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: kdo pozna?

Avtor: Mala
Datum: 07-08-04 16:55

Emy, ti si res ena emy :)))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: kdo pozna?

Avtor: Eva
Datum: 07-08-04 18:12

:))))))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: kdo pozna?

Avtor: Nicole
Datum: 07-08-04 18:13

Upam, da ga bos nasla:))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: kdo pozna?

Avtor: Tinka
Datum: 07-08-04 19:07

Jest sem se tud dons pelala z enmu full luštenmu tipom pa sploh ne vem kako mu je ime sam vem da ma plavo Yamaho R6 pa registrsko KR P4-33 in si nisva uspela zamenjat telefonskih in zdej se ne bova več vidla :o(((smrk smrk

Kva morš :o)))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: kdo pozna?

Avtor: kevin
Datum: 08-08-04 14:46

Preveri v centru Kranja v Cukrarni ce je to ta??

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Kljub temu da uporabniki vedno ne dobijo zelenih informacij, se lahko med spremljanjem sporočil na forumu dokopljejo do morebitnih zanimivih in koristnih informacij. Ali kot je dejal Kavalir:

»Dobim idejo, da malce drugače gledam na določeno stvar in jo drugače izpeljem.« (Kavalir, 20. avgust 2004)

7. 11 NAVEZOVANJE STIKOV

Ljudje so motivirani, da iščejo družbo ljudi, da so mednje sprejeti. To jim prinaša mnoge nagrade, kot so dvig samospoštovanja, možnosti, da se primerjajo med seboj in o sebi izvedo kaj novega, prav tako pa je to druženje lahko vir podpore in empatije. (Joinson, 2003: 171)

Uporabniki virtualnih forumov vstopajo na te virtualne skupnosti tudi zaradi navezovanja stikov in sklepanja zvez. Kot pravi Baymova (1998: 57), se včasih poslužujejo računalniško posredovane komunikacije šele potem, ko je med njimi že obstajala »face to face«

komunikacija. A kljub večji neposrednosti v komuniciranju, ki je posledica anonimnosti, ni mogoče tako hitro ustvariti odnosov. »Pri računalniško posredovanem komuniciranju, tako kot tudi v realnem življenju, traja kar nekaj časa, da se zgradijo odnosi« (Baym, 1998: 59).

Uporabniki analiziranega foruma konstruirajo odnose tako v virtualnem svetu kot tudi v realnem. Nekajkrat na leto organizirajo skupinska srečanja v živo, srečujejo pa se tudi individualno. Poleg tega si dopisujejo po elektronski pošti, izmenjujejo telefonske številke. Nekateri celo prek foruma, če gre verjeti Kavalirju⁵⁷ najdejo svojega partnerja.

Mali princ je druženje na forumu oziroma izven njega in navezovanje stikov opisal tako:

»He he he... z eno greva na pijačo, svoje cajte sva tudi seksala, pri drugi nisem prišel dalje kot do celopopol dnevnega druženja brez seksa, pa si mailava, včasih pokličeva in sms-ava, s taprvo pa sva imela kar resno razmerje, kratko a strastno, pa je bilo potem malo nekih čudnih zamer, stanje se normalizira, včasih se kličeva, včasih sms-ava, morda pade še kako srečanje v kakem hotelu :))) Kdo bi vedel. Ampak verjetno je bolje pustit zgodbe zaključene, je bolj zdravo za srce :)))).« (Mali princ, 23. avgust 2004)

Uporabnica je o druženju izven foruma dejala:

»Se dobimo na pijači, kosilu, pač kot z drugimi prijatelji, vendar redkeje.« (Uporabnica, 21. avgust 2004)

Navezovanje stikov je na virtualnem forumu celo bolj preprosto kot v fizičnem prostoru. To potrjuje že sam način komuniciranja med uporabniki. So bolj neposredni⁵⁸, poleg tega pa se med seboj tikajo, ne glede na morebitne starostne in statusne razlike, ki bi lahko bile očitne, če se bi srečali le v fizičnem prostoru.

7.12 ANONIMNOST

Čeprav virtualni forum razumem kot tip virtualne skupnosti, je tukaj opazna bistvena razlika od realne skupnosti. V realni oziroma fizični skupnosti njeni člani ponavadi niso anonimni, medtem ko je v primeru virtualnih forumih prav anonimnost tista, ki omogoča, da so ljudje bolj neposredni, da se lažje razkrijejo in si marsikaj dovolijo, med drugim lažje kot v realnem svetu uporabljajo žaljiv, vulgarni in provokativni diskurz.

---

⁵⁷ Glej pogovor s Kavalirjem, Priloga A.

⁵⁸ Glej na primer pogovor s Kavalirjem, Priloga A.

McKenna in Bargh sta prepričana, da deindividuacija – tj. proces, ko posameznik postane sestavni del množice in tako tudi bolj drzen ter manj obvladljiv – vodi do večjega razkrivanja samega sebe, saj uporabniki lahko, ko so anonimni, izrazijo to, kar resnično mislijo in čutijo. (Joinson, 2003: 34) To je očitno tudi na analiziranem forumu, posamezniki se celo pod krinko anonimnosti včasih poslužujejo zelo žaljivega, vulgarnega in direktnega diskurza, ki ga sicer verjetno ne bi uporabljali. Raziskovalci računalniško posredovanega komuniciranja to imenujejo *flaming*, kar bi lahko v slovenščino prevajali kot pretirano razburjanje, hudo jezo. »*Flaming*« se je najprej nanašal na neprestano govorjenje ali pisanje, v zadnjem času pa je splošna označba za antisocialno oziroma negativno obnašanje v računalniškem omrežju, med to pa sodijo nevljudne izjave, preklinjanje in flirtanje, vzklikanje, izražanje čustev in uporaba presežnikov. »*Flaming*« je lahko prisoten tudi v »face to face« komunikaciji, vendar pa je bolj očitna v računalniško posredovanem komuniciranju. (Joinson, 2003: 65, 66)

Primer 14: »*Flaming*« na forumu Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah.

Avtor: U

Datum: 08-08-04 20:25

Kva ste vsi tko neki pametni.

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Vsi neki pametni

Avtor: anonimna

Datum: 08-08-04 20:28

Dobrodošel!

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Vsi neki pametni

Avtor: U

Datum: 08-08-04 20:37

o hvala

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Vsi neki pametni

Avtor: Sam

Datum: 08-08-04 22:35

Ja, eni so pametni, drugi pa nismo tko neumni!

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Vsi neki pametni

Avtor: Dvojni

Datum: 09-08-04 15:37

ah, kje pa pametni...

čist povprečni, le da tebe moti relativna razlika, ne absolutna vrednost :))))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Vsi neki pametni

Avtor: Tina

Datum: 09-08-04 15:48

..hmm..po moje je absolutna razlika bolj moteča, vendar objektivno gledano..saj je vse relativno.

...uff komu se pa da take kvasit, ko je pa sončeeek..absolutno sončno popoldne..pa vendar vse je relativno..tudi oblaki so:))))))))))

Anonimnost na internetu ne pomeni odsotnosti identitete, ampak gre za to, da se med uporabniki ustvarjajo neke domneve o identiteti, dokler to ni dokazano drugače. Kendallova kot primer tega navaja sistem MUD - Bluesky, kjer je naredila študijo primera. Tam je bilo namreč pričakovano, da so uporabniki beli moški. Če se je vpletla kakšna ženska, je bila sprejeta le, če je prevzela moški način govorjenja, obnašanja, torej če je postala ena izmed njih. (Kendall, 1999: 65, 66)

Na forumu Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah lahko uporabniki regulirajo svojo stopnjo anonimnosti. Če se registrirajo, jim je na voljo uporabniški profil, kamor lahko vpišejo podatke, kot so ime, elektronski naslov, lahko dodajo svojo fotografijo, naslov programa Instant Messenger, domačo stran in še druge podatke, kot je razvidno iz spodnjega obrazca. Ko kot registrirani uporabniki na forum pošljejo sporočilo, lahko vsi, ki berejo forum, dobijo določene podatke o tej osebi (tiste, ki jih je navedla ob registraciji), če kliknejo na vzdevek registriranega uporabnika, ki je poslal sporočilo.

Slika 3: Obrazec za registracijo.

[Že registrirani? Prijavite se tu.](#)

Registracija

Uporabniško ime*:	<input type="text"/>	(uporabljeno v vaših sporočilih)
Vaš elektronski naslov*:	<input type="text"/>	☐ Skrij moj E-Naslov pred drugimi uporabniki
Geslo*:	<input type="password"/>	
	<input type="password"/>	(Ponovi)
Pravo ime:	<input type="text"/>	
Domača stran:	<input type="text"/>	
URL slike:	<input type="text"/>	
 ICQ:	<input type="text"/>	
 AOL:	<input type="text"/>	
 Yahoo:	<input type="text"/>	
 MSN:	<input type="text"/>	
 Jabber:	<input type="text"/>	
Podpis:	<div style="border: 1px solid #ccc; height: 100px; width: 100%; padding: 5px;"><div style="text-align: right; border-top: 1px solid #ccc; border-left: 1px solid #ccc; border-right: 1px solid #ccc; padding: 2px;">↑</div><div style="text-align: right; border-bottom: 1px solid #ccc; border-left: 1px solid #ccc; border-right: 1px solid #ccc; padding: 2px;">↓</div><div style="display: flex; justify-content: space-between; border-top: 1px solid #ccc; border-bottom: 1px solid #ccc; padding: 2px;">←→</div></div>	
<input type="button" value="Registracija"/>		

Polja označena z zvezdico (*) so obvezna.

Vir: <http://med.over.net/phorum/register.php?f=17&target=http://med.over.net/phorum/list.php?f=17>

Stopnja anonimnosti posameznika je poleg registracije odvisna tudi od samega diskurza uporabnikov. Sami lahko namreč odločajo, koliko informacij o sebi bodo poslali na forum. Tako se nekateri kar dobro razkrijejo, povedo, od kod so, kaj počnejo v življenju, zaupajo svojo starost, hobije in podobno, medtem ko so drugi znani le po svojem imenu, s katerim se pojavljajo v debatah.

Nekaterim uporabnikom anonimnost sploh ne pomeni veliko, predstavljajo se takšne, kot v resnici so, poleg tega pa, kot že omenjeno, nekajkrat na leto organizirajo srečanja in se tako

spoznajo tudi v živo. Da nekateri osebni podatki le niso tako velika skrivnost, je bilo razvidno tudi iz samih debat, ki so se pojavile na forumu. Ko je bilo 19. julija postavljeno vprašanje o starosti uporabnikov, je na to vprašanje do 11. avgusta odgovorilo kar 28 uporabnikov.⁵⁹

Kar se anonimnosti tiče, gre v večini primerov za skrivanje osebnih podatkov, najpogosteje pravega imena in priimka. To pravi v intervjuju tudi »Direktna«, ki se skoraj vsak dan pojavlja na forumu, kadar pa komentira o bolj intimnih zadevah ali pa o njih išče nasvete, pa uporablja drugi vzdevek.

»Karkoli povem, razen ime pa priimek :)) Ker povem skoraj vse, tudi kar se tiče partnerja, ki ga v nobenem primeru ne želim razkriti (je na nek način znana oseba, pa tud če nebi bil), včasih me je strah, ker včasih kaj preveč povem in me je ena že razkrila, no in ne bi bilo preveč dobro, da bi se kaj izvedelo, samo včasih pač rabiš odgovore na nekatera vprašanja in si ne moreš pomagati, vsaj jaz ne, če preveč razkrijem kake osebne stvari, sem pa že po naravi zelo odprta in direktna. (Direktna, 20. avgust 2004)

Kljub temu da lahko posameznik regulira stopnjo svoje anonimnosti, kibernetški prostor popolne anonimnosti ne zagotavlja. Vsak računalnik ima namreč svojo IP številko, po kateri je mogoče izslediti uporabnika ali pa vsaj računalnik, prek katerega dostopa do interneta.

---

⁵⁹ Nazadnje je bil ta podatek preverjen 23. avgusta 2004, obstaja pa možnost, da se naniza še več sporočil, saj gre za asinhrono komuniciranje, kjer imajo uporabniki možnost, da odgovorijo šele po daljšem časovnem obdobju.

8 ZAKLJUČEK

Namen diplomskega dela je bil na primeru virtualnega foruma prikazati, kakšni družbeni odnosi se ustvarjajo med uporabniki in kako vplivajo na druženje v realnem svetu, hkrati pa ugotoviti, kakšne funkcije ima virtualna skupnost – ali je komplementarna realni, fizični skupnosti ali je njen nadomestek ali pa je neka tvorba, ki stoji sama zase, neodvisno od odnosov in realne skupnosti.

Kljub temu da je sam pojem virtualna skupnost, ki ga je navdušen od možnosti druženja, ki jih je ponudil sistem WELL, skoval Howard Rheingold, bil podvržen ostri kritiki mnogih avtorjev, da je bil celo označen za oksimoron, menim, da je besedna zveza virtualna skupnost ustrezna. Združuje namreč karakteristike tako tradicionalne skupnosti kot tudi moderne oziroma postmoderna družbe. Nova tehnologija namreč omogoča, da vstopimo v skupnost, ki nima prave lokacije, je na relaciji, če si sposodim Robinsovo terminologijo, nekje-nikjer, torej gre za prostor, ki je virtualen, ki ni fizičen. Zato je potrebna sposobnost imaginacije.

Virtualna skupnost vsebuje tudi lastnosti tradicionalne skupnosti. Člani skupnosti imajo nek sistem norm, prisoten je potencial za izgradnjo tesnih medosebnim odnosov in navezanosti med njimi. Pomembna značilnost skupnosti, kot poudarjajo nekateri avtorji, je tudi ta, da njeni člani to čutijo.

Da je prisoten občutek pripadnosti, se je pokazalo tudi na analiziranem primeru, na virtualnem forumu, kjer naj bi potekale debate o spolnosti, torej o fenomenu, ki sodi v intimno sfero življenja posameznikov. Kljub naslovu foruma pa se večina debat sploh ne tiče spolnosti. Prav to je lahko pomemben pokazatelj, da virtualni forum uporabnikom ne pomeni le tiste prisiljene komunikacije, ko je treba dobiti kakšen nasvet, ko je treba poiskati določene informacije, ampak da se je v okviru foruma izoblikovala skupnost. Čeprav vsi uporabniki tega ne čutijo, pa le obstaja ožje jedro rednih uporabnikov, ki so se navezali med seboj, kar izražajo z druženjem tudi takrat, ko ugasnejo računalnik in se spet preselijo v fizični prostor.

Forum tako ne služi le pogovoru o spolnosti, temveč ima še druge funkcije – od navezovanja stikov, iskanja prijateljstev, do izražanja primitivnih nagonov in igre z identitetami. Pomembno vlogo igra tudi anonimnost, saj uporabnikom omogoča večjo drznost in

vulgarnost v komuniciranju ter izrazitejšo neposrednost pri razkrivanju intimnih stvari, čeprav gre za javno areno, kamor lahko pogleda skoraj vsako radovedno oko.

Forum Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah zaradi zgoraj navedenih lastnosti teži k temu, da je skupnost. Vendar pa ni mogoče posploševati, da je vsako združenje na internetu skupnost. Ali se bo razvilo v skupnost ali ne, je odvisno od samega načina komuniciranja med uporabniki, skupnega interesa, občutka pripadnosti, vsaj navidez stalne prisotnosti ljudi in še nekaterih drugih značilnosti, ki sem jih predstavila v nalogi.

Zato je treba besedno zvezo virtualna skupnost uporabljati previdno. Morda bi bilo ustreznejše poimenovanje virtualna (psevdo)skupnost, kot ta pojav poimenuje Lockard, vendar zaradi lažjega razumevanja vztrajam pri poimenovanju virtualna skupnost.

Prav tako ni mogoče ugotovitev, ki so nastale na podlagi analize preučevanega foruma, posploševati na vse virtualne forume. Od vsakega posameznega primera je namreč odvisno, ali bo težil k skupnosti ali bo le socialna tvorba, kjer se posamezniki srečujejo le po naključju.

Hipoteze, ki sem jih postavila v uvodu, lahko tako delno potrdim. Virtualna skupnost lahko predstavlja neko dopolnilo odnosom v realnem življenju, lahko je komplementarna. Spet pa je vse odvisno od posameznikov in pomenov, ki jih pripisujejo temu fenomenu.

To, da virtualna skupnost stoji sama zase, ni mogoče. Posameznik namreč prek realnega sveta vstopa v kibernetški prostor in kljub dejstvu, da je lahko na internetu nekdo drug, da mu kibernetški prostor omogoča fluidnost identitete, da telo postane nepomembno, ko se poda v ta, pravzaprav »brezprostorski prostor«, še vedno potrebuje svoje telo, svoje znanje in misli iz realnega sveta, ki so pogoj, da se lahko poda v kibernetški prostor. Tako kljub temu da je vstopil v neko novo dimenzijo, v virtualno skupnost, še vedno ostaja povezan z zunanjim svetom, če ne z mislimi, razumom, pa vsaj v fizičnem smislu. Telo še vedno ostane pred računalnikom, prsti na tipkovnici, na potovanje v novo dimenzijo krene le um.

Pokazala sem, da računalniško posredovano komuniciranje prinaša nove razsežnosti, nov parajezik. Neverbalno komunikacijo v kibernetškem prostoru nadomeščajo novi simboli, ki so nastali na podlagi združitve ločil – emotikoni – in akronimi. Zaradi težnje po hitrejšem in učinkovitejšem komuniciranju jih lahko v prihodnje pričakujemo še več.

Da bi bolj celovito dojeli raziskovani primer, bi bilo treba preučevanju raziskovalnega problema posvetiti več časa in operirati s širšim spektrom metodološkega aparata. Tako bi bila, denimo, primerna tudi metoda opazovanja z udeležbo na srečanjih posameznikov v fizičnem in ne le v kibernetnem prostoru. Prav tako pa bi k bolj celovitem prikazu druženja posameznikov na virtualnem forumu prispevali fokusirani intervjuji.

9 SEZNAM LITERATURE

1. Članki v revijah oziroma zbornikih

- Agre, Philip E. (1998): »Designing Genres for New Media: Social, Economic, and Political Contexts«. V: Jones G. Steven: Cybersociety 2.0: Revisiting Computer-Mediated Communication and Community. SAGE Publications, London, 69-99.
- Baym, Nancy K. (1998): »The Emergence of On-line Community«. V: Jones, Steven G.: Cybersociety 2.0: Revisiting Computer-Mediated Communication and Community. SAGE Publications, London.
- Benedict, Michael (2001): »Cyberspace. First steps«. V: Bell David in Barbara M. Kennedy (ur.): The Cybercultures Reader. Routledge. London and New York, str. 29-44.
- Denzin, Norman K. (1999): »Cybertalk and the Method of Instances«. V: Jones Steven (ur.): Doing Internet Research. Critical Issues and Methods for Examining the Net. SAGE Publications, str. 107 – 125.
- Donath, S. Judith (1999): »Identity and deception in the virtual community«. V: Smith, Marc A. in Peter Kollok (ur.): Communities in Cyberspace. Routledge, London, New York, str. 29-59.
- Fernback, Jan (1999): »Is There a There There: Notes toward a Definition of Cybercommunity«. V: Jones Steven (ur.): Doing Internet Research. Critical Issues and Methods for Examining the Net. SAGE Publications, str 203 – 220.
- Foster, Derek (1997): »Community and Identity in the Electronic Village«. V: Porter David (ur.), Internet Culture. Routledge, London, str. 23-28.
- Haraway, Donna (2001): »A Cyborg Manifesto: Science, Technology and Socialist-Feminism in the Late Twentieth Century«. V: Bell David in Barbara M. Kennedy (ur.): The Cybercultures Reader. Routledge. London and New York, str. 291-324.
- Jones Steven G. (1998): »Information, Internet and Community: Notes Toward and Understanding of Community in the Information Age«. V: Jones, Steven G.: Cybersociety 2.0: Revisiting Computer-Mediated Communication and Community. SAGE Publications, London, str. 1-33.

- Kendall Lori (1999): »Recontextualizing 'Cyberspace': Methodological Considerations for On-Line Research« V: Jones Steven (ur.): Doing Internet Research. Critical Issues and Methods for Examining the Net. SAGE Publications, str. 57-74.
- Kroker, Arthur in Marilouise Kroker (2001): »Code Warriors. Bunkering in and dumbing down«. V: Bell David in Barbara M. Kennedy (ur.): The Cybercultures Reader. Routledge. London and New York, str. 96-103.
- Lockard, Joseph (1997): »Progressive Politics, Electronic Individualism and the Myth of Virtual Community«. V: Porter David (ur.), Internet Culture. Routledge, London, str. 219-232.
- Malina Anna in Nicholas W. Jankowski (1998): »Community-Building in Cyberspace«. Javnost/The Public, 5, 2, str 35-48.
- Nakamura, Lisa (2001): »Race in/for Cyberspace: Identity Tourism and Racial Passing on the Internet«. V: Bell David in Barbara M. Kennedy (ur.): The Cybercultures Reader. Routledge. London and New York, str. 712-720.
- Oblak, Tanja (2000): »Mitske podobe o 'življenju na mreži': od poljubnih identitet do izgubljenih skupnosti v kibernetickem prostoru«. Teorija in praksa, 37, 6, str. 1052-1068.
- Robins, Kevin (2001): »Kiberprostor i svijet u kojem živimo«. V: Featherstone Mike (ur.): Kiberprostor, Kibertijela, cyberpunk: kulture tehnološke tjelesnosti. Jesenski i Turk, Zagreb, str. 195 – 223.
- Kollock, Peter in Marc A. Smith (1999): »Communities in Cyberspace«. V: Smith, Marc A. in Peter Kollock (ur.): Communities in Cyberspace. Routledge, London, New York, str. 3-28.
- Vasseleu Cathryn (1997): »Virtual Bodies/Virtual Worlds«. V: Holmes David (ur.): Virtual politics. Identity and Community in Cyberspace. SAGE Publications, London, str. 46-58.
- Wilbur, Shawn P. (1997): »An Archaeology of Cyberspaces: Virtuality, Community, Identity«. V: Porter David (ur.), Internet Culture. Routledge, London, str. 5-22.
- Watson, Nessim (1997): »Why We Argue About Virtual Community: A Case Study of the Phish.Net Fan Community«. V: Jones Steven G. (ur.): Virtual Culture. Identity and Communication in Cybersociety. SAGE Publications, London, str. 102-132.

- Willson, Michele (2001): »Community in the Abstract: A Political and Ethical Dilemma?« V: Bell David in Barbara M. Kennedy (ur.): The Cybercultures Reader. Routledge. London and New York, str. 644-658.

2. Samostojne publikacije

- Buick, Joanna (1995): Cyberspace for beginners. Icon books. Cambridge.
- Bell, David (2001): An Introduction to Cybercultures. Routledge, London.
- Dimbleby, Richard in Graeme Burton (1998): More Than Words. An Introduction to Communication. Routledge, London, New York.
- Hine, Cristine (2000): Virtual Ethnography. SAGE Publications, London.
- Joinson, Adam N. (2003): Understanding the Psychology of Internet Behaviour. Virtual Worlds, Real Lives. Pelgrave Macmillan, New York.
- Jordan, Tim (2000): Cyberpower: The Culture and Politics of Cyberspace and the Internet. Routledge, London, New York.
- Kitchin, Rob (1998): Cyberspace. The World in the Wires. John Wiley&Sons, Chicester.
- Rheingold, Howard (1993): The Virtual Community. Dostopno na: <http://www.rheingold.com/vc/book/intro.html>, 6. april 2004.
- Trček, Franc (2003): Problemi informacijske (ne)dostopnosti. Center za prostorsko sociologijo, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.
- Ule Nastran, Mirjana (2000): Temelji socialne psihologije. Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana.

3. Viri z interneta

- http://www.businessweek.com/bwdaily/dnflash/apr2001/nf20010423_785.htm, 15. september 2004
- <http://www.december.com/cm/mag/jul/kling.htm>, 18. avgust 2004
- <http://www.guardian.co.uk/netnotes/article/0%2C6729%2C795227%2C00.html>, 15. september 2004
- <http://www.med.over.net>, 20. julij do 20. avgust 2004
- <http://www.pinkponk.com/krneki/index.html>, 18. avgust 2004
- <http://www.nerdtimes.com/emoticons/>, 15. september 2004

4. Drugi viri

- (2000) Leksikon Cankarjeve založbe. Cankarjeva založba, Ljubljana.
- (1970) Slovar slovenskega knjižnega jezika, 1. knjiga, A-H. Državna založba Slovenije, Ljubljana.
- Verbinc, France (1976): Slovar tujk. Cankarjeva založba, Ljubljana.

PRILOGA A: Intervjuji z uporabniki virtualnega foruma

Intervju s Kavalirjem, 20. avgust 2004

Kopija pogovora, ki je bil izveden 20. 8. 2004 prek programa Instant Hotmail Messenger, s Kavalirjem, rednim uporabnikom foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah:

Mojca says:
Pozdravljen Kavalir, a lahko malce zmotim?
KAVALIR says:
ja
Mojca says:
eno prosnjo imam
KAVALIR says:
ja
Mojca says:
vidim, da se kar pogosto pojavljas na med.over.netu, jaz pa v zvezi s tem delam eno majhno raziskavo za diplomu in bi ti postavila nekaj vprasanj. Seveda ti garantiram, da je vse anonimno.
KAVALIR says:
iz kje pa si
Mojca says:
stajerske, sicer pa studiram v lj
KAVALIR says:
in kako bi to raziskavo izvedla z mano
Mojca says:
nekaj vprasanj bi ti zastavila. o druženju na internetu. kar preko msn. se mi zdi se najbolj prirocna varianta.
KAVALIR says:
mi boš kaj dala za to
Mojca says:
diplomo v branje, ko bo koncano ☺ itak bo javno dostopna.
Mojca says:
mi lahko povese, kako dolgo ze sodelujes na forumu Mladi o spolnosti...?
KAVALIR says:
kakšno leto
Mojca says:
to pa je ze kar nekaj casa. verjetno kar dobro poznas sodelujoce?
Mojca says:
hej, ne vem, ce si kaj odgovoril, ker je prekinilo povezavo
KAVALIR says:
kakšno leto sem rekel
Mojca says:
ja, hvala
Mojca says:
in kaj ti pomeni to druženje na forumu?
KAVALIR says:
pač pogovor, preganjanje dolgega časa, spoznavanje ljudi
Mojca says:
koliko casa na dan pa posvetis temu druženju na forumu?
KAVALIR says:
odvisno
KAVALIR says:
včasih zgolj 15 minut, včasih pa par ur
Mojca says:
vsak dan torej?
KAVALIR says:
skoraj
Mojca says:
se ti zdi, da na nek nacin tvorite skupnost, se ti zdi, da ji pripadas?
KAVALIR says:
da
Mojca says:
lahko to malce bolj razlozis?
KAVALIR says:
kaj pa je tu za razlagati
KAVALIR says:
smo pač skupina in se družimo na prijateljski osnovi in se kdaj dobimo na kakšnem mini srečanju
Mojca says:
na srečanju? potemtakem si spoznal v živo te ljudi?
KAVALIR says:
da
Mojca says:
koliko pa se jih zbere na taksnih srečanjih?
KAVALIR says:
okoli 10
Mojca says:
lepo stevilo...
Mojca says:
kje pa organizirate srečanja?
KAVALIR says:
v kakšni gostilni
KAVALIR says:
v Ljubljani
Mojca says:
ok. Pa se pogovarjate o enakih stvareh kot na forumu ali ste bolj zadržani, ker pac niste vec anonimni?
KAVALIR says:
pogovarjamo se pač tisto kar nam pade na um
KAVALIR says:
mogoče smo malo bolj zadržani
Mojca says:
☺
Mojca says:
Se družite tudi izven teh srečanj? recimo tako, da se pogovarjate po telefonu, pisete emaile?
KAVALIR says:
tudi
Mojca says:
pogosto?
KAVALIR says:
eni pogosto
KAVALIR says:
eni manj pogosto
KAVALIR says:
eni so se celo poročili
Mojca says:
res?
Mojca says:
iz tega foruma?
KAVALIR says:
ja
Mojca says:
zanimivo...
KAVALIR says:
ali pa živijo skupaj
Mojca says:
hm...
Mojca says:

se nekaj. prej si rekel, da se ti zdi, da ste povezani v skupnost. kaj bi bilo, kako bi se pocutil, ce bi ta forum naenkrat ukinili?

KAVALIR says:
bi bilo pač konec

Mojca says:
in tvoji občutki ob tem?

KAVALIR says:
pogrešal bi forum, vendar treba je iti napre

KAVALIR says:
prej ali slej bi se zgodilo kaj podobnega

Mojca says:
kako to misliš?

KAVALIR says:
kakšen drug forum, ali pa kakšna druga skupina združenje

Mojca says:
potemtakem si bi poiskal nekaj novega?

KAVALIR says:
ne vem, mogoče bi pa tisto našlo mene

Mojca says:
ok

Mojca says:
imas vec prijateljev na forumu ali v realnem življenju?

KAVALIR says:
v realnem življenju

KAVALIR says:
a bi lahko videl kako izgledaš, mogoče foto

Mojca says:
zakaj pa je to pomembno? zal niti nimam fotke.

KAVALIR says:
rad bi vedel s kom sem klepetal

Mojca says:
eh, saj tudi jaz ne vem...

KAVALIR says:
koliko si pa stara

Mojca says:
☺

Mojca says:
hej, kako pa tvoje druženje na forumu vpliva na RL? Ti kaj pomaga? Recimo nasveti ipd.?

KAVALIR says:
tudi

Mojca says:
lahko povese kaj vec o tem?

KAVALIR says:
dobim idejo, da malce drugače gledam na določeno stvar in jo drugače izpeljem

Mojca says:
imas kakšen konkreten primer?

KAVALIR says:
trenutno se nobenega ne spomnim

Mojca says:
od kod pa tvoj vzdevek?

KAVALIR says:
ker sem dober po srcu in se malce zanimam za duhovne stvari

KAVALIR says:
ker rad pomagam ljudem, denimo rad pridržim vrata ženskam...

Mojca says:
hm... zanimivo...

KAVALIR says:
če hočeš se lahko kdaj dobiva na kakšni pijači

Mojca says:
☺

Mojca says:
hvala lepa za vse odgovore. saj te lahko se kontaktiram, ce bom potrebovala se kaj informacij, kajne?

KAVALIR says:
seveda, pa družila se boš tudi z menoj

Mojca says:
družila?kako to misliš?

KAVALIR says:
pijačke

Mojca says:

a se ti z vsakim, ki se pogovarjas v virtualnem prostoru, srečuješ tudi v RL?

KAVALIR says:
skoraj

Mojca says:
zanimivo

KAVALIR says:
tudi ti si zanimiva, mar ne

Mojca says:
vsak je lahko po svoje zanimiv...

Mojca says:
povej, ko sodelujes v debatah na forumu...

Mojca says:
ali si iskren, se predstavljas taksnega, kot si v resnici ali malce igras?

KAVALIR says:
vsakega malo

KAVALIR says:
ker mi forum tudi pomeni zabavo

Mojca says:
potem predstavljas lazne podatke o sebi?

KAVALIR says:
na primer?

Mojca says:
rekel si namrec, da malo igras...

KAVALIR says:
če igram še ne pomeni da se lažno predstavljam

Mojca says:
kaj pa recimo igras?

KAVALIR says:
v debati sem nagajiv, razigran vendar nikoli da bi lagal o sebi ali drugih

KAVALIR says:
mogoče se v začetku naredim neumnega

KAVALIR says:
in potem vidim kam bo debata pripeljala

Mojca says:
in kako ti je pomembna anonimnost na forumu?

KAVALIR says:
ni mi preveč, če ne ne bi hodil na srečanja

KAVALIR says:
zakaj si pa mene izbrala za vprašanja

Mojca says:
ker sem videla, da se pogosto udeležujes debat, poleg tega pa imas v uporaniskem profilu email, msn naslov, prek katerih je mogoce hitro priti do odgovorov.

KAVALIR says:
pa druge tudi sprašuješ

Mojca says:
ves, da je treba zbrati cimvec informacij...

Mojca says:
Kavalir, najljepša hvala za odgovore, veselilo me je klepetati s teboj. lep dan ti zelim.

KAVALIR says:
a ti lahko kdaj pišem

Mojca says:
lahko

KAVALIR says:
a te lahko kdaj vidim

Mojca says:
to pa bo bolj tezko. saj smo menda v virtualnem prostoru, kajne

KAVALIR says:
v živo

Mojca says:
morda pa se kje srečamo... nikoli ne ves...

KAVALIR says:
kaj pa študiraš

Mojca says:
družboslovje

KAVALIR says:
a na kater forum hodiš

Mojca says:
ne hodim na forum, samo berem

Mojca says:
hej, zal moram nehati. se se kaj slisiva po msn ali po mailu.

KAVALLIR says:
lupčka
Mojca says:
popolnemu neznancu? to pa menda ne gre kar tako.
KAVALLIR says:
kere forume pa bereš
Mojca says:
med.over.net
KAVALLIR says:
samo mladi o spolnosti?
Mojca says:
tudi tega, sicer pa druge tudi
KAVALLIR says:
ženski čvek?
Mojca says:
ves, da sem na vsakega malce pogledala. kar zanimiva
zadevca
Mojca says:
zal moram nehati. lepo se imej! adijo!
KAVALLIR says:
dijo pa lupčka
Mojca says:
se nekaj sem pozabila... kako pogosto imate srečanja v živo?
KAVALLIR says:
a bi šla na srečanje
Mojca says:
samo tako sprasujem. kako pogosta so srečanja?
KAVALLIR says:
odvisno
KAVALLIR says:
mislim, da je bilo zadnje februarja
Mojca says:
kolikokrat na leto?
KAVALLIR says:
je pa tako da se včasih srečanje javno oznani na forumu ali
pa se zmenijo prek klepetav bolj ožjem krogu
KAVALLIR says:
2 do 3 x
Mojca says:
to pa zna biti kar zanimivo...
Mojca says:
in kako izgledajo ta srečanja? lahko bolj natančno opišes?
KAVALLIR says:
tistih 10 komadov je bilo v ožjem krogu
Mojca says:
kaj pa tista, ki so javno oznanjena na forumu?
KAVALLIR says:
na tistih je pa okoli 20 ljudi
KAVALLIR says:
kako zgleda
Mojca says:
ja
KAVALLIR says:
Kavalir pride in pokloni plišastega tigrčka organizatoriki
Mojca says:☺

KAVALLIR says:
potem prihajajo še drugi in se vsedemo za mizo
KAVALLIR says:
potem se pa med seboj pogovarjamo
Mojca says:
kako dolgo pa traja?
KAVALLIR says:
zadnjič je bilo od 18 pa do 22 ure
KAVALLIR says:
organizatorika je bila Lucy
Mojca says:
kaj pa ti je ljubše? srečanja v živo ali na forumu?
KAVALLIR says:
v živo
KAVALLIR says:
takrat vidiš da so dekleta veliko lepša kot si si predstavljal
Mojca says:
☺
KAVALLIR says:
mojca a si blond

Mojca says:
predstavljaš si, kakorkoli zelis. saj ni pomembno.
KAVALLIR says:
mislim jaz ti vse povem ti pa meni nič
Mojca says:
oprosti. sicer pa tudi jaz tebe nisem sprasevala o izgledu in o
tem, kaj si v RL
Mojca says:
pa menda ne bos uzaljen zaradi tega...
KAVALLIR says:
le zakaj, ko boš sedla v moje naročje bo vse poravnano
Mojca says:
predvidevam, da ne bi bil tako direkten, ce bi se srečala v
RL? se ti zdi, da je v kibernetnem prostoru dovoljeno vse?
KAVALLIR says:
kaj pa če bi bil
Mojca says:
se vedno mi nisi odgovoril na vprasanje...
KAVALLIR says:
na katero
Mojca says:
ali se ti zdi, da je v kibernetnem prostoru dovoljeno vse?
Mojca says:
glede na to, da si tako direkten.
KAVALLIR says:
dovoljeno je kolikor si upaš
Mojca says:
in si upas marsikaj reci, cesar ne bi v RL
KAVALLIR says:
no saj to tudi v rl rečem sam ne popolnim neznankam
Mojca says:
no, vidis
KAVALLIR says:
prijateljice so pa že vsega hudega navajene
Mojca says:
potem si veliko vec upas v kibernetnem prostoru. zakaj?
KAVALLIR says:
ne vem, bolj si sproščen se mi zdi in je manj zavor v umu
Mojca says:
zakaj pa se ti zdi tako?
KAVALLIR says:
ne vem tako pač je
Mojca says:
si sicer v RL nasploh bolj zadržan?
KAVALLIR says:
da, pri prvih stikih
KAVALLIR says:
potem pa ko človeka spoznam pa navalim
Mojca says:
kaj ti pomeni ta skupnost, ki jo tvorite na forumu? dopolnilo
realnemu zivljenju, nadomestek za neke realne odnose ali
neko posebno, loceno realnost?
KAVALLIR says:
nadomestek
KAVALLIR says:
morda bi me pa vprašala kako sem prišel do tega foruma
Mojca says:
kar povej..
KAVALLIR says:
nekoč pred davnimi časi, ko še ni bilo ljudi...no ljudje so
bili...
KAVALLIR says:
sem šel malce na chat in sem se prav rad pogovarjal z
dekletki in jih hecal za pijače...
KAVALLIR says:
in sem naletel na eno štajerkko, ki mi je svetovala da naj
grem na ta forum in naj pišem in pišem
KAVALLIR says:
in se bo katera že javila da bi me spoznala,me ljubila itd
KAVALLIR says:
pa sem šel
Mojca says:
ok
Mojca says:
prej si omenjal, da ti ta forumska skupnost predstavlja
nadomestek? lahko bolj natančno poves, kako si to mislil?

KAVALIR says:
ja malce sem osamljen pa to nadoknadim tu
Mojca says:
in potem prezenes to osamljenost?
KAVALIR says:
da
Mojca says:
no, vidim, da je ta forum kar prirocna stvarca

KAVALIR says:
te pa zelo zanimam
KAVALIR says:
veš da je, če so nekateri prišli do otrok na ta račun
Mojca says:
no, zdi se mi, da sva se kar precej pogovorila. se enkrat
hvala za prijaznost in odgovore. adijo

Intervju z Uporabnico, 21. avgust 2004

Intervju z *Uporabnico*, redno uporabnico foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, izveden 21. 8. 2004:

From : uporabnica@uporabnica.com>
Sent : Saturday, August 21, 2004 6:11 PM
To : Mojca mojca@mojca.com>
Subject : Re: Druzenje na forumu

Sem si vzela par minutk časa da ti odgovorim :)

1. Koliko casa dnevno, tedensko, mesечно posvetiš forumu?
VSAK DAN PRIBL. URO DO DVE, SAMO NE NAENKRAT
2. Kaj ti pomeni druženje na forumu?
KRATKOČASENJE, SPOZNAVANJE NOVIH LJUDI, IDEJ, MISLI
3. Imas občutek, da uporabniki tega foruma tvorite skupnost, da ste med seboj povezani?
NA NEK NACIN JA
4. Če si na prejšnji odgovor odgovorila pritrdilno, zakaj tako meniš? Lahko utemeljiš, opišeš v nekaj povedih?
Z NEKATERIMI BOLJ (TISTIMI KI SMO SI PO MIŠLJENJU BLIŽJI), Z NEKATERIMI BOLJ...JE PA VSE ENA SKUPNOST, KOT NPR. RAZRED KJER SE NAREDILJO GRUPE LJUDI, KI SE PAČ UJAMEJO..NE MORES Z NEKOM VSAK DAN KOMUNICIRAT BREZ DA BI DO NJEGA IMEL NEKAKSEN ODNOS
5. Če bi se zgodilo, da bi ta forum ukinili, kaksni bi bili tvoji občutki?
VERJETNO BI GA POGRESALA, PREDVSEM DOLOCENE LJUDI
6. Bi v primeru, če bi ta forum nehal delovati, poiskala nadomestek? Kaj bi bil ta nadomestek?
VERJETNO KAKSEN DRUG FORUM
7. Kako pomembna ti je anonimnost na forumu, koliko informacij o sebi si pripravljena razkriti?
OSEBNO DELUJEM BOLJ PO PRINCIPU DA RAJE KOMENTIRAM, DAJEM MNENJA, NASVETE KOT PA IZPOSTAVLJAM SEBE OZ. SVOJE PROBLEME..O SEBI POVEM SPLOŠNE STVARI, INTIMNE REDKO
8. Se na forumu predstavljaš taksno, kot v resnici si ali igraš drugačne vloge? Zakaj? Lahko prosim utemeljiš svoj odgovor.
SEM TAKSNA KOT SEM
9. Si na forumu upas več kot sicer? Se ti zdi, da si bolj drzna, neposredna itd.?
DOLOCENE STVARI LAHKO IZRAZIM BOLJ DIREKTNO IN BREZ DLAKE NA JEZIKU
10. Zakaj?
KER S TEM NE PRIZADANES NIKOGAR
11. Kako pogosto se udeležuješ srečanj forumsev v živo?
SRECUJEM SE LE Z DOLOCENIMI LJUDMI, S KATERI SMO SPLETLI GLOBJA PRIJATELJSTVA...MASIVNIH SRECANJ SE

NE UDELEZUJEM

12. Se forumasi družis tudi sicer, izven srečanj v živo, na primer individualno? Prosim opisi, kako to druženje izgleda in kako pogosto se dogaja?

Z NEKATERIMI JA, SE DOBIMO NA PIJACI, KOSILU PAC KOT Z DRUGIMI PRIJATELJI/KOLEGI, VENDAR REDKEJE

13. Si z ljudmi s foruma sklenila kaksna prijateljstva, vezi tudi v realnem življenju?

DA

14. Ali v realnem življenju, ko se odklopis od interneta, se premisluješ o dogajanju na forumu, o tvojih virtualnih prijateljih? Kako pogosto in v zvezi s čim?

NITI NE

15. Naslov foruma je Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah. Kaj je tisto primarno, zaradi česar sodeluješ na forumu? Je to iskanje nasvetov v zvezi s samim naslovom foruma, deljenje nasvetov, terapija, veliko prostega časa...? Prosim utemelji odgovor.

DRUŽENJE - KRAJSANJE CASA, KOMENTIRANJE, HUMOR, LJUDJE SO MOJH LET, KAKSEN NASVET TU PA TAM, IZKUSNJE..

16. Če bi izbirala med tremi možnostmi, kaj se ti zdi, da predstavlja forum (v primeru, da se ti zdi, da tvorite neko skupnost):

-nadomestek za odnose v realnem življenju

-neko novo dimenzijo, kjer se postavljajo nova pravila, nove značilnosti druženja...

-dopolnitev odnosov, interakcij iz realnega, vsakdanjega življenja? - RAZLAGA JE PA ZE ZGORAJ

Prosim utemelji odgovor (zakaj si izbrala prav tisto možnost).

17. Prosim navedi se starost, spol, poklic/status in koliko časa ze sodeluješ na forumu.

22, ŽENSKA, STUDENTKA, SODELUJEM ZE VEC KOT 3 LETA

Intervju z Zaspanim, 21. avgust 2004

Intervju z Zaspanim, uporabnikom foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, 21. avgust 2004:

From : zaspani@zaspani.net
Sent : Saturday, August 21, 2004 10:19 AM
To : mojca@mojca.com
Subject : Re: Druženje na forumu

>

>

> 1. Koliko časa dnevno, tedensko, mesečno posvetiš forumu?
15 - 60 min / dan

>

> 2. Kaj ti pomeni druženje na forumu?
raznolikost in anonimno diskutiranje (100 ljudi - 100 èudi)

>

> 3. Imas občutek, da uporabniki tega foruma tvorite skupnost, da ste med seboj povezani?
nekateri ja, jaz do tega ne pridem ...

> 4. Če si na prejšnji odgovor odgovoril pritrdilno, zakaj tako meniš? Lahko

> utemeljis, opises v nekaj povedih?
druženje enakomislecih

> 5. Če bi se zgodilo, da bi ta forum ukinili, kaksni bi bili tvoji občutki?
dolgcas

>
> 6. Bi v primeru, če bi ta forum nehal delovati, poiskal nadomestek? Kaj bi
> bil ta nadomestek?

forumov je veliko, enaka ali manjvredna zamenjava

> 7. Kako pomembna ti je anonimnost na forumu, koliko informacij o sebi si
> pripravljen razkriti?

je dokaj pomembna ...se posebej pri kocljivih temah,
ime, približn okraj od kod sem, starost , poklic ... druga NE

> 8. Se na forumu predstavljas taksnega, kot v resnici si ali igras
drugacne

> vloge? Zakaj? Lahko prosim utemeljis svoj odgovor.
taksen kot sem ...ker sme ze itak tak zanimiv, da se mi ni treba pretvarjat

..

> 9. Si na forumu upas vec kot sicer? Se ti zdi, da si bolj drzen,
neposreden

> itd.? ja

>

> 10. Zakaj?
anonimnost ...

>

> 11. Kako pogosto se udeležujes srečanj forumasev v živo?
nikoli "e "

>

> 12. Se forumasi družis tudi sicer, izven srečanj v živo, na primer
> individualno? Kako to druženje izgleda in kako pogosto se dogaja?
ne

>

> 13. Si z ljudmi s foruma sklenil kaksna prijateljstva, vezi tudi v realnem
> življenju?

ja

> 14. Ali v realnem življenju, ko se odklopis od interneta, se premislujes
o

> dogajanju na forumu, o tvojih virtualnih prijateljih? Kako pogosto in v
> zvezi s cim?

NE

> 15. Naslov foruma je Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah. Kaj je
> tisto primarno, zaradi cesar sodelujes na forumu? Je to iskanje nasvetov,

> deljenje nasvetov, terapija, veliko prostega casa...? Prosim utemelji
odgovor.

PROSTI CAS, DELJENJE IN PREJEMANJE NASETOV IN ZANIMIVO JE "KUKATI" V
ZIVLJENJE IN MISLJENJE DRUGIH ... BREZ DLAKE NA JEZIKU

> 16. Če bi izbiral med tremi možnostmi, kaj se ti zdi, da predstavlja forum

> (v primeru, da se ti zdi, da tvorite neko skupnost):

> -nadomestek za odnose v realnem življenju

> -neko novo dimenzijo, kjer se postavljajo nova pravila, nove značilnosti

> druženja...

> -dopolnitev odnosov, interakcij iz realnega, vsakdanjega življenja? TO

>

> Prosim utemelji odgovo (zakaj si izbral prav tisto možnost).

>

> 17. Prosim navedi se starost, spol, poklic/status in koliko casa ze

> sodelujes na forumu.

> 24, MOČKI, ZDRAVSTVO (SREDNJA SOLA) , ZAPOSLEN, CCA 5 LET

>

Intervju z Direktno, 21. avgust 2004

From : direktna@direktna.net
Sent : Saturday, August 21, 2004 2:53 PM
To : mojca@mojca.com
CC :
Subject : Re: Druženje na forumu

Z veseljem bom odgovorila na tvoja vprašanja.

1. Kadar imam izpite veè :) ker se mi ne ljubi uèit, drugaè pa vsak dan mal pokukam. Ne vem koliko èasa.
2. Po eni strani sportstitev, ali pa je v doloèenem trenutku nekaj, kar hoèeš zaupat veèim lai pa potrebuješ odgovor nekoga tretjega na vprašanje.
3. S tistimi s foruma nisem povezana, razen nekateri, ki so na chatu na ircu in nekatere že poznam.
4. Skupni interesi, nekatere poznam že dolgo, pa nismo vedeli, d a se poznamo- svet je majhen.
5. Sreèa, ker preveè èasa prebijem gor :) Se nebi preveè sekirala, s tistimi, ki jihs edaj poznam smo izmenjali meile, pa se kdaj tud vidimo, za ostale mi je pa itak vseen. So pe drugi forumi.
6. Družili bi se privat s temi, ki so mi bližje, drugaè so pa še drugi forumi.
7. Karkol, razen ime pa priimek :) Ker povem skor vse, tud kar se tièe partnerja, ki ga v nobenem primeru ne želim razkriti (je na nek naèin znana oseba, pa tud èe nebi bil), vèasih me je strah, ker vèaish kaj preveè povem in me je ena že razkrila, no in nebi bilo preveè dobro, da bi se kaj izvedelo, sam vèasih paè rabiš odgovore na nekatera vprašanja in si ne moreš pomagat, vsaj jaz ne, èe preveè razkrijem kake osebne stvari, sem pa že po naravi zelo doprta in direktna.
8. Sam ene parkrat sem postavila vprašanje pod drugim nickom, ker je bilo res preveè osebno, pa še takrat so me forumaši, tisti ki me poznajo odkrili :))) Sem to kar sem, tud v resnici. Med ljudmi je pa vedno tako, da sprva, ko jih spoznam me imajo za tiho in mirno, ampak ne veè kot pa apr ur, pol se pa vsi èudijo, pol sem toèno taka kto na forumu :)
9. Jaz sem vedno neposredna. Tud na forumu. Èist enako kot sicer. Zato, ker cenim resnico in en maram hinavšèine, vem da resnica boli, sam jaz mam tud rada da mi ljudje povedo stvari naravnost in v obraz. Da so stvari razèièšene. Sploh pa uživam v tem, ko razkrijem kake hinavce in ko mislijo, da me bodo obraèal okol prsta, pa lahk sam sanjajo o tem. 10. je zraven.
11. Raje sem na individualnih sreèanjih. Pa tud nimam vedno èasa tkarat, zaot nikol. Razen na motosvetu, tu pa ne. Pa so me komaj preprièali.
12. Z ene tremi, štirimi se, individualno, kave pa to, z enim sva se tko on line zaljubila, sam v živo men ni blo do tega, njemu pa še vseen. Ni, da bi on igral nekaj drugega, sam v živo drugaè izpade, pa na neke stvari neism bla pozorna. Pa ne gre za videz. Sam smo pa dobri koelgi zdej. Recimo, takrat ko nimam kaj poèet v LJ. Ma ni pogosto, enkrat na dva meseca.
13. Men se zdi da sem že pri 12. povedala.
14. Ja recimo. Povem partnerju. Take življenske stvari, pa povem koga cenim zarad èesa. Ker so v redu ljudje. Kadar izvem kaj novega. In aznimivega.
15. Na ta forum me je en forumaš povabu. Prej sem sodelovala tam, v zevzi s prehrano in oblikovanjem telesa, kar je moj hobi, sam ker se mi ne da zastonj delit nasvetov in vcepljat ljudem v glavo že 1000x povedano, paè sem se navelièala. Drugi to delajo za 5k na uro, se pravi nimam od tega niè, mam veè od mladi o spolnosti... Sprositev, nasveti, pa da hoèeš nekaj povedat tist trenutek in ravno ni koga...
16. Dopolnitev odnosov... Ker ni to andomestek za nekaj... v real life sem èist enaka in èist enkao družabna in imam ravno tolk sovražnikov kot tu gor in ravno tako velik prijatelj. Sem družabna in komunikativna, in mi ni treba tu gor iskat nadomestkov tako kot nekateri to prav oèitno poènejo.
17. 24 let, ž. sp. študentka razrednega pouka.

LP in upam da sem ti kaj pomagala, pa da ti uspe èim prej diplomirat in s èim višjo oceno, oprostì za slovniène napake in èe je mal zmedeno napisano, sej èe ne pa vprašaj :)

Intervju z Velikim fantom, 21. avgust 2004

From : Veliki.fant@velikifant.com
Reply-To :
Sent : Saturday, August 21, 2004 9:41 PM
To : Mojca@mojca.com

Subject : Druženje na forumu

- > 1. Koliko časa dnevno, tedensko, mesečno posvetiš forumu?
- > Nekaj ur dnevno, ampak vmes delam kaj drugega, tako da je teško reči točno.
- > 2. Kaj ti pomeni druženje na forumu?

Pomeni mi sprostitev med delom, spoznavam ljudi in njihove poglede in mišljenja, ter marsikaj novega zveč. >

- > 3. Imas občutek, da uporabniki tega foruma tvorite skupnost, da ste med seboj povezani?

> Niti ne. mogoče samo nekateri, ki se tudi osebno poznajo.

- > 4. Če si na prejšnji odgovor odgovoril pritrdilno, zakaj tako misliš? Lahko utemeljiš, opišeš v nekaj povedih?

>

- > 5. Če bi se zgodilo, da bi ta forum ukinili, kaksni bi bili tvoji občutki?

> Pravgotovo bi ga pogrešjal.

- > 6. Bi v primeru, če bi ta forum nehal delovati, poiskal nadomestek? Kaj bi bil ta nadomestek?

> najbrž kak drug forum.

- > 7. Kako pomembna ti je anonimnost na forumu, koliko informacij o sebi si pripravljen razkriti?

> Anonimnost se mi zdi zelo pomembna, saj le ta zagotavlja iskrene odgovore. Osebnih podatkov o sebi na forumu nisem pripravljen razkriti, tistim, ki jih osebno poznam pa.

- > 8. Se na forumu predstavljaš taksnega, kot v resnici si ali igraš drugačne vloge? Zakaj? Lahko prosim utemeljiš svoj odgovor.

> Kakor kdaj. Ponavadi igram sebe in predstavljam svoje stališče, včasih pa igram tudi druge vloge. Včasih tudi rad malo provociram tako zaradi zabave ali zavzamem kakšno radikalno stališče, ki ga potem branim. Zabava mora biti.

- > 9. Si na forumu upas več kot sicer? Se ti zdi, da si bolj drzen, neposreden itd.?

> Ponavadi Ne.

- > 10. Zakaj?

>

- > 11. Kako pogosto se udeležuješ srečanj forumasev v živo?

> Se udeležim čim večkrat. Ampak sedaj že dolgo ni bilo nobenega srečanja.

- > 12. Se forumasi družis tudi sicer, izven srečanj v živo, na primer individualno? Kako to druženje izgleda in kako pogosto se dogaja?

> S forumaži se ne družim, se pa pozdravimo, če slučajno kje kakšnega poznanega srečam.

- > 13. Si z ljudmi s foruma sklenil kaksna prijateljstva, vezi tudi v realnem življenju?

> Ne.

> 14. Ali v realnem življenju, ko se odklopis od interneta, se premisljujes o
> dogajanju na forumu, o tvojih virtualnih prijateljih? Kako pogosto in v
> zvezi s cim?

> O forumu večinokrat premišljuje tudi ko se odklopim, vendar ne toliko o
ljudeh, ampak o problemih, ki jih nekateri imajo.

> 15. Naslov foruma je Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah. Kaj je
> tisto primarno, zaradi česar sodelujes na forumu? Je to iskanje nasvetov,
> deljenje nasvetov, terapija, veliko prostega časa.? Prosim utemelji odgovor.

> A e največ dosti prostega časa, deljenje nasvetov, radovednost kakšne
probleme imajo drugi, sam pa ne iščem nasvetov na forumih oz. včasih
vprašam za kakšno informacijo.

> 16. Če bi izbiral med tremi možnostmi, kaj se ti zdi, da predstavlja forum
> (v primeru, da se ti zdi, da tvorite neko skupnost):

> -nadomestek za odnose v realnem življenju

Da

> -neko novo dimenzijo, kjer se postavljajo nova pravila, nove značilnosti
> druženja.

Ne

> -dopolnitev odnosov, interakcij iz realnega, vsakdanjega življenja?

> Da

> Prosim utemelji odgovor (zakaj si izbral prav tisto možnost).

>

> 17. Prosim navedi se starost, spol, poklic/status in koliko časa ze
> sodelujes na forumu.

> moški, elektrotehnik, na forumu sodelujem na forumu 3 leta,

>Upam, da ti bodo moji odgovori kaj pomagali. Katera Mojca pa si - kateri nick
imaš?

Intervju s Tinkarico, 24. avgust 2004

Intervju s Tinkarico, uporabnico foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, 24. avgust 2004:

From : tinkarica@tinkarica.com
Sent : Tuesday, August 24, 2004 5:55 AM
To : mojca@mojca.com
Subject : Re: Druženje na forumu - nekaj vprašanj za diplomsko delo

1. Koliko časa dnevno posvetiš forumu? 2 URI
2. Kaj ti pomeni druženje na forumu? PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA V SLUŽBI
3. Imas občutek, da uporabniki tega foruma tvorite skupnost, da ste med seboj povezani? NE

4. Ce si na prejšnji odgovor odgovoril pritrdilno, zakaj tako meniš? Lahko utemeljiš, opises v nekaj povedih?
5. Ce bi se zgodilo, da bi ta forum ukinili, kaksni bi bili tvoji občutki? NIČ POSEBNEGA
6. Bi v primeru, ce bi ta forum nehal delovati, poiskala nadomestek? Kaj bi bil ta nadomestek? NE
7. Kako pomembna ti je anonimnost na forumu, koliko informacij o sebi si pripravljena razkriti? NE PREVEČ
8. Se na forumu predstavljaš taksno, kot v resnici si ali igraš drugačne vloge? Zakaj? Lahko prosim utemeljiš svoj odgovor. TAKŠNA KOT SEM
9. Si na forumu upas več kot sicer? Se ti zdi, da si bolj drzen, neposreden itd.? NE
10. Zakaj?
11. Kako pogosto se udeležuješ srečanj forumasev v živo? SE JIH NE
12. Se forumasi družis tudi sicer, izven srečanj v živo, na primer individualno? Kako to druženje izgleda in kako pogosto se dogaja? IZJEME
13. Si z ljudmi s foruma sklenila kaksna prijateljstva, vezi tudi v realnem življenju? NEKAJ
14. Ali v realnem življenju, ko se odklopis od interneta, se premisluješ o dogajanju na forumu, o tvojih virtualnih prijateljih? Kako pogosto in v zvezi s cim? NE
15. Naslov foruma je Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah. Kaj je tisto primarno, zaradi česar sodeluješ na forumu? Je to iskanje nasvetov, deljenje nasvetov, terapija, veliko prostega časa...? Prosim utemelji odgovor. DELJENJE NASVETOV, TUDI ISKANJE
16. Ce bi izbral med tremi možnostmi, kaj se ti zdi, da predstavlja forum (v primeru, da se ti zdi, da tvorite neko skupnost):
 -nadomestek za odnose v realnem življenju
 -neko novo dimenzijo, kjer se postavljajo nova pravila, nove značilnosti druženja...
 -dopolnitev odnosov, interakcij iz realnega, vsakdanjega življenja?
- Prosim utemelji odgovor (zakaj si izbral prav tisto možnost).
17. Prosim navedi se starost, spol, poklic/status in koliko časa ze sodeluješ na forumu. 23/Ž/EKONOMISTKA/3 LETA

Intervju z Lukom, 23. avgust 2004

Intervju z Lukom, uporabnikom foruma Mladi o spolnosti in drugih aktualnih temah, 23. avgust 2004:

From : Luk luk@luk.luk
 Sent : Monday, August 23, 2004 3:51 PM
 To : mojca@mojca.com
 Subject : Re: Druženje na forumu - nekaj vprasanj za diplomsko delo

No na hitro (vse pravopisne napake preskoči:))

1.(predvidevam da se vse to nanaša na ta forum - med over net,tako da bodo odg. izključno na ta forum) 10 - 15 min.

2.pomeni mi ubistvu to,da dobim pomoč na bilo kakšno vprašanje,oz. kdaj pa kdaj za spoznanje nove osebe (pa ne samo preko neta)

3.mislím da nismo povezani med sabo,tako da tudi skupnosti ne tvorimo

5.kakšni bi bili občutki:hmm joku bi se :)) (zezam se) kaj pa vem...pa bi lepo brez besed sprejel to

6.ubistvu ta forum bolj malo preikiram...tako da tudi podobnega nadomestka nebi isku.

7.itak se ne razkrije te nobeden ne prepozna,tako da anonimnost je ist odvisna od pozameznika,koliko informacij razkriti...ubistvu tako nekako do osebnih podatkov oz. do neke zasebnosti (soray mal zakompliciru) tko vse bolj na splošno brez osebnih podatkov....

8.ubistvu se ne spreminjam oz. ne igram druge osebe...se mi tudi ne da :)

9.itak da se veča upa kot pa v živo...

10.vseeno ti je kaj napiše (no do neke mere) kot pa bi to nekomu direkt govoru na 4 oči...nevem kako bi te gledu...glede na to kaj nekateri pišejo ;)

11.ubistvu se jih ne udeležujem...razen se spoznam kakšno ženskico ki je pripravljena mal porat oz. iti na kakšen coffy

13.tudi...samo z parimi osebami

14.ne premičujem...zaživim v realnem svetu

15.ta je pa je najteži (:) ubistvu as ki ga imam (eprav ga ni na pretek:)) pa malce radovednost kaj drugi pišejo (predvsem traparijam se nasmejim;)

17. 21.1,zaposlen (srednja žola) 2 meseca od kar vem za njega ter mu posvetim malce pozornosti.

No upam da sm ti vsaj malce pomagu pri teh vprašanjim....pa veliko sreče oz. uspeha ti želim,pri tej nalogi!

Pozdravček

PRILOGA B: Vprašanje na forumu

Vprašanje, ki sem ga 20. avgusta 2004 postavila na forumu, in odgovori uporabnikov:

Kako pomembno...?

Avtor:
Datum: 20-08-04 12:49

...vam je druženje na tem forumu? Zgolj zabava, klepet, iskanje nasvetov, druženje ali kaj več? Morda umik v novo dimenzijo, prostor, kjer lahko končno odkrito poveste vse, kar vam leži na duši? Pobeg iz običajnega življenja, popestritev, dopolnitev tega? Ali kaj drugega? Dajmo, razpišimo se!

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: Goran
Datum: 20-08-04 12:53

Predvsem zabava in sprostitvev, pod kakim drugim podforumum pa skušam dati in dobiti tudi kak koristen nasvet in informacijo...

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: tadeja
Datum: 20-08-04 12:55

Kratkočasenje, sprostitvev..včasih kej novega in zanimivega zvem :))

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: Mark
Datum: 20-08-04 13:01

sem mislil, da se ga bo dal kaj namočiti... :)))))

lp ajs

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: Zala
Datum: 20-08-04 13:06

vsakega po malo, kar si napisala :)

ne smeš pa foruma jemati ne vem kako resno, mogoče kateri podforum že. neumno se mi zdi, ko se eni kregajo med sabo zaradi slovnice pa ne vem še česa vsega, pa ko hočejo parim posebnežem na forumu dopovedat, da so bili v preteklosti gotovo raočarani, da so zdaj taki ipd., po moje bi brez tistih posebnežev bil forum kar dolgočasen ali vsaj manj smešen, pa provokatorji tudi morajo bit, vsega po malo, če mi pa kej ne paše, pač ne berem. ne vem, kako se da enim tok pritoževat, no ja, sej bo.

lp

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: Špela
Datum: 20-08-04 13:37

Zgolj da preganjam dolgčas in izgovor da se ne grem učiti :o)

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: helena
Datum: 20-08-04 13:52

Enako.

helena

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: tine
Datum: 20-08-04 15:22

Zabava, druženje (na klepetu).

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: Igor
Datum: 20-08-04 18:56

Zasvojen sm z forumi..

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: Nika
Datum: 20-08-04 22:45

a si ti tisti, na katerega se jezi punca, da njen fant sam na forumu visi, na njo pa skor pozabi? :)

[Odgovorite na to sporočilo](#)

Re: Kako pomembno...?

Avtor: Polona
Datum: 23-08-04 15:00

umik iz krute realnosti (beri učenje)

pa valda tud zabava, smejanje kakšnim modelom, modelkam...

LP

[Odgovorite na to sporočilo](#)

[Forumi \(spisek\)](#) | [Posamična sporočila](#)

[Prejšnja tema](#) | [Naslednja tema](#)

PRILOGA C: Mobitelov »slovar mini slovenščine«

Vir: <http://www.pinkponk.com/krneki/index.html>

Okrajšava	Besedilo	"K"	
--	Mesto	"+"	v dvojje je lepše
---	BREZ BESED	"K"	ti si kmet
- -	Mesto	# : #	krneki
/(:o)	Angelček	# :)	skustran/a sem
-- (I) - -	Sitnoba	#!!#	nimam časa
-- (I) - -	SITNOBA	#%#	norost
--(L) - -	luka	#--()	sexam
-- (L) - -l	ljubim te	#(:>)	lahko noč mami
//(*+*)\	punčka	#1	številka ena
- - :) - -	(S)MEJ SE	#DJ#	Didej
i-!""""I i	a greš eno odbojko?	\$	denar
P B.B.T	PSLUŠAJ BARBARO,BRINO IN TAMARO	\$-\$	Siddharta-naj skupina
(.)	ne glej tako debelo	\$\$\$	Denar ni vse
(c :	smile	\$\$\$\$	greva na večerjo
--(I) - -	sitnoba	\$\$FUL.\$\$	poln keša
--(L) - -	LJUBIM TE,ZA SKUPAJ SVA	\$.PUF.\$	puf(brez dnarja)
--(L) - -	ljubim te,usojena sma si	\$=0	sem brez keša
//0-0//	očalar	%	levo ali desno
: (: (:	pogrešam te za znort	%	ločitev
=)	faca si	%)	kar meša se mi ko te vidim
- 3	lepa ritka	%)	zmeden
! : !	ljubim te	%REJ	ANDREJ
!!	kaj to pomeni?	&"""	We Are The Best
!!!	šofiram	&-)	cao maco!
--!!!!-----	angry	-&*	TI IN JAZ
!!!!!!!!!!	gol	&:-*)	Dej svojmu angelčku lupčka
!!!!!!....	dost te mam	&i	A N D I
! :	resnicno	&raz	Andraž
! :	ljubim te	&REJ	Andrej
! :	PAZI	&reja	andreja
! :	ljubim te	()o()	prašiček BABE
! ?	jeza	()	debela
! ?!	huda jeza	()	skupaj
! ?!	Kako te pogrešam	(*	islam
! ?!?	neveš kaj bi	(.) / (.)	NEKAJ TI JE NAROBE Z NOSOM
!punk!	punk rulz	(.) (.)	joške
"!???"	razočarana v ljubezni	(: P	Happy-presenečenje
""(~.~)""	pijanček	(I) - :	Čudak
"##	bonbon	(x)	poljub
"()()"	očala	("-")	medek
"*"	krneki	(#)	svetilka
--"-,@	rožica za rožico	-\$)	nimam keša
		--((((pic))))--	patrik je car
		((I))	FUL DOBRA MUCA
		---()----	noseča sem

()-	oprosti	)-	hočem te
()!-	res oprosti	)". "(	bejba
(*)	objemček, poljubček	)))))	hahaha
(*)	OBJEMCEK POLJUBCEK	)))))	hahaha
(**)	kva gledaš	)T*	hočem tvoj poljub
(*...*)	vedno nasmejana	)u-I)	ti in jaz
(*v*)	sovica, npr za lahko noc	*	POLJUB
(-.-)	zaspan/a sem	* (: *	Ijubim te
(.)(.)	ne glej tako debelo	*-(")-*	objem
(._)	pingvinček	*()*	A SE TI JE ZMEŠAL
(:	sem vesel	*) (*	poljub na vrat
(:-) -- (-:)	dvojčka	*_*	zaspan sem
-(:)(o)=8	telebajsek	***m&j***	manja & jan
(:)-- ---{	pobič	***M+A***	martin + andreja
(::)	face	***Ž+E***	žiga + eva
(@)	kaj me pokličí!	**M&T**	Mojca & Teo
(@)	Majči	**v&h**	vesna&helena
(@,@)	zadet	*:)-<-<I8< td>	punčka
(@..@)	Zblojenc	*<:-)	božiček
(-_-)	zaspan	*=)	rad/a te imam
(-_-) (-_-)	Medva sva najlepši par	*=o)	miss you
(_)?	salca (kave, caja)	*ftp*	full te pogrešam
(-_-)Zzzzz	Spim,pusti me pri miru!	*I*	iskrice v očeh
(__._)	moja rita	*j+*m	jaka+manca
(____)	tvoja rita	*K*	Katja
(>:	nosek	*LY*	Ijubim te
(><)	pošiljam ti poljubček	*m*w*a*	poljubček
(°°)	A STEKAŠ!	*m*y*	miss you
(0 0)	vesolec	*M*Y*	MISS YOU
(A)	punk is not dead	*m+s*	*mitja+saša*
(A)	Punk is not dead	*o*	živio
(bar)2a	barbara	*P+R*	petra+roman
(c :	SMILE	*r*t*m*	rad/a te mam
(C:	SMILE	*rr*tt*mm*	full rada ga mam
(i)	informacija	*rtm*	rada te imam
(II)	dobra mrha	*rtm*	rad te mam
(ja)ja	ne vrjamem	*rtm*	rada te mam
--(L)--	LAHKO NOČ	*rtmr*	res te mam rad
--(L)--	Panoramix	*T&U*	tara in uroš
--(L)--	Ijubim te	*t*+*m*	tina&matjaz
--(L)--	Ijubim te, za skupaj sva!	*TS*	tears of sad
--(L)-- //(*/÷*)\\	Ijubim te puncka!	*u&n*	*uroš+nicole*
(mn)	mislím nate	*U*ily*	uroš i love you
(OI)	okrogel si	*U+N*	*uroš+nicole*
(oo)	zakoon	*zeh*	Dolgočasno
(S(:	smej se	*ZTL*	zelooo te ljubim
(x_x)	ZADETEK		

-,-,@	VRTNICA	: -)	pogovor
...!	pejt nekam	:)-	mam čik pavzo
..)	skilibuba	:) ----> *	miss you
.....	dolgčas	:) # # :(	umazanec
...??...	kr neki brez veze	:) (: #	vic (smehljanje)
...o:o.	miška	:) :(	vesel zalosten
./:	oh	:)-\$-(:	pedra
.ca	pikica	:)(:	cool
.ec	pikec	:)(:	si pa zanimv
.so	Picasso	:)(:	SKUPAJ
/!/&()4u2b:)	peace and love to you to be happy	:))	smajli z velikimi ustami
/(* ÷ *) \ \	če pridem bo joooj!	: -)*	poljub na ustnice
/(:o)	angelcek	: -)*(-:	poljub
/(:o)	podnevi si moj sonček, ponoči moja lunca, kadar sanjam pa moj angelček**	:)~	kajenje
/(:o)	angelček	:)-~	sm na čiku!
/(:o)	Pošiljam ti angela varuha	:)=	jezik ti kazem
/(:o)	angelček	: *	cmocek
/(:o)	angelček	: *	lubcka
/(:o)	zimi *rtm*	: * ali :x	poljubček
/(KL)J.F	klavdija je faca	: **	masten poljubček
//(* *) \ \	aloha	: *****	ful te mam rad/a
//(* ÷ *) \ \	punčka	: -**-	poljub
///LJ	LJUBLJANČAN	: *k>	miss you kaya!
//OxO//	MRLIČ	: :(	JOKA
/:/:/	Ful smešnu!	: -...	ostal sem brez besed
:)	POJD NA PINK PONK	: /	dvom
:)	lucky	: -/O	ful sem se najedla
:) :) :) : @	ha ha ha poljub	: -: #	potepuh
: -) ali :) ali :>	zadovoljen	: :)	vesel nasmešek
: *	poljubcek zate!!	: ?	dolgčas
: i	cas za cigareto	: @	francoski poljubcek
: #	kratek poljubček	: @	greva na kavo?
: # : *	dva poljupčka zate	: @	FRANCOSKI POLJUB
: # : *	dva poljupčka zate	: @	french kiss
: -\$	denar je zakon	:]	NAGAJIV NASMEŠEK
: &	Se dolgočasim	:	jezn
: -&	brez besed	: }	ne me smejat
: (	nesrečen ali razočaran	: ~ (	jok
: ( ) :	skupaj (oba) žalostna	: -+*	težko dani poljub
: (-> #	kreten	: <	žalost
: '(((	žalosten	: <>	očaran
: (...	jočem	: =((::)	odprta usta
: (?	zakaj si žalosten/a	: =)	VESEL
: (oooo	jokam	: >	Nagajiv nasmesek (muzanje)
:)	veselje	: > < :	noskanje

:x	cmok	;-P	jezik ti kažem
:€	svinja	;-pd-:	francoski kiss
:-0	potrebna sem	?	kaj?
:B	ZAJČEK DOLGOUŠČEK	?!?	KAJ JE
:b	Kažem ti jezik	?\$?	nimam denarja
:c)	navihancek	?:-)	Elvis
:D	nasmeh	?:)?:(	vesel a žalosten
:D	širok nasmešek	?? @)	a si zadet
:e	razočaran	??!!???	ne morm verjet
:E	jezen/a sem	???	ne razumem/ja in
:faca:	Maja, faca si!	???	ne razumem
:hug	objem	??3-8	rada te imam. tvoja oboževalka
:I	Smrtno resno...	??3-8	greš sexat z mano
:-I	resno	?@?	brez skret papirja
:II	nmorm govort	?=?	kak je kaj?
:K	komi še živim	?->u	mislim nate
:n in I:	Nina Đukić in Luka Florjanc sta za skupi!	?hzm?	bi hodil z mano
:o	»opa«, šokiran	?lj	me ljubiš
:-O	kričati	?lj	čao ČEŠPLA?kako si?
:-o	zaspan/a sem	@	peder
:-O!	šokiran/a	@	kiss
:o)	smile	@	žvaka
:o)	navihan nasmesek	@	afna
:o)( )	Smejko s trebuščkom	@)	Zadet
:o:	pikapolonica	@.@	zmeden
:o:	pikapolonica	@/@	nina&peter
:o}	smeh do ušes	@?	se ti meša?
:oo:	kissssss	-@?	se ti meša?
:P	kažem ti jezik	@} -, -' - - -	vrtnica
:p	iztegnjen jezik	@=	francoski poljub
:P	kažem ti jezik	@->--	vrtnica
:-P	jeziček	@->--	vrtnica
:q	sem na čik pavzi	@-> --> >	VRTNICA
:Q	Sem na cik pavzi...	@j se	afnaj se
:S	mešani občutki	@X@	To je zate!!!
:S	V bedu	@x@	maš mačka?
:x	poljubček	@x@	opica
:-x	ne more govoriti	[-_-]	spim
;(((((((	Sama,osebna,poželjiva čokolada iz gorenjke	[x.x]	kwa ti je?
;(...	jok	[Ł]....	ne ljubim te več
;))	mežikanje	_/0	A greš na kavo?
;-*	kiss	\m/	devil
;0)	pomežik	\o/	uspelo mi je
;o);o);o)	malo se nasmej pa bo vse ok.....	](:-\)	hudiček
		](:)	hudiček
		] :8	kravica

^^^	Triglav	=()~~	kadim
^_^	kriza	=(;-o---~~	Gremo na doint!!!
^}°{^	angel	=)	kako si
^~^p...`	poljub	=)	faci si
--_	stopnice	=.	zamočil/a sem //zamočil/a si
_/\V\'	gosenica	=.)	lepotec
_@/"	polžek	=: x	zajček
_____	mrtev sm	=:)	zajček
_mi---_	zau mi je	=:x	zajček
`_*	pomezik	=?	kje si
``_``	zaspan	=?	kje si
{ }	objemček	=][=	čez most
{*}	objemček, poljubček	=>!	pridem/pridi hitro
{@} ÷ {@}	oprosti	=>+=	ptiček
(+ o +)	osupel	=>o=	birdy
*{	poljub	=x=	poljubček
}:->	satan	=8-)	hipi z ocali
}:---->)	bik	=P	kaže jezik
~#~	ničesar ti nimam več za povedati	=rnej	jernej
~:)*	smoke ganja	=S	zmeden
~::~	morje	=S	Slabo mi je
~::~	morje	->	desno
~::~	Voda	---->	pejt naravnost
~::~O	pazi kepa!!!	----> :o()	grem jest
~::~	ladjica sredi morja	->!!	odhajam!!
~ ~	deževno je	>:&	molčal/a bom
~..~	NE ZAVIJAJ Z OČMI	>:)	evil smile
~_~	podočnjaki	><>	ZLATA RIBICA
~::~	SRČKI	>=)	hudiček
~+~	vidim te	>>---->	amorjeva puščica
+*+*+*+*+*+*	lahko noč	>er	večer
+.+	PRESTRAŠEN DO MRTVEGA	-->I	ZADETEK
+/=	hočeš ali vseeno	>i<	Metulj
+++	poklici me	--->on =!	le on je pravi
+-< :-)	papež	>x	veckrat
+k?	gremo na kavo	÷÷÷÷÷	šivali so me!(število ÷ pove število šivov)
+p?	gremo na pivo?	x	beri
+s?	gremo na sok?	x	ti si moj sonček
<(o o)>	ne glej kot pujs	x-->--	ročca
<* .*>	zaskrbljen/a	§:)-I-=]:	SK8AR
<-_->	yoda	oo~~~~~	dežuje
<><	ribica	€-)	imam novo pričesko
<>=	sončno je	0	
<3	srcek	0	nič
<3 -> x_x	srček za tebe	0:)	angelcek
=	je		
= : -)	punker		

0:)	angelček Sandra	8el	osel
0:)	anglcek	8lj1	osamljena
1.eva	prva ženska na svetu	8ljen sm	Osamljen/a sem
1/2žek	polžek		
10KA	desetka	A	
11metrovka	enajstmetrovka	a&d-fe	aco in deja forever
1316236	Ti & Jaz	a5tit	apetit
1cd	gram marihuane	adidas	All Day I Dream About Sex
1ka	enaka	Adri@	adrijana
1x	enkrat	AGKV	A GRES KEJ VEN?
2	konec je	aids	ajde idemo da seksamo
22	hhh	al1ka	alenka
2late	prepozno	amkc:)	a maš kej cajta(recimo za sprehod,kino,...)
2mac	prevec	AMKČZ?	A imaš kaj časa zvečer?
2presija	depresija	amns	a misliš name, srček
-3	lepa ritka	ASAP	as soon as posible
-3	lepa ritka	ASBP?	a si bil/a priden/na?
-3	lepa ritka	asl?	ali si lacna/lacen
3:	joški	asl?	age/sex/location
3buna	tribuna	ASN	A SI NEUMEN
3k	trik	ASSZ	a si še živ/a?
3p	trip	ASTSŠŽ?	A si ti sploh še živ/-a?
4ever	za vedno	asv	ali si vame?
4ever	for ever	AŠS	A ŠTEKAŠ STARA!
4EVER	ZA ZMERAJ		
4KA	Šterka oz. k4	B	
4mi	for me (zame)	B	bruham
4never	for never	B-	analni seks
4U	FOR YOU	B)	smiley s soncnimi očali
4u	for you (zate)	b,hk	bi hrano kuhala
4U2B:)	for you to be happy	b.u.	bodi kar si
5	pet	b_e	buče
5ek	petek	BB	bruhal bom
5EK	PETEK	bb	byby
5er	Peter	bba	bejba
5ka	petka	BBB	bodi brez besed
5r	Peter	bbc	bebec
5ra	PETRA	BBC	baterija bo crknila
5ra	petra	BBD	bad boys domžale
6pac cukr	6pack čukur	bbs	be back soon
8 -)	nosim očala	bby	bejbi
8)	KAAAJ?!	bbzm	bi bil/bla z mano
8-)	Nosim ocala	bck	bicikel
8-)	js sm tok kul!	BF	BODI FAJN
8====> --- --	blow me!	Bf	Best friends
8888:-0	Marge Simpson	BFM	Big Foot Mama

BHM	A BI HODILA Z MANO	dj	dobro jutro
bhm	a bi hodila z mano	DM	draga moja
bisx	biseksualec/alen	DMM	daj mi mir
BITS	Barbara is the best	dmv	domov
BJZ	babica je zakon	-	
bm	bom	-dn-	Kaj je za domaco nalogo?
bo2	bodiva npr; bodiva prijatelja	D	
BPH	bildam pri Hanziju	dns	danes
brb	be right back	dOb	SUPER
BRB	be right back	DPD	DRAGA PRIHAJAM DOMOV
brt	brat	dpmd	danes pri meni doma
BRZ	BREZ VEZE	dr.	doktor
BSP	bom še premislil	dsi	dobro se imej
BSZM	bi spala z mano	dsnv	dolg se nisva vidla
btj	bed ti je	dš	dons špricam
btw	by the way (mimogrede)	dt	dober tek
BTZM?	Bi ti z mano...? (naprimer: šla na sok? :)	dtm	dost te mam
bus	avtobus	dvd	danes v diskoteki
BW	BREZ VEZE	dvt	dragovan volim te
byk	kolo, bicikl	E	
bzh	bogu za hrptom	EKSK	Ej, kako si kej?
bzn	biznis	-	
BZV	brez veze	-el-	ej, ljubi...a si za?
C		E	
c",)	smejko z velikim nosom	EL1	Elena
c**	cmok	epf	edini pravi frend
C:)	nosonja	etč	e-mail te čaka
c :)	SMEŠKO S KLOBUČKOM	EUC	vse pod kontrolo
cmok	: ()	F	
CP	čimprej	f	fant
cst	cestitam	fantek	"(* - *)"
CU	see you /se vidva	FBF	forever best friend
Č		fc	faci si
ččč	sem crviv	fksk	folk kak smo kaj?
čč	sem crviv	flab	free like a bird
čsnn	čist sm nor/a nate	fld	ful dobr
D		FMB	ful mi je bad
D.I.V.	DAMIR IN VALERIJA	fn	fuul neki
d:o)	ki je moja kapa?	Fr33k	Frik
D8?!	date? = zmenek	FSM	Fajn se mej
dd	dober dan	FSMISS	fajn se mej in se smej
ddk	dedek	ftmr	ful te mam rada
ddv	davek na dodano vrednost	FTMR	Ful te mam rad/a
dej [#	dej mobi številko		

ftmrz	fultemamradazelo	I(	z mano je konec
ftp	ful te pogrešam	I() =2 be :)	i love to be happy
fttr	oce	I*H*Y*	I HATE YOU
fx	faks (univerza)	i.l.y.	i love you
fyn	Fajn, vreau	if	imam fanta
G		if	imam fanta
G-B-J-F	Gregor-B-Je-Faca	ihy	i hate you
GJP	gorica je prvak	iI)i0t	idiot
GLP	grozn lep pozdrav	IL--*+Game--	I love Game Over
GNG	Gremo na grad!	*Over	
GNK	greš na kavo	ild	ich liebe dich
GNP	Gremo Na Pivo	ILD	Ich Liebe Dich
gnr	greš na randi?	ILG	i love gorico
GNS	gremo na sadjevec	IlikeU	VŠEČ SI MI
GO	GREMO	ILY	Ljubim te
go@now	a gres zdaj na intereset?	ILY&IMY	i love you & i miss you
gr8	super	in3ga	intriga
gš	i love you	ip	imam punco
gt	gate trga	IR1	IRENA
gth	go to hell	itq	itak
Gtv	gledam televizijo	izp	izpit
GTV	GREŠ TI VEN	J	
GvK	Gres v kino	J&S 4 ever	Jernej in Svetlana za vedno
GvK	Greš v kino	j**& m****(=)	jan&manja 4ever
Gypty	Gay party	j,pst	JA,POROČILA BI SE S TABO!
gz	grem zurat	j@n@	jana
GZVK?	Greva zvečer v kino?	j+t	jaka+tjaša
H		JA9 #17	JANINA 17#
h	halo	JBN	JAZ BOM NATE
HBDJKV	Hvala bogu da je konec vikenda	jgs	jst grem spat
HBDP	hvala bogu da je petek	JGZ	Jutri gremo žurat
hbz	hej bejba kva je zej	jpp	jutri je party
HE	hvala enako	JSDBL	jaz sem debil
hi-po	hitro,poceni	JSK	javi se kaj!
H-M	hrastnik je metropola	jsn	jezna sem nate
HS	HECAŠ SE	jsn	js sm nika
HTML	hvala ti moj/a ljubi/ljuba	jtmr	js te mam rad/a
hv	hvala	JTT	jst tut tebe (npr:ljubim..)
hvt	hvala ti	ju3	jutri
I		JU3	JUTRI
I & U	jaz in ti(i with you)	jz	jaz
i- * '''''' i	ANGELČEK	K	
I *L* Y 2	I LOVE YOU TOO	k	organ
I <3 U	I love you	k#	kmet
		k=	kje

KBBT!?	Kaj bi brez tebe!?	L*T*	ljubim te
KBTBM	kaj bi brez mene	L*T*	ljubim te poljubček
KD	kaj dogaja	L*T*I*T*P**	ljubim te in ti posiljam lubcka
kdk	kadarkoli	L...>	LE TAKO NAPREJ
kdt	kul, dober tip	L.K.D.N.	ljubi kaj delaš nocoj
kdz	kaj delaš zvečer?	lOl	haha
kgg	kdaj greš gor	L8R	see you later
KgN	kam gremo nocoj?	Lj	Ljubljana
KGNS	Kdaj gremo na sarmo?	lj	ljubim te
kh?	koliko je ura	lj.t	ljubim te
kjz	kva je zdej	LJT	Ljubim te
KK	kliči kasneje	ljt	Ljubim te
kk	kiss,kiss	LL	LJUBIM LENARTA
kkk	kakorkoli	LL	ljubim lezbijke
KKS	kakšen kreten si!	lll	lepo
KKsP?	Kdaj končaš s poukom?	LMS	ljubezen mojega srca
kkš	Kako kaj šola	LMWu	LOVE, MISS, WANT U
kl	kul, dobro	ln	lahko noč
KLE 5	KLEPET	LN	Lahko noc
km	kmet	lnp	lovrenc na pohorju
kmk	kamorkoli	LO	ljubim olimpijo
kmm	kje mas mozgane?	LOL	Laughing Out Loud
kn	kr neki	lol	umiram od smeha
kn crt	koncert	love&peace4u2be:)	ljubezen in mir zate da boš srečen
kp	kdaj prides?	lp	lep pozdrav
kp	kdaj prideš?	LP	LEP POZDRAV
kpp	Kdaj prideš pome?	lp **	lep pozdravček od mene
kr@	krof	LP+L	lep pozdrav+lupcka
ks	kako si	LP8	lepo prosm
ks?	kje si?	lppd	lahko prosim prideš danes
KS? PK!	kako si? pokliči kej!	LS	Lep/a si!
KS5D	končno spet doma	LSD	lep sončen dan
ksd	kdaj se dobimo?	LSD?	lahko serješ denar?
ksk	kako si kaj	LSD=3p	lep sončen dan je - gremo na izlet
ksl	kosilo	lSi	lepo se imej
ksmm	kako si mala moja	LSI	Lepo se imej!
KSS	KAKO SI SEKSI	LSTZ	Lepe sanje ti zelim
KTB	Kaj te briga	lt	ljubim te
KTK	KAR TAKO	lt	ljubim te
KTM	kaj te moti	LT *	Ljubim te + poljubček
ktmv	kar tako malo ven	LT+PT	LJUBIM IN POGREŠAM TE
KTMV	KAR TAKO MALO VEN	lt4e	ljubim te forever
KTNB	kr tam neki blefiram	LTL	Le Tebe Ljubim
KZW	kaj za vruga?!	ltn	ljubim te noro
L		LTZV!	Ljubim te za vedno!
L- - - - - B	LJUBEZEN		

luw ya	ljubim te	ms!ily	marko skok i love you !
luw ya	rad te imam	MSM	mudi se mi
LY	love you	MSTP	moje srce te pogreša
M		msu	miss you
m	moj	msu	miss you
M	Marko	mt	mati
M & S	Manuel & Sabina	mtir	mocno te imam rad
M&D	Mir in dobro!	Mwa*	poljubček na vroča usta
m&m	eminem	mwah	socen poljub
M&M	eminem	MY	miss you
M.K.L.T.	Martina Klemenčič ljubim te	MYOB	mind your own buissnes
m.n.s.n.	max nora sm nate	N	
m:)	maja	n- - s	natalija++sergej
M:B	Mojca + Benjamin	N&A	nina
M4T3J4	*mateja*	N&a ML	nina moja ljubezen
mam	imam	N&J&F	nina je fina
MB	maribor	N.L.J.T.	ново leto je tu
MB_P	maribor prvak	n_k	noro kul
MBMZ	mogoče bom malo zamudil/a	N0\$	no money
mbmz	mogoče bom malo zamudil	na)se	nasmehni se
mck	macka	naja	natalija jazbec
mcp	lupčk	naxko	na kratko
mehK	MEHKUZEC	NB	nimam bencina
Mi =mleš a5it	mi jemleš apetit	nba	Največji bedak atlantika
mi2	midva	NBL	Ne bodi ljubosumen
mjl	morje je lepo	NC	nimam casa
MKN	MISLI KAJ NAME	ne @j se	ne afnaj se
ml	moja ljubezen	ni\$	nimam keša (za klicat/pisat)
mlt	matjaž ljubim te	NI.SI	nisem v Sloveniji
MM	moj motorist	nk	noro kul
MM	Miha	NK MB PL	NK Maribor Pivovarna Laško
mm	mačka mam	NKM	ne kliči me
mmg	mimogrede	NKMN	ne kliči me nocoj
mmkr	me maš kej rad	NKS	Ne komentiram sploh
MMM	moj mali mucek/moja mala mucika	NKST	NAJVEČJA KOKOŠ SI TI
mmmck	moj mali mucek	NKVD	ne bom kmalu vrnil denarja
MN	mislim nate	NLP	Najlepsi pozdrav
mn	mislim nate	Nmč	nimam časa
mn	mona	NMM	ne mi morit
MNB	me ne briga	nmm	ne mi morit
MNF	moj najboljši frend	nms	ne moti, spim
mnm	misli name	nmt	ne maram te
MNZ	me ne zanima	NNNV!	Najvec. neskoncno, neomejeno, za vedno!
mrtm	marko rada te mama	noh ss!w I	I miss you (na glavo obrnen)
ms	moj si	NOOB	nekdo k nč ne ve o

	računalniku	p.b.b.t.	kool
NP	ni problema	p+1/2	pozdrav in poljub
np	ni problema	P+P	pijemo pa pohamo
NPM	ne pozabi me	p×*	prejmi poljubček
npn\$	ne pozabi na denar	pa3cija	patricija
nppt	Nežni Poljubi Po Telesu	pa3k	patrik
NPSO	ne pozabi se obriti	PBT	poljubila bi te
NPSUZ	ne pozabi si umiti zobe	pc	računalnik
nr	ne razumem	pdi	polno dela imam
nrs	ni res	PDP	Pozdrav in dolg poljub
nrx	ne razumem nic	pdzz	petek dan za zadetek
N-S!	Ne piši sem!	PEV+PATI	LJUBEZEN
nsmn	non stop mislim nate	pgt	pogrešam te
nsn	nora sem nate	PIO	poljub in objem
NSNT**	NORA SEM NA TEBE	PIP	poljub in pozdrav
nss	ne morem se sprjazniti	pip	poljubček in pozdravček
NsU	ne se ustavit!!	PK	POKLIČI KEJ
nsz	naši so zmagali	PK	pokliči kasneje
nt	noter	pklc	poklici
NTL	neverjetno te ljubim	PKP	poln koš poljubčkov
ntnv	nič te ne vidim	PKSTČN!?	Pa kaj si ti čist nor!?
nvvf	nimam več veliko fedra(fedr=denar)	PLP	PRAV LEP POZDRAV
NZM	ne zanimaš me	PLU	POLJUBČEK
nzm	ne zanimas me	plz	prosim
		pm	poklici me
O		pm*	poklici me+lubčeka
o--,-	vrtnica	pmk	piš mi kaj
o-{)	rad bi mel odnos s tabo!	PMK	POKLIČI ME KASNEJE
o+	punca je!	pmn	pojma nimam
o<8-)	božiček/dedek mrz	PMPM	pusti me pri miru
o->	fantek je!	pmtn	pameten
ok	ok, seveda	PMV	pomenis mi vse
OK 1/2	Ok pol (as: OK potem)	pn	pejd nekam
o-l-<	človek	PNBK	princ na belem konju
OMS	odgovori na moj SMS	pnl	Poljubček na liček
ooooo	tekoca driska	po	poljubčki+objemčki
oto	obožujem tvoje objemčke	pop	primerno ohlajeno pivo
OTT	obozujem tvoje telo	Pp	Prosim,pokiči
		PP	pokličem pozneje
P		pp0	pol pa nič
P B. B. T	POSLUŠAJ BARBARO,BRINO IN TAMARO	PPP	prosim pokliči pozneje
p B.B.T	POSLUŠAJ BARBARO, BRINO IN TAMARO	pr8	prosim
P B.B.T	poslusaj bbt	PR8	prosim
P&P	POZDRAV IN POLJUB	prf	profesor
P.	POZDRAVČEK PIKICA / PIKEC	PSINLP	PRRIŠEL SI IZ NORIŠNICE LJUBLJANA POLJE
		psnmv	pa saj ne morem verjeti

psp	pusti se presenetiti	RTMFF	rada te mam ful fejest
pss	pojdi se solit	rtmintnz	rada te mam in nikoli te ne bom zapustila
psz:	pouk se začne ob:	rtmkf	rad/a te imam kot frenda/ico
PT	pogrešam te	rtmknf	rad/a te imam kot najboljšo/ega fenda/ico
PTL	pogrešam te lubi	rtmks	rada te mam kot sladoled
ptnkn	pošiljam ti nenašteto krat nenašteto poljubčkov	rtmv	rada te mam vedran
ptnm	prides ti na mino	RTMZZ	RT TE IMAM ZELO ZELO
PtnZ	pridem takoj na zvarek	S	
PTP	POŠILJAM TI POLJUB	S\$S???	Simona in Stanko
PTT	potrebujem tvoje telo	s&	sand-pesek
pty	party	s&i	sandi
PVS	prosim vrni se	s.m.	SRČEK MOJ
pzln	poljubcek za lahko noc	s:o:	sovražm fuzbal
pzn!	pazi nase!	s3c	stric
pzp	pravzaprav	S4+4N	SATAN
Q		s5	spet
q:-)	fant s kapo	s5	spet
ql	kul	S5J	spet jajca
ql	kul	s5J	spet jaz
ql	cool, odlično	sars	smejanje ali režanje serijsko
Q-Q	ZAPELJIVO	SB	super bejba
qrc	kurc	sb	se beremo
qv- gy	kva dogaja?	SBS	SVA BILA SKUPAJ
R		S-c	Severin je car
R - J - Z	Roby je zakon!	sdjdp	sreča da je danes petek
RBBST	rad bi bil s tabo	se :	se vidiva
rdm	rada te mam	SEVŠO	Sem v šoli
rdtmam	rad-a te imam	SFA	SM DOMA
re	ponovno, spet	SGN	Slovenija gre naprej
RIP	rest in peace- počivaj v miru	si.sem.	v SLOVENIJI sem
ROTFL	Rolling On the Floor Laughing	SK	slabo kaže
ROTFLMAO	Rolling On the Floor Laughing My Ass Off	sk8	skate
RSI	rad se imam	sk8 is gr8	skejtanje je najbolše
RTI	rad te imam	sk8ar	skejtar
Rti	Rada te imam	skp	samo kot prijatelj
RTINOB	rada te imam najbolj od bolj	slo	slovenija
RTIR	res te imam rad	SLT	Sebastian ljubim te
rtm	rad/a te imam	Sm	smrdim
rtm	rada te mam	sm	sem
RTM	RAD TE MAM	SM	sadomazo
RTM	rit te mantra	sms	se malo srečava?
RTM NNS	Rad/a te imam najbolj na svetu	SMSP	SEX MA SVOJ POMEN
RTMDLPN	rad/a te mam do lune pa nazaj	sn	svoboda narodu
		SNL	Srecno Novo Leto

snl	slovenska nogometna liga	ŠKG	ŠKODA GOVORITI
snl	srečno novo leto	špdšpšđ	jafj ejji jejf
SNL 2002	SREČNO NOVO LETO 2002	ŠTND	ŠETVILKA TRENUTNO NI DOSEGLJIVA
SNL 2003	srečno novo leto 2003	švtl	še vedno te ljubim
SNL 2003	SRENO NOVO LETO 2003		
snld	se naprej lep dan	T	
SNS	sem na sekretu	T&A	TINA
SNS	sem na sekretu	T&A	tina
SNVG	smeh na ves glas	T.	Tvoja pikica/pikec
SOČI FOČI 2	SOLDIER OF FORTUNE 2	T.D	Tvoj dragi
SP	svetlana peazic	t.š.j.m.!n.k.>	ta številka je moja!ne klič več
SP	starševska prisotnost	tb	tvoja bivša
sPm	spim	tbs	ti bumbar sakramenski
spt	simple present tense	tc	take care
sql	šola	TCQT	ti si kjut
srz	sem razocaran/a	tdp	tvoja dobra prijatelj-ica
SS	sem suh/a	tf	telefon
ss	se slišmo	ti si @	ti si afna
SSD	sam/a sem doma	tjb	to je bolano
ssmnlv	sploh se mi ne ljubi več	TJS	Tjaša
SSSR	SREDI SAVE SIRJE RUS	tjtir	tudi jaz te imam rad
sst	sestra	tjtpg	tudi jaz te pogresam
SSV	SI SLABE VOLJE	TKTV	trpim, ko te vidim
sšp	Sva Še prijateljici?	tktv	trpim ko te vidim
ST	sovražim te	tky	takoj
stm	stara mama	TltN	Tomi ljubim te Nika:)
SUSL	SEM U ŠOLI	t-mac	domen
sv	se vidmo	TMR	Ti marsovska rit
sv	si vame	tmr	te mam rada
sv	sm vate	tmu	tvoje mehke ustnice
svc	še vedno čakam	tnp	tvoj/a najboljši/a prijatelj/ica
SVFS	sem v finančni stiski	TNT	trenutno nimam časa
SVJ	se vidiva jutri	tnx	hvala
SVK	se vidimo kasneje	TP	Tvoj problem
svk	se vidimo kasneje	tpc	tepec
svs	sem v službi	TPN	Te poklicem nazaj!
SZ.SSK.PJ	Sem zaseden.Se slisva kasneje.Poklicem jaz.	ts	ti sporočim
SZS	si za stvar	ts1s	ti si en sonček
sztb	se žal ti bo	tsb	ti si butl
SZV	Se zvečer vidiva?	TSB	TI SI BUDALA
szz	sorry za zamudo!	TSM	tvoja skrbna/sitna mati
Szzzz	sladko spančkaj	tsm!L	ti si moj moj...
szž?	si za žur?	tsmmm	ti si moja mala muca
		tsms	ti si moj sonček
Š		TSMTF	ti si meni tak fajn
ŠF	ŠOFIRAM	TSMV	Ti si mi všeč.

tsn	ti si nor	VT	večno tvoj
TsQL	Tko si kul!	vt	vedno tvoj/a
tssm	ti si samo moj	vv	v vednost
tst	ti si ti		
tt	tečna tastara	W	
TT	telefoniraj takoj	w8	wait (počakaj)
TT i- .-i	strel na gol	wb	welcome back(dobrodosel/la nazaj)
tuilo	tuli kot zajec	wnb	wannabe
tvd	tvoja draga	WTF	WHAT DA FUCK!?
txt	tekst		
tyt	take your time ali vzemi si cas	X	
TZH	tvoja zlata/zblojena hči	x\$x	POLJUB DENARJA
tzv	tvoja za vedno	x)	Mrtev sem
		x:)	ново frizuro imam
U		xek	kratek
u	you, ti	XXX	Seks
U&I4ever	you and i forever		
u&m4e	jaz in ti za vedno	Y	
u&me??	A bi bila midva skupi??	y&I	jaz in ti
u2	a ti tud	y&I	ti in jaz
U3	jutri	yszz	yo sorry za zamudo!!!
u3nek	utrinek		
UDU	Upam da uživaš	Z	
UDZR	uš dau z rundo !!!!	z>er	zvečer
-		z7sm	zaseden sem
-ufo-	ti si: Umsko fuknjena oseba	zad0	zadnjič
		zb	zelena baretka
U		zbnv	zate bi nardila vse
UR	YOUR	zcd	zapeci mi CD
US	učim se	zdy	zdaj
		zeeeh	boring-dolgčas
V		zip	vzignalnik
V&ST...	VEČNO&SAMO TVOJA...	zj	zdaj
v.i.p.	večji in pametnejši	zju3	zjutraj
VBSZ	vse bi storil zate	ZKS.PK.LP	Zdravo kako si. pokličem kasnej. lep pozdrav
vcr	vecerja	ZMDV	zate mi dol visi
VD	veseli december	ZMJ	žal mi je
VIP	VEDNO IN POVSOD	Zn	zakaj ne?
vmp	veliko mi pomeniš	ZNKS	ZATE NA KONEC SVETA
vn	ven	zo5	zopet, spet
VNRD	vse najboljše za rojstni dan	ZOS	zelo osamljen sem
VP	veliko poljubčkov	ZPS	ZUNAJ JE SPOLZKO
VPT	ves, pogresam te	zr	žur
vse1	vseeno	ZRTI	zelo rad te imam
vsm	vsec si mi	ZS	zaspan sem
VSP	vroč strasten poljub	zsmv	zelo si mi všeč
vsvn	vi ste vsi nori	ZSMV	ZELO SI MI VŠEČ

zst	želim si te!	zzz	spanje
ZSU	želim si umreti	zzzzhrhrhr	trdo spanje in smrčanje
zsv	zaljubljena sem vate	ZZZZHRHRHR	TRDO SPANJE IN SMRČANJE
zsv	zaljubljena sem vate	zzzzzz	spim
ZSVT	zaljubljen(a) sem v tebe	zZzZzZzZzZ	sanjam
ZTL	Zeloo te ljubim	Ž	
ZTP	zelo te pogrešam	ž.k.d.b.	Žiga klančar je d best
zvD	zaljubljena v Danita	ŽC	ŽIGA CAR
zvK	zaljubljen v Klavdijo	žlt	živa ljubim te
zvt	za vedno tvoja		
zz	zlatko zahovič		